

Tae 50-1844

NGÀY THỨ BẢY 12 JANVIER 1933

NĂM THỨ HAI
SỐ 24 — GIÁ 0\$10

TÂN VẤN

Nº 45, RUE GARRO/ — SAIGON

TUẦN BÁO

Thiện Hôn

Số báo Tết năm nay của TÂN-VẤN cũng sẽ là số báo kỷ niệm đệ nhất châu niên. Nhớ lại từ số Ra mắt lấy hiệu V.D. đến nay đã ngót một năm rồi. Trong cái thời gian đó, mỗi tuần sáng thứ bảy là có báo ra, ban chủ trương không dám vì một lẽ gì mà nghỉ cả. Có lúc gặp phải việc này việc kia lựa xộn cũng rần hết sức lo cho châu tất, không để phụ lòng các bạn đọc. Cái sự lo lắng, biết trọng trách nhiệm ấy, chắc đồng bào xa gần cũng thấy rõ, vì vậy nên đầu gặp phải cái lúc báo chỉ rộ nhau mà xuất bản mà số đọc giá TÂN-VẤN Tuần báo vẫn một ngày một lên hoài.

Số Mùa Xuân của Tân-Vấn năm nay, vì là vừa số kỷ niệm năm đầu, nên buộc phải là một số báo thật hay thật đẹp. Số ấy sẽ có 32 trang cỡ thường, có nhiều hình vẽ do một nhà hội họa đại danh của Việt-Nam vẽ cho: chính ông Ngô-Cung, tốt-nghệp trường Cao-Đang Mỹ-Ti uật Đông-Pháp. Bài vở thì có lắm bài lạ rất đáng đọc. Tuy chưa có thể đăng tất cái mục lục số ấy chớ Việt Lan tôi nghe nói biết chắc sẽ có những bài xuất sắc đại khái như: 1. Một viên quan Annam đi sứ bên Huế-kỳ 70 năm về trước, 2. Một đoạn lịch sử rất có ý nghĩa của nước Tàu. 3. Một cuộc ám sát chánh trị ở Cao-Ly 20 năm về trước. 4. Một màn chiến tranh, v.v... và rất nhiều bài khác đề trong số tới nữa sẽ nói rõ. Chỉ eam đoán rằng độc giả sẽ không khi nào thất vọng bao giờ.

Ở Saigon lúc này sao có bệnh « hạch dịch » nhiều quá. Hạch-dịch nói đây không phải là bệnh Peste, mà là mấy anh vẩn-sỉ tưng tưng nên cứ rút thơ vẩn của tây ra mà dịch hoài. Thiệt là vẩn-sỉ thời cũng chẳng nói chi, ngặt mấy cậu đó hay chữ như mấy anh Hạch (bengali) mà lại ham dịch mới lạ. Cũng vì lẽ đó mà kêu họ là « Hạch-Dịch », ai gần họ coi chừng truyền nhiễm rồi dịch ra tinh là đồ báo hại người ta mua hòm như mấy anh học trò làm thi trong truyện đời xưa kia mà chớ.

(COI TIẾP TRƯNG 2)

Bon Prime N° 47
Để lãnh đồng hồ

Có đủ 52 cái bons liên tiếp, cái đầu phải ở trong khoản 31 Mai về trước thì được lãnh một cái đồng hồ.

Từ bon này về sau, bon nào không có dấu « Contrôle T.V. » thì bon-báo không thể nhận.

Luân-đón.— Các cuộc dự bị làm lễ hôn-phối hoàng-tử George ở Anh. Bên tả. 1 cái chuông bằng đồng để tại đường Bond cho cấp vụ chồng mới chun đi qua, bên mặt thợ đứng giăng bóng. Ở dưới là những nhà cảnh-sát và mật-thám có trách-nhiệm giữ gìn trật tự.

ANNAM LÀ GIỐNG DÂN LAG-XUỘC, GIANG-GIÁO, PHẤN-PHỤC...

Như một bài trước đăng ở chỗ này, chúng tôi đã nói: « Cứ như hiện-tình chánh-trị trong nước, chỉ có thuyết Pháp-Việt Đề-Huê là thích-hợp với quyền-lợi cả hai bên người Pháp và người Nam. » Cái ý tưởng ấy, tôi tưởng những người tri-thức trong nước ai cũng đều phải công-nhận cả. Đã đành như thế, nay thử hỏi: cái thuyết ấy đã có thực hành chưa? Nói ngay ra thì nó đã thực hành từ lâu rồi, nhưng số dĩ nó không có được những kết-quả tốt đẹp đáng lý phải có là do nơi một cái thành-kiến rất hẹp hòi mà một phần khá đông người Pháp chưa bỏ được. Cái thành-kiến ấy không chỉ là hơn là người Pháp cho người Annam là một giống dân đầy dẫy những tật xấu: nói láo, ăn cắp, phi nghĩa vẩn vẩn.

(COI TIẾP TRƯNG 2)

Tuyệt bút

CÁC ÔNG CÁC BÀ COI CHỪNG GIA-ĐẠO

Có ai đó nói người ta ở đời cần phải có hạn để; song như can có không, khi để thơ; nói theo đại thế, thì sự so sánh ấy cũng phải.

Lúc mình rầu buồn nghèo ngặt, có bạn khuyên giải phụ trợ cho; lúc mình túng thiếu ý kiến, có bạn khơi mào mách mối cho; với hạng con nhà vẩn như tôi, cần nhờ có bạn được hai mặt vậy đó. Hồi này tôi có kinh-nghiệm cả hai.

Hôm qua đương ngồi căn viết, chưa biết vẽ hình gì vào giấy được đây, thỉnh linh anh bạn K.T. lại chơi, đàm đạo về vụ án mới xử ở Hongrie cách vài tháng nay: Vụ án tên Matuska chuyên môn đặt trái phá vào đường rầy để cho xe lửa đổ ụp chết người coi chơi; trước sau đã làm 22 chuyến như thế, nên nó được tiếng là « thế-giới đệ nhất tội nhor » (criminel n° 1).

Ra trước tòa án, Matuska chối cãi hoài, thầy kiện bèn xin tòa cho phép chích cho Matuska một ống thuốc serum framarium, thì biết nó nói láo hay nói thiệt. Vì mấy năm nay, Y-khoa đã tìm ra thứ thuốc đó trừ tật đối trá hay tâm: có nghi ai, cứ chích cho họ một mũi thuốc, tự nhiên chuyện thiệt thế nào phải nói trắng ra ngay, muốn giấu cũng không được.

Nhơn nói tới câu chuyện ấy, tôi suy nghĩ thăm thía mà đâm ra lo sợ: Nếu thiệt có phương thuốc lạ đó ra đời, ấy là cái diêm báo trước rằng thế-giới nhor loại hầu mặt kiếp đến nơi. Chẳng biết nội các nhà thuốc tại Saigon, có nhà nào đã nhập-cảng thuốc này để bán chưa? Nếu có thì chúng ta nên ta rùm lên, xin nhà nước cấm ngay mới được.

Trời ơi! để món thuốc lợi hại đó nó lưu hành thì xã hội loài người sẽ rầu buồn lạt lẽo, gia đạo người ta phải rạc rối tan tành đi còn gì?

Thiệt vậy, xã-hội loài người thuở nay vốn lấy những mưu gian thuật đối, lừa lọc đối đãi với nhau mới được lợi ích sanh tồn. Cũng nhờ vậy cõi đời mới sanh ra những cuộc giả giả, chơn chơn, hình hình, sắc sắc, lung tung biến hóa, có thể mới vui. Nay chích thuốc vào cho lão Hitler nói thiệt rằng Đức-quốc quả có ngầm lên đức sùng luyện binh, vậy thì mấy tấn trò hội-nghị giảm binh nọ, quốc-tế liên-minh kia còn có nghĩa lý gì nữa không? Cũng như bây giờ chích thuốc vào cho Nhựt-bôn nói thiệt rằng: « tôi lấy Mãn-châu chỉ có kiếm ăn cầu lợi mà thôi », vậy thì mấy tiếng văn minh, nhor đạo trong từ điển các nước sẽ phải xóa bỏ đi chăng?

Ở đời, có nhiều cái chơn lý thiệt sự có nên tỏ ngay nói trắng ra đâu? Chính người Âu-Mỹ họ bảo: « Nói dối » làm lúc là sự tự nhiên, sự cần dùng mà!

(COI TIẾP TRƯNG 2)

Tuy Bút

(TIẾP THEO TRƯƠNG NHỨT)

Với xã-hội thị thế kia, còn nghĩ đến gia-đình, lại càng phải hết vía giết mình, muốn bắt trái tim nhẩy ra ngoài da, khối óc văng lên trên sọ lặn, chớ không phải vĩa.

Phải, ở gia-đình nhiều lúc cái chơn-lý thiệt-sự cũng nên cất đi, nếu bùng nổ ra để cõnh inh, thì chỉ có nước là sanh giặc, là tan nhà, là chồng vợ thành ra sấm thương, là bà con trở nên cứu địch.

Độc giả thử tượng tượng giùm coi.

Vì dụ vợ đi đâu lon ton về nhà, anh chồng biểu vợ vach dúi lên, anh chích cho mũi thuốc rồi hỏi:

— Hỏi moi tôi ra đi làm việc, thì mình ở nhà hay đi đâu?

Thuốc chích đó bắt chị vợ phải trả lời:

— Minh mới đi khỏi, tôi lật đặt xách dù lại nhà cô chín đánh bài tới giờ.

— Thưa hay ăn?

— Thưa hết ráo tháng lương của mình rồi.

— Chiếc neo, xâu chuỗi, quần lành áo hàng đâu hết?

— Cầm cho mụ nội tiệm cầm đồ rồi.

Hay là anh chồng đi tới sáng bết mới về, chị vợ chích cho mũi thuốc rồi hỏi:

— Minh đi đâu cả đêm?

Chớ chi đừng có mũi thuốc thì anh chồng thiếu gì cách kiếm tiền nói trớ, nào đi việc hội, nào chủ bắt công sổ cả đêm; nhưng có mũi thuốc bắt ảnh thú thiệt:

— Cả đêm tôi tỉnh tự với Hai Hường, khoái lạc hết hồn. Minh rờ coi bót-phốt tôi sạch bách.

Ai thử đoán giùm mấy cái gia-đình gặp nhảm lúc đó kết quả ra sao? Hạng người có cái lượng biết xét kẻ nói ngay thú thiệt mà ban thường hay dung tha cho, dám chắc trời để ra ít lắm. Còn thì đồ khối nổi cơn tam bành lục tặc, ra tay mưa vô phá đồ, vậy có phải là phương thuốc mắc dịch kia khi không xen vào khuấy rối gia-đạo, mất thú yên vui của người ta đi không?

TRƯƠNG-THIỆT

Đồng nghiệp mới

Báo Chân-Lạc đã ra số đầu, in tốt bài vở sắp đặt khéo. Tuy chỉ nói về thể thao nhưng cũng có đủ lối văn: luận thuyết, khôi hài, tiểu thuyết v.v. Chúc cho bạn Nguyễn-Vân-Đầu một ngày một mở mang cho Chân-Lạc.

Báo Đồng-Thanh đã ra số 2, báo Hoàn-Cầu đã tục bản, báo Việt-Dân ra đến số 3, báo Tân-Thời sắp ra trong ít ngày đây 17 Jan. Lại nghe nói Tân-Báo sẽ tái bản hằng ngày. Chúc cho cả thấy đồng nghiệp được miêng viêng.

Độc giả của TÂN-VĂN-TUẦN-BÁO! Nếu mỗi vị đều mua thử một tháng TÂN-VĂN-TUẦN-BÁO thì báo ấy sẽ ra sớm. Chư vị sẽ có được hai tờ TÂN-VĂN là hai tờ báo tự bỏ khuyết cho nhau mà hiển cho quí vị; những bài luận có giá trị về văn học, chánh-trị, lịch sử Đông Tây và những tin tức trong nước và nước ngoài một cách mau chóng. Cả hai đều sẽ có rất nhiều hình ảnh Thời Sự.

Một cái thành kiến hẹp hòi cần bỏ

(TIẾP THEO TRƯƠNG 1)

Cái thành kiến ấy vì đâu mà có? Theo ý tôi, chắc từ lúc ban sơ người Pháp sang lấy nước Nam, hai dân tộc còn chưa được thuận hòa thân thiện với nhau, nên lẽ tất nhiên làm sao thương nhau cho được. Đã là không thương nhau thời tha hồ nói láo nói xược, gạt gẫm giã dối để mà hại lẫn nhau, còn có nhơn nghĩa gì nữa! Rồi người Pháp họ lấy đó mà truyền khẩu với nhau, cho rằng dân tộc Việt-Nam là như vậy cả. Không cần nói, ai cũng hiểu cái hạng người tuyên truyền Những điều vu-vơ bá-láp như thế không ai khác hơn là hạng lính và hạ sĩ-quan ở các cơ binh đầu đô hay thuộc-địa! Những người trong hạng này, sau khi mãn khóa lính rồi kể ra làm biện, người ra làm chủ sự, tào cáo v. v. Đã sẵn có cái thành kiến kia rồi lại gì họ không đối đãi với những người đồng-xứ một cách gay gắt, với bồi bếp thì động tịnh là cúp lương đánh đập, mắng chửi tưng bừng. Mắt thấy tai nghe, lắm độc-giả đư biết có nhiều anh em lao-động ở với những chủ hạng người trên kia, có khi trong một tháng chỉ lãnh được có 10 hoặc 15 ngày lương! Ai có ở trên rừng thời đư hiểu cách hành động của một vai (tôi nói một vai chớ không phải nói tất cả) người xếp (assistants) trong các sở cao-su! Chủ đối đãi như thế, thời mới làm sao biểu tỏ lấy sự thành thật, lương thiện, trung hậu mà báo đáp chớ? Ma hề thỉnh thoảng vì ực uất quá mà phản kháng lại thời có một bọn người Pháp vô lương tâm kia họ dùng tờ báo của họ mà nhao nhao lên cho rằng dân Annam là con người phản phúc, đê tiện có thể làm đủ thứ tội ác. Họ không chịu bình-tâm mà suy xét cái «nhơn» của cái «quả» bao giờ! Những người có học thức ấy đáng lẽ họ phải biết rằng dân-tộc nào càng thiệt thà chất phát chừng nào thời cái lực phản-động lại càng rùng-rú dã-man chừng nấy. Và nếu chỉ dùng võ lực mà đàn-áp chúng thời không khi nào thắng được lòng

chúng bao giờ! Tôi tiếc họ không có đọc sách Tàu, chớ nếu họ có đọc thời chắc họ hiểu cái ý-nghĩa sâu xa của một đoạn lịch-sử nhỏ nhen đời nhà Hán: ông Khổng-Minh bảy lần bắt Mạnh-Hoach, lại bảy lần tha!

Một việc chứng rằng lời tôi nói trên kia là đúng: những sự bình-phẩm không tốt cho dân-tộc Việt-Nam đều do ở cái hạng người Pháp thiếu học, chớ cái hạng người Pháp trí-thức thời ai cũng khen dân-tộc Việt-Nam hiền hậu, biết ơn nghĩa cả! Vì những người trí-thức ấy đối đãi với dân thuộc-tỳ một cách có nhơn hậu, bác-ái, thời có thể nào họ không lấy hết tấm lòng rung thành mà báo đền cho được? Thời kia, bao nhiêu sách của các nhà văn-sĩ Pháp xưa nay như quan cố toản-quyền Pasquier, ông Louis Werth, ông Louis Roubaud v. v., có ai mà cho rằng dân-tộc Việt-Nam là láo xược, gian xảo đâu? Láo xược gian xảo là riêng đối với hạng người Pháp vô học-thức, hạng viên quan «tùy thuộc» kia!

Cái thành-kiến vô-lý trên kia có hại lắm, hại cho sự giao thiệp giữa cá-nhơn Pháp-Nam, hại cho thuyết Pháp-Việt Đê-Huê, hại cho tinh thần-thiện của chánh-quốc và thuộc-địa. Thế mà không hiểu sao nó vẫn lưu truyền ra hoài hoài cho đến đời nhà văn-sĩ bên Pháp chưa từng để chơn đến đất nước này mà dám viết bài tán-dương cho cái thành-kiến ấy mới là lạ! Đành rằng họ không biết mà nào đến sự quan hệ của những liễu-thuyết vô lối của họ, ý họ chỉ muốn cống hiển cho độc-giả của họ một bài đoán thiên hay tiểu-thuyết có màu «ngoại-quốc» (exotique) cho lạ chơi vậy thôi, nhưng chánh-phủ Đông Pháp ta không thể bỏ qua mà không phòng ngừa cái sự hại ấy được!

Không nói đâu xa, mới vài tháng nay, trong một tờ báo Pháp «Journal de la Femme» văn-sĩ (!) Guy Dervil viết một bài đoán thiên nhan đề «Tâm-lý Á-đông: Thị-Hoa con đàn

bà bạc tình!» tả cảnh một vị thanh niên da trắng lấy một đứa «con gái» Annam, thương yêu hết lòng, nhưng rốt cuộc cũng bị người tình lập kế mà giết chết để lấy một người đồng chủng, giết một cách vô lương tâm, vô nhơn đạo, tỏ ra con người dã man hết sức! Muốn làm vui cho câu chuyện, tác-giả lại đăng vài bức hình. Bà con thử nghĩ coi hình gì? Một hình con quỉ hay ông phạt chi đó không hiểu, một hình cái ống hút-phiện, một hình người trai da trắng và một người đàn bà trẻ tuổi Trung-huê!

Kết luận, tôi xin nói: trong sự thực: bành thuyết Pháp-Việt đê-huê, người Nam hết sức thành thật, bao giờ cũng kính trọng thương yêu người Pháp và coi như người ơn của mình. Nhưng trái lại, chỉ có hạng người học thức Pháp là biết thương yêu, vị vô dân bản xứ mà họ cho là một dân tộc rất nhiều cảm tình, có văn hiến, có lễ giáo, còn phần đông là hạng người ít học thời vẫn coi như là một giống dân dã-man, bị chinh-phục, hề động chút chi thời họ dùng nhiều thủ đoạn đau đớn hồ hang mà đối đãi! Cái thành-kiến hẹp hòi và vô lý ấy lại có một năm văn-sĩ kia ca tụng truyền bá nó nữa!

Chúng tôi ước ao sao ba vị thượng quan đương cầm vận-mạng xứ này trong tay: quí ngài Robin, Châtel và Pagès thì thử cách nào cho trong toàn xứ Việt-Nam từ này về sau không còn ai thấy người Pháp đánh đập chửi mắng người Nam nữa. Đó là công việc khẩn cấp hiện thời. Ngoài ra, xin quí ngài yêu cầu với các hội viết báo và văn-sĩ bên Pháp đừng dùng cái lối văn bóng bẩy để tô đậm thù địch cho rằng cái tâm lý người Annam là cái tâm lý láo xược, gian xảo, bạc bẽo mà nhưt là thù địch một cách láo xược như anh Guy Dervil trong bài đoán thiên «Thị-Hoa» nói trên đó.

Với hết thấy những người Pháp ở xứ Việt-Nam, tôi xin chép lại câu của ông R. Wagner: «Muôn hiền nhau, xin hãy thương nhau trước đã.» PHAN-VĂN-THIẾT

Thiệt Hòn

(TIẾP THEO TRƯƠNG NHỨT)

Lại gần đây, có cậu «Hạch dịch» kia dám bắt mấy ông thi-sĩ tây mà trông quần áo Chết vào thật là gan hết sức. Độc giả muốn biết rõ việc ấy hãy đọc «Chuyện Vật-Lãng-Văn» trong mục Văn-Chương số báo này.

Hết Tết, TÂN-VĂN-TUẦN-BÁO sẽ ra 24 trương, mục «Nhi-Đông» «Phụ Nữ», Cao Miên, Trung kỳ, Thế-thảo sẽ chấn chỉnh lại, không dụng sự dài dòng cho đầy cột mà dụng sự văn tắt, nhưng có ý nghĩa, có thể làm cho bạn đọc vui thích. Ngoài ra lại có rất nhiều hình Thời Sự và một mục Hình Vui. Các bạn đọc mua lẻ nên nhơn dịp này mà mua năm, được giá cũ, được tặng đồ, lại được số mùa Xuân nữa, kéo đến ra giêng có lẽ giá báo tăng lên cho tương đương với sự thêm trương và thêm xuất sắc.

Đoạn chốt của cuộc điều tra về «Nhà thương Diên»: «Phỏng vấn những người điên» sẽ đăng trong số báo Mùa Xuân. Có nhiều bức hình chụp mặt mày mấy người điên coi rất ghê gớm.

VIỆT-LAN

Đành rằng đồng bào cho tờ TÂN-VĂN-TUẦN-BÁO là khả quan, nhưng chủ trương nó cũng chưa dám tự mắng, sửa đổi cho nó đi lên con đường tiến bộ mãi mãi. Ra giêng sẽ ra 24 trương.

Các mục Phụ-Nữ, Nhi-Đông, Cao-Miên, Trung-Kỳ, Thế-Thảo sẽ chấn chỉnh một cách rất may mắn. T.V.T.B. thật là một tờ báo có thể gọi là BẠN QUÝ của cả gia-đình, từ cha mẹ tới con trẻ. Hãy mua năm ngay bây giờ có nhiều đều lợi.

Cùng chur vị «cổ động»

Xin nhớ nhữ g điều sau này:

- 1.— Đừng ép buộc và hứa bướng với độ «giã».
- 2.— Ai muốn mua xin trả tiền trước, cùng cực cũng phân nửa tiền trước vì nhà báo từ này trở đi nhứt định không bán chịu cho ai.
- 3.— Đã thầu tiền của độc giả thì xin phải mau mau gởi cho nhà báo vô số đừng giữ trong mình sau có sự lộn xộn.
- 4.— Những vị «cổ động» nào không tuân theo lời dặn mà tự thân tiền độc giả rồi làm việc lương lẽ thì chúng tôi sẽ đưa ngay ra tòa án mà làm gương cho kẻ khác. Hiện nay chúng tôi đương điều tra về vụ đó đây.

Mấy lời thành thật, những vị «cổ động» thật tình làm việc chắc cũng biết mà thể lượng cho.

T.V.T.B.

TRƯỜNG LÊ-BÁ-CANG

Nos 32 à 44 Rue Aviateur Garros :— SAIGON

Day từ Cours Supérieur đến lớp 4e Année

DIRECTEURS DES ETUDES

M. Lê-Bá-Cang

M. Hồ-Văn-Ngà

Diplômé de l'Ecole Supérieure de Pédagogie d'Hanói
Ancien Professeur à l'Ecole Normale d'Instituteurs de Saigon.
Ancien Professeur au Pensionnat Huỳnh-Khương-Ninh (Lettres)

Ancien élève de l'Ecole Centrale (Paris)
Ancien Professeur au Pensionnat Huỳnh-Khương-Ninh (Sciences)

Mấy năm gần đây số ăn mày ở Saigon thấy tăng lên gấp ba gấp bảy. Bạn đọc cứ để mắt mà coi hằng ngày căn phố của bạn đọc được ăn-mày tới viếng mấy lần, bạn đọc đi ra đường đã đụng trán với người ăn xin bao phen đó thì biết.

Nguyên-nhơn vì đâu? Ai cũng đổ trút vào cuộc kinh-tế khó-khăn mà gây ra hết. Còn tấm băng rao trên kia để lờ người qua đường chẳng? Thành phố đã bắt lực đối với bọn ăn xin chẳng, mà để cho hòn-ngọc Viễn-dông bị trầy xé vì mấy hột cát lộn?

Không. Có bót vẫn sốt sắn lo tảo trừ bọn ăn mày, nhưng trừ chưa đến cái căn nên vẫn để ăn xin ở xứ này chưa giải-quyết được là vậy đó.

Hiện giờ có hai hạng ăn mày ở Saigon.

1. Hạng có bệnh tật đi xin hay là già dơ có bệnh tật.

2. Hạng lành tron như người thường mà cũng đi ăn xin.

Hạng sau này gồm có những người già dơ trái chơn lờ bước hụt tiền về xứ sở mà phải mặt dạn mày dầy giữa tay nhờ kẻ ít người nhiều bố thí, kẻ già dơ thất nghiệp đi xin tiền và một số trẻ-con lành mạnh bị người lợi-dung cho chúng nó đi xin.

Chúng tôi tưởng ai vào chợ Saigon một lần thì đã có dịp gặp mấy đứa trẻ quần áo dơ dáy, mặt mày xanh xao bu tới đứng trước mặt vừa xin tiền vừa kể lể nỗi đau đớn nghe mà khó chịu, hay là những hành khách ở bến xe lại thường gặp nhiều người đàn-ông có, đàn-bà có, già trẻ đủ hạng, ăn mặc sạch sẽ đến khần cầu: « Thưa thầy, thưa cô, tôi vì nghe theo lời người ta lên trên này kiếm việc làm, nào dè lên đây việc làm không có, bà con cũng không, muốn về xứ sở mà thiếu đi hết (một cắt hay 5 xu) xin thầy có cho tôi v.v.

Đó, chúng tôi chỉ tóm tắt hạng ăn mày đáng để ý chứ không muốn nói tới những kẻ không bệnh tật mà già dơ lết, bán chưng bó củi, lộn thình trịch đi để gạt quần chúng lấy tiền.

Số ăn mày ở Saigon trong mấy hạng này vô số kể. Bảo là vì nhằm thời buổi khó khăn rồi hạng cùng-dính dăm rã ăn xin thì là lời nói không căn cứ.

Trước hết nên hiểu cái nghĩa sao là ăn mày mới được, rồi nhiên hậu ta mới đoán nđi

Bồn báo khai sự

1. — Bồn báo có phải hai vị đi đầu tiên: Nguyễn-nam-Xuân và Cao-thượng-Tĩnh, (cựu trợ bút Đ.N.N.) có giấy tờ đăng hoàng, xin các vị đại-lý và độc-giã vui lòng cho tiếp kiến.

2. — Xin chư vị độc-giã đã mua báo do viên cổ-động Châu-văn-Kiệt đứng ai trả tiền cho và nữa, và ai đã trả rồi thời xin cho hay lập tức, chúng tôi đương đem việc lòi thối của và về tiền bạc mà thừa nơi tòa án Mytho.

Xin độc-giã lưu ý.
TÂN-VĂN-TUẦN-BÁO

BỌN ĂN MÀY

PHÔNG-SỰ CỦA
KHÔNG-TUYỀN

La Mendicité est interdite sur le territoire de Saigon.
Cấm sự ăn xin trên địa-phận Saigon

tâm-lý của bọn ăn xin ở Saigon này.

Lâu nay chắc ai cũng có một cái quan-niệm như thế này cả: Kẻ ăn mày là người bệnh tật hết phương khác mưu cuộc sinh-tồn, không còn bà con quyến thức phò trợ nên cùng chẳng dả phải nhờ-và đến lòng tốt của quần chúng mà sống cho qua buổi. Cái nghĩa ăn mày nó gần như thế đó, song hầu hết bọn ăn xin ở đây không có cái điều-kiện nói trên buộc họ ở vào hoàn-cảnh nhọc nhằn kia đâu. Bọn chúng biết tâm-lý chung của người mình không hay để ý tới chúng, không bao giờ tiếc của nên mới mang vào mình mọi cái nghề dễ kiếm ăn nhứt và khỏi sưu thuế mới là sướng cho.

Hết thấy những con nít lành lẽ mà đi xin quanh quần Saigon này đều do một hạng người không lương tâm đi xuống làng xóm lục lượm mướn những đứa trẻ nghèo khó, nói rằng lên làm việc nhà cho chúng chứ kỳ thiệt chúng lợi

dụng bọn trẻ vô tội đi hành khất đặng cho chúng thầu lợi.

Thật vậy chúng tôi đã có dịp thấy một con đàn bà mặc quần áo sang trọng đứng nơi góc Chợ-mới xúi bọn con nít xin xô người này người kia. Xin được bao nhiêu thì mấy đứa trẻ đều đem đưa hết lại cho nó. Con này vừa mới bị bắt, song không phải đã hết thử người khốn nạn này nữa đâu! Nhà chuyên trách muốn giải quyết tới căn vấn-đề ăn xin thì đó là một chỗ nên để ý.

Còn bọn đi rêu nơi bến xe hoặc đến nhà người chẳng hạn mà xin xô tiền về xứ thì trong 10 người chưa chắc có một người thiệt. Bọn ăn mày sang trọng (Mendiants de luxe) này có bót làm sao để ý tới được. Chúng ăn mặc không khác nào người tử tế, gặp ai cũng than thì cái câu nói chúng tôi vừa kể trên kia. Đi xin thường được tiền lắm chứ mà ai thử để ý coi thì họ vẫn lẩn-quẩn ở Saigon chớ có về chỗ nào đâu. Có khi họ lại xin trở

ngược lại người đã cho họ một hai ngày trước hay là mình còn thấy họ nằm tiệm hút cùng cặp « mèo » đi chơi nữa mới ghê.

Còn nói chi những ông làm bộ đi cả nhắt, chun cần quần bản tù-vù, bó dưới đít một cái ruột xe hơi đặng lết đi xin chúng còn « trời ơi » hơn nữa.

Chúng tôi được biết bọn ăn xin giả-dối này một cách tường tận là nhờ đi viếng nhà nuôi ăn mày bên Thị-nghê.

Nhà thương Thị-nghê có cất riêng một cái nhà để nuôi ăn-mày. Ăn-mày bị có bót bắt được bao nhiêu thì chở qua đây hết. Tới đây mỗi người được ăn ngũ tử tế vô ngần thế mà bắt họ như bắt cóc bỏ đĩa.

Mỗi ngày có ba buổi ăn, có gối mền giường chiếu ngũ một cách sạch sẽ, đau có thuốc uống, như vậy nếu họ là ăn-mày chánh hiệu thì cư trú nơi đây tới già có phải yên thân không. Có bót bắt họ bỏ đó, họ lập tâm trốn về ăn-mày nữa. Có người bắt vô, nhẩy ra như

vậy luôn có mấy lượt. Hối sao họ trả lời ở nhà nuôi họ đó không có thuốc phiện cho họ hút, không có rượu cho họ uống nên họ không ở được.

Nghe họ nói đó thì biết cách sanh hoạt của chúng phong lưu đến cực điểm rồi.

Hôm chúng tôi tới đó thì có gần 40 người, trong đó có hơn 10 người đàn-bà bị bắt đem qua đây. Trước một đêm bọn chúng khoét vách tường một lỗ thật to để chun ra, rồi đầu bà phước đi tuần gặp được nên họ thi hành « điệu kể » của họ chưa kịp. Bà phước lại còn thuật cho chúng tôi biết rằng bọn ăn-mày không thua gì bọn tù bị án nặng, chúng lo kiếm phương thế vượt ngục luôn. Có lần chúng xé mền ra từng thỏi một rồi người nào leo giỏi óm cột leo lên trính nhà dờ ngói để thoát nạn. Chúng dùng thỏi mền nối lại để câu mấy người không biết leo và khi ra ngoài dùng mền ấy làm giày thông xuống. Bởi vậy nên mấy cây cột bầy giờ đều có quần giày sắt có gai (fils de fer barbelé).

Tức cười nhứt là cũng hôm ấy xe bót chở qua hai người ăn-mày có bệnh: một người cà nhót, một người lết. Bà phước bảo người cà-nhót cỡi bản ra cho bà xức thuốc thì lết đa trong bản liền tron; anh bó đít lết tấm mớ ra thì cũng như anh trước. Bao họ đứng giậy đi thì họ đi te-te như người thường.

Bạn đọc nghĩ coi phải bọn ăn mày (tôi phải tạm dùng tiếng đó cho dễ hiểu) ở đây toàn là bọn lường gạt biếng nhát không, đáng cho ta phải thương đến họ được chẳng?

Ăn mày gì mà tập tành uống rượu, hút thuốc phiện, đi thỏa, có chỗ ở tử-tế lại không muốn.

Chúng tôi tưởng nhà chức trách muốn giải-quyết bọn ăn mày này thì chỉ có cách nếu bắt được họ quá tan thì trị tội họ, hay nữa nếu muốn bỏ họ nơi nhà nuôi ăn mày thì phải có người canh gác cẩn thận làm sao cho chúng đừng vượt được mà trở về nghề cũ.

Đọc đường trở về, tình cờ chúng tôi gặp được một người đang đi xin. Chúng tôi hỏi ngay tầy:

— Ủa, anh sao không ở bên mà trốn đi xin nữa?

— Nói đầu chi thầy ở đó tù túng quá, với thêm miếng rượu muốn chết mà uống không được! KHÔNG-TUYỀN

Cùng chư quí độc-giã

Vi sự sanh tồn của TÂN-VĂN là tờ báo yếu mền của quí vị, xin quí vị nào còn thiếu tiền báo và kỳ hạn mua báo đã nần xin mau mau gửi mandat về trả lập tức, vì qua khỏi ngày Tết ai còn thiếu đủ tiền báo bồn báo thời bồn báo buộc lòng ngưng không gửi báo nữa và phiên nhà dầy thép đòi số tiền đã thiếu đó. Xin quí vị lưu tâm dùm.
Đa tạ

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

Công-ty hữu hạn vốn 250.000 đồng bạc

SÁNG LẬP NĂM 1927

Hội quán: 54-56, đường Pellerin - SAIGON

R. C. Saigon N° 61

Dây thép: CRÉDITANA-SAIGON

Dây thép nói: SAIGON — 748

- Công-ty nhận tiền TIẾT-KIỆM của bá tánh, tiền gửi sanh lời 3 ly rưỡi mỗi năm, sáu tháng tính một lần và nhập vô vốn mà sanh lời nữa. Tiền này muốn rút ra chừng nào cũng được.
- Công-ty cho vay thế chun vé Quốc-trái Đông-Pháp, vé Quốc-trái Crédit National và những vé phiếu nào mà chánh-phủ Pháp hay là Đông-pháp, phát hành hay là chịu bảo chun.
- Công-ty cũng nhận lãnh giữ cho ban hàng và lãnh tiền lời những vé Quốc-trái và nhận dò số những phiếu nào có dự cuộc xổ số hằng tháng hay là hằng năm.

(Về công chuyện khác, xin hỏi thăm Bồn Hội)

Bồn-hội có mua bên Pháp hợp Tiết-kiệm tốt đẹp bằng sắt mạ kền, để cho bá tánh mượn dùng. Xin quí-vị hãy đến hội-quán hay là viết thư mà hỏi cách thức mượn hợp Tiết-kiệm ấy.

Tôn chỉ của bồn hội: LÀM VẺ VANG CHO XỨ SỞ MÌNH

BẢN TRỊ-SỰ DANH DỰ VÀ CỔ VẤN

Chánh hội trưởng: HUỖNH-ĐÌNH-KHIÊM (nay ngài đã từ lợc)

Phó hội trưởng: TRẦN-TRINH-TRẠCH O. Hội-đồng Hội-nghị-tư, nghiệp-chủ, Boaliên.

(được bầu cử chiếu theo điều 24 trong điều lệ)

Hội viên: Dr BIAILE de LANGIBAUDIÈRE Xã tây, Saigon.

- » M. Denis LÊ-PHÁT-AN nghiệp-chủ, Thuduc.
- » M. LƯU-VĂN-LANG Quan kỹ-sư, Saigon.
- » Dr NGUYỄN-VĂN-THINH Saigon.
- » Dr TRẦN-VĂN-ĐÓN, Saigon
- » Me TRỊNH-ĐÌNH-THẢO Trang sư, Saigon
- » M. NGUYỄN-THANH-LIỆM Saigon.

BẢN TRỊ-SỰ VÀ QUẢN-LÝ

Chánh hội trưởng: M. TRƯƠNG-TẤN-VI Đốc-phủ-sứ hàm, Châudoc.

Phó hội trưởng: Dr TRẦN-NHU-LÂN Hội-đồng quản-hạt, Saigon.

Quản-lý hành sự: M. NGUYỄN-TẤN-VĂN nghiệp-chủ, Saigon.

- Hội viên: BÙI QUANG-CHI Lương-y bồn quốc, Cholon.
- » M. NGUYỄN-VĂN-LIÊN Bảo chế sư, Saigon.
- » M.J.B. NG.-TRUNG-VINH nghiệp-chủ, Saigon.
- » M. Alexis THÁI-V-LÂN. kỹ-sư, Saigon.

Pháp định tổng lý: M. P. LÊ-VĂN GỒNG

Bàn thêm về Văn-học Đông-phương

ĐỨC KHÔNG - TỬ

CŨNG LÀ MỘT NHÀ VĂN HỌC ?

III. — Đức Không-Tử với kinh Thi

Kinh Thi là một bộ thi-tuyển do đức Không-Tử góp nhặt những thi-ca bình-dân qui-tộc từ sau đời Đường Ngu đến khoảng giữa đời Châu.

Nguyên trước kia khi nhà Châu còn thịnh, các bực Đế-vương đã rõ biết phong-dao có quan-hệ với dân-tâm thế-tục, có thể nhờ nó mà xét dân tình, tiện bề hành-chánh, nên rất trọng thi. Nhà vua bèn đặt ra lễ buộc dân mỗi xứ phải sưu-tập ca-dao mà dâng nạp cho quan; chức quan ấy kêu là quan Chuông-thi lo việc tập-thành những ca-dao ấy để dâng lên vua xem. Lại muốn cho rõ hơn nữa, 5 năm vua đi tuần thú một lần cho quan Thái-Sử ngồi chung xe, đến nước chư-hầu này thì lấy ca-dao ở đó mà giảng-giải cho vua nghe, kêu là « Trần-thi » hễ thơ ca xứ nào hay thì thưởng, dở thì phạt kêu là điển « truất trặc » và cứ theo đó quan-sát dân-tình, chiêm-nghiệm phong-hóa mà thay đổi chánh-sách cai-trị cho thích-hợp.

Tiếp thay về sau nhà Châu suy vi, đến lúc đời đó về Đông-lạc thì bỏ hẳn cái điển ấy. Bấy giờ đức KHÔNG-TỬ ra đời, ngài lấy làm tiếc và sợ thơ ca thất lạc đi, ngài mới góp nhặt các câu ca bài hát ở thôn-quê và trong triều-miếu mà tập thành lại. Theo như sách « Sử-ký » (Không-tử-thế-gia) của Tư-mã-Thiên thì ngài sưu-tập được 3000 bài, nhưng ngài lựa chọn rất kỹ, bỏ đi hết 9 phần 10, chỉ lấy có 305 bài chép thành kinh thi đó thôi. Nhưng sau có một phái học giả khác nổi lên mà cứ-phách là Thôi-đông-Bích phản-kháng

hần thuyết của họ Tư-Mã, chủ trương rằng nguyên chỉ có 300 bài chứ không phải 3000 mà đức KHÔNG-TỬ bỏ bớt còn lại 305 bài. Lại còn một vài phái nữa cũng đều chủ-trương bất nhứt, trong ấy có phái nói 311 bài, về sau mất đi 6 bài, nên còn lại 305. Thiệt là phân-vân hết sức, không biết đâu mà theo!

Nhưng chúng tôi nghĩ mấy vấn-đề Thi-học này nên giành riêng cho bài nào nghiên-cứu hẳn về kinh Thi, còn ở đây, mấy con số ấy không quan-hệ cho lắm, vậy ta hãy tạm nghe theo, lời đức Không-Tử nói « Độc thi tam bách » nghĩa là đọc thơ ba trăm bài, mà nhìn nhận rằng kinh Thi chỉ có 300 bài.

Góp nhặt được 300 bài, rồi chép lại đủ số 300, vậy đức Không-Tử có công gì trong kinh Thi?

Tuy học-giả cãi nhau về số-lượng và sự bỏ bớt cùng không bỏ bớt, nhưng ai ai cũng đồng ý nhìn-nhận rằng: Ngài rất có công trong kinh Thi. Công này, vì tánh-chất của bài này, tự-nhiên ta không kể công sưu-tập mà chỉ nói cái công nhuận-sắc và giám-định, xin chia ra làm ba phần mà bàn như sau:

1. Phân loại. — Trước hết Ngài chia 300 bài ấy ra làm ba phần lớn: phần thứ nhất là Phong đại để gồm những ca dao, hát hò của dân quê; phần thứ nhì là Nhã gồm có

Đại-Nhã và Tiểu-Nhã là những thơ ca của vua quan nói về chánh-sự ở triều-đình; phần thứ ba là Tung gồm những bài ca từ tán-tụng công-đức dùng trong việc cúng tế ở giao miếu.

Ý nghĩa của sự khu-phân ấy, như thế nào, kể nói vậy, người nói khác, không nhứt-định: có phái như bọn Trịnh-khương-Thành thì nói vì nội-dụng khác nhau; có phái như bọn Thôi-Thuật, thì nói vì thể-chế khác nhau; có phái như bọn Chu-Tử thì nói vì từ-khí khác nhau; có phái như bọn Trịnh-Tử thì nói vì tánh-chất khác nhau; lại có phái như bọn Lương-khải Siêu gần đây thì nói vì âm-nhạc. Theo chúng tôi, Phong là dân-ca, Nhã là nhạc-ca, Tung là tụng-ca, thì sự khu-phân ấy là vì tánh-chất và thể-loại khác nhau. Nhờ có khu-phân này mà thành ra bộ kinh Thi có trật-tự đàng hoàng, ngó qua cái hình-thức cũng đã thấy khác với những thi tập tầm-thường vậy.

Coi đó thì biết Ngài nghiên-cứu về thi-ca rất tinh-tường, hiểu rõ tánh-chất và thể-loại của văn-học lắm vậy.

2. Nhuận-sắc. — Chia ra từng loại phân minh rồi Ngài mới xem xét từng bài mà thêm bớt sửa đổi cho được hoàn-toàn.

Về sự sách-thi, « Thuyết-vĩ » nói: « Hoặc thiên sách kỳ chương,

hoặc chương sách kỳ cú, hoặc cú sách kỳ tự » 或篇册其章或章册其句或句册其字, nghĩa là: hoặc trong mỗi thiên lựa bỏ từng chương, trong mỗi chương lựa bỏ từng câu, trong mỗi câu lựa bỏ từng chữ. Cứ xem nội-câu này cũng đủ lượng biết phủ-chánh 300 bài thơ kia ngài sửa đổi từng chữ từng câu, thiệt là dụng công lắm vậy. Trong các sách Thi-học khác thường nói có khi chỉ một chữ mà ngài cân-nhắc so-đo hết sức để cầu cho cả câu được hoàn-toàn, hoặc có khi chỉ một câu mà ngài sửa đi sửa lại rất tinh-vi để cầu cho cả bài được toàn-bích. Nhờ vậy 300 bài mới trở nên là tác-phẩm hoàn-toàn, khiến cho bộ kinh Thi thành ra có giá-trị đích-dáng.

Vậy thì cái công phủ-chánh nhuận-sắc của ngài trọng-đại biết chừng nào!

Coi đó ta thấy về văn-học, ngài cũng có « tài-nghề » và ngài cũng hiểu rõ cái công-năng của khoa tu từ (Rhetorique) lắm vậy.

3. Hiệp-nhạc. — Sửa thơ về mặt văn-chương được như thế theo ta bây giờ là hoàn-toàn rồi, nhưng theo ngài thì chưa vì ngài cho rằng thơ còn cần phải hiệp-nhạc nữa. Bởi vậy ngài mới đem 300 bài sửa xong đó mà phổ vào đờn cầu hiệp-âm-luật. Trong « Sử-ký » (Không-tử thế gia) 孔子世家

Tư-Mã-Thiên nói: « Thi tam bách ngũ thiên, Không-Tử giai huyền-ca chi dĩ cầu hiệp Thiệu, Vô, Nhã, Tung » 詩三百五篇孔子皆弦歌之以求合韶武雅頌 nghĩa là kinh Thi có 305 bài đức Không-tử đều đờn ca để cầu hiệp với nhạc Thiệu, Vô, Nhã, Tung.

Nhưng chẳng phải phổ vào đờn cho hiệp thanh-luật mà thôi, ngài còn làm cho hiệp với điệu múa nữa. Trang-Tử nói: Không-Tử tung thi tam bách, ca thi tam bách, huyền thi tam bách, vũ thi tam bách 孔子誦詩三百,歌詩三百,弦詩三百,舞詩三百 nghĩa là (đức) Không-tử ngâm thơ ba trăm bài, ca thơ ba trăm bài, đờn thơ ba trăm bài, múa thơ ba trăm bài, « Mai-truyện » nói: « Giáo thi dĩ nhạc: tưng chi, ca chi; huyền chi, vũ chi 教詩以樂誦之歌之弦之舞之 nghĩa là dạy thơ, chú-trọng về nhạc: ngâm lên, ca lên, phổ vào đờn và múa.

Thế là ngài vừa phổ thơ vào đờn, vừa làm cho nó hiệp với điệu múa hát, nghĩa là hiệp với âm-nhạc một cách hoàn-toàn.

Nguyên trước kia thi ca thuộc về hai phần Nhã, Tung đã hiệp nhạc rồi chứ chẳng phải không, có điều vì vương-đạo suy-vi, bao nhiêu điển-chương của triều-đình bỏ-bể lâu ngày nên đã sai-lạc mất cả; chỉ-ư dân-ca thì hoàn-toàn không có ăn thua với âm-nhạc chút nào. Đến đây, nhân ngài nghiên-cứu về âm-nhạc được tinh-tường, lại có cái quan-niệm « thi phải hiệp nhạc » nên ngài mới đem cả 300 bài, lọc-lựa từng chữ từng câu, cân nhắc thanh-âm nặng nhẹ, tiết-tấu vận-dải, hát cho thuận cho ăn với nhịp đờn, hiệp với điệu múa. Khảo-cứu rất kỹ-lưỡng, thiệt nghiêm-rất công-phu, ngài mới chỉnh-đốn giám-định cho Nhã-thi hiệp lại với Chánh-nhạc, Tung-thi hiệp các với Tung-nhạc như trước, và sau nữa cũng làm cho ca-dao cũ g hiệp luôn với thổ, nhạc của bình-dân.

P. THỨ-KHANH (Còn nữa)

Ở Paris mỗi cuối tháng có một hay có đi «xen» một lần. Đây là một cuộc «xen», các bọm bị bắt sắp lên xe sà-lách mà về bót

MUỐN TIẾT - KIỆM
M.. tránh sự mất mỗ.
U.. dùng món ăn thiệt ngon.
O.. có cơm đem đến nhà.
N.. ăn và ở tại chỗ (có lẩu riềng)
THÌ ĐẾN
CAFÉ DES SPORTS
Số 6 Doudart de Lagrée, P. Penh
Là nơi thanh-tịnh, mát-mẻ, sạch-sẻ.

Hồng Hué
Rue Lefebvre 62 SAIGON =
SAU NHÀ BĂNG ĐÔNG-PHÁP
Nước tiếng ngợi khen của quý khách trong kỳ hội chợ Nam-kỳ Tương-tế, ấy là Đông-Pha-Nữ-Quán, bây giờ là Hồng-Hué.
Sớm mới có diêm tâm, lãnh nấu cơm tháng và thứ tư thứ bảy có đờn ca.

Nam-Phuong
51 Rue Colonel Grimaud
THỢ HỒNG-KONG
Xưởng sửa các thứ máy về xe-hơi.
Tiện cylindre và các vé dũ kiêu.
Giá rẻ đặc-biệt.
Quý ngài đến thử chắc sẽ vừa lòng.
Vi thợ làm kỹ lưỡng không dấu bằng. Kính thỉnh

Dưới bóng trăng khuya

(Họa bài ở Tân-Văn số 18)
Canh tàn, lặng lẽ... Nguyệt khoe
guang,

Xúc cảnh xui ta cảm lạ thường.
Sáo gió ru mê hồn lữ-thứ,
Màng sương án khuất bạn tha-
phương.

Lóng nghe để gáy hơi thê-thâm,
Những tưởng ai ngâm khúc đoạn-
trường!

Dưới bóng trăng là đêm tịch mịch...
Nỗi niềm như gọi mối tình thương.

Gởi em Hưng (Hongkong)
Mấy thu quen tiếng lại quen hơi,
Cách trở hôm nay một góc trời!
Món mồi trông chừng tin nhận vắng,
Ngậm ngùi những thấy nguyệt đầy
vơi.

Đầy vơi ngọn nước Thái-binh-
đương...

Biết gởi vào đâu nỗi nhớ thương!
Nam bắc đó đây non với nước,
Vô tình ai khéo tạo nên đường...
X.K.

Tưởng đời

Ngậm cái tưởng đời chán ngán thay,
Nói ra làm chuyện nực cười say.
Nhà-sư túng thế pha trò rồi,
Văn-sĩ cũng nghề đỡ ngón xoay.
Chọn bạn mắt nhìn theo túi bạc,
Lo đời nách kẹp sáng dao phay.
Ba-que, xô lá không gì sót,
Trở lại lo người bộ mặt ngay.

Học-Giới

Đêm thu trăng lờ

Trăng thu chẳng mấy tỏ bao nhiêu,
Nên bọn làng chơi ít dịp đều.
Trong quán hiêm hơi chớm khách tối,
Ngoài đường rì rã hột mưa chiều.
Nhớ chừng năm trước trời vui vẻ,
Trông thấy hôm nay cảnh quạnh
hiu.

Dám hỏi ã-hàng sao ử mặt.
Hay là có chỗ chỉ làm kiêu?

Giống lẩn xanh

Mấy ai để ý đến lẩn-xanh,
Tuy vậy nghề riêng có tánh lành.
Những chỗ hơi lành đường lẻo dẻo,
Còn nơi mặt ngọt cũ bu dành.
Nghe hơi động thốt vo-ve tới,
Trông thấy miếng ăn đáp đầu quanh.
Dương khi thanh thời đầu cũng có,
Đến chừng khuất bóng hết tranh
ranh.

Cây Hoa hương

Chùa xuân tổ diêm giống Hoa-
hương,
Ai có chơi rồi cũng phải thương.
Chẳng những cành xanh cũng là
thắm,
Còn thêm sắc đượm với mùi hương.
Có sao nhiều kẻ khen rằng đẹp?
Mình lại đây gai mới lạ thường.
Nhấn lữ bướm ong đừng lấp lửng,
Xuông nhâm mình nó phải tai trong.
T. Sadec

Cổ kim giai văn

Đi cảm

Hồng nhan trợ tráo tuổi thân tôi,
Bạn tác lâu xanh nói chẳng rời.
Bán phấn chờ hề day chót lưỡi,
Buồn hương chẳng luận hồ ngoài
môi.

Đưa người cửa trước trượng đôi
mắt,
Rước kẻ phòng sau dải mấy mồi.
Nhiều trận giữa nghiêng trên niêm
túi,
Chẳng thêm to nhỏ với ai đời.

BỒN-DINH

Nhớ bạn đồng châu

Nhớ bạn tương-tri tóc bạc đầu,
Nhà lang bàn bạc lúc canh thâu.
Phủ thi biệt hận hòa nguyên vận,
Cất bút hồi văn đối nét câu.

Thống lượng ước mong người cộng
tháp,

Năm chầy tư lự bạn đồng châu.
Một lời chứng có xanh xanh biết,
Ngày đời như năm bề ngậm sâu.

Liên giang cảm tác

Liên quận từ nay mới trải qua,
Nực cười Mên Chêc lớn cũng ta.
Gái khôn trang diêm trao đồng chuôi,
Trai lịch ăn chơi tiếc ngựa gà.
Trung hậu mới lời năm bảy tiếng,
Sữ kinh chọn lựa một hai nhà.
Chợ đồng đất rẫy vui theo thú,
Liên quận từ nay mới trải qua.

T. Sadec

Trận bão lụt vừa qua

Dân ta nào có tội tình gì!
Lụt bão trời hành mãi thế này?

Phủ-định năm rồi trời phá hại,
Trị-bình nay lại nước lũ đi.
Hay Long-vương no còn ương sức.
Mộ Xích-quỹ bình để mượn uy?
Nếu quả thế thì xin thù thật,
Dân còn hèn nhất chữa ra chi.

Mảng hoa hồng

Sách đèn ta mãi gắng công đây,
Há lại vì mây mặt sắt ngày.
Trước gió người phò tơi với thắm,
Trường văn ta vẫn tĩnh không say.
Sức hương mấy thuở người phai nhạt,
Sắt đá bao giờ lở chuyển lay.
Nhấn nhủ đừng quên khoe nhị biếc,
Mây Tần gió Sở có phen hay.

Đề ảnh bạn

Hỏi han sao bác cứ ngồi tro,

CHUYỆN VẬT LẶNG VẦN

đồng đã thời gió heo. Ve kia
rất đối thiếu nghèo, Ruồi, trùng
mỹ mung thu hào cũng không»,
Coi ông dịch kỹ càng hay ho
như thế mà ông cũng chẳng
dám dịch cho nhiều, kiểm cho
kỹ thời trọn đời, ông có dịch
chừng 2 hay 3 bài ngụ-ngôn
là cùng. Con ông, ông bạn
Diệp-văn-Kỳ, gi thời không
biết, chớ dịch văn nghe cũng
có khi « dễ chịu » lắm. Như
lúc nọ, như con của một vị
đại-phủ-gia ở Saigon chết, ông
có dịch bài « Stances à Du Pé-
rier » của Malherbe mà điều
cho tang quyến. Không nhớ
trọn chữ nhớ một đoạn nguyên
văn :

Elle était du monde,
Où les plus belles choses
Ont le pire destin.
E rose, elle a vécu ce que
vivent les roses,

L'espace d'un matin.

ông dịch ra :

Tiêu thơ ở thế-gian này
Càng cao tài sắc càng dày
gian nan.
Tương vi sớm nở tối tàn,
Khoe tươi vừa chẵn một
tràng ban mai.

Dịch trôi chảy như thế, thật
phải khuyên cho một điểm son
mới công bằng. Không như
nhà thi-sĩ Bôi-Đơ (B.D.) ta dám
bắt người Tây bạn đồ chệ
hết. Chớ nếu không vậy sao đã
là người Tây mà còn tin dị-
đoan theo chệ, đặt thơ lại có
những câu như : « búa lời công
sắt đỏ rên rang »... Thiệt cái
« búa » đó chắc nó chém các
nhà thi-sĩ như Tân-Đà, Á-nam
phải « vắng xác » hết.

Ồ ! Dịch cách đó có thể kêu
là hạch dịch » ! X.Y.Z.

Nỗi nước non này bác thấu chưa ?
Vầng nguyệt trời nam ai sẽ nữa,
Tôi buồn mà bác vẫn cười ư ?

Họa

1.- Mưa-gió thây đời mặt vẫn tro,
Đời người như thế đáng cười chưa.
Đã mang lấy tiếng người tai mắt,
Bỏ gởi khoanh tay mãi thế ư ?

2.- Nam nhi há lại chịu ngồi tro,
Chút nợ giang-san đã trả chưa.
Thế-giới ngày nay coi rục rở.
Người hay ta lại chịu hèn ư.

VĂN-QUÂN

Nhắn bạn má hồng

Anh đồ chán lắm chị em ơi,
Khênh khênh ta đây lắm chuyện
cười.

Thơ phú lãng nhãng ngâm giậy dẫu,
Tình tang lều lảo đạo vang trời.
Bút nghiên nhún trước đờng ham
Hán,

Son phấn rồi sao lại tiếc đời.
Cổ học lấy bằng sư-phạm dẫu,
Bản bao có giáo để cho coi.

Bèo

Bình bồng kiếp ấy có ra sao,
Gặp hơi khoe mình lúc can ao.
Giá rẻ tuy trôi người vẫn rẻ,
Một phen xương muối hồi đầu nào ?

Canh chầy

Chung quanh đầu cấy ánh như tờ,
Đời ngọn đèn xanh dạ ngân ngơ.
Non nước vì đâu mà rặng vè,
Chị em như chứa tỉnh cơn mơ.
Diễn tày tí tách sầu tiêu động,
Giấc điệp mơ màng trận gió đưa.
Quanh quần canh chầy mình với
bóng.

Biết cùng ai kể chuyện sau xa.

MAI-HOÀ NỮ-SĨ

Thái-bình (Tonkin)

Cụ đồ gàn

Không lẩn, cụ này cũng sắp điên !
Nên chi kiếm chuyện nói huyền-thiên.
Gan già trở miệt trang anh-tuấn,
Ôc hũ còn phò giọng thánh hiền.
Lắm lúc buộc chân phường phụ-nữ,
Nhiều khi nhởi sọ bạn thanh niên.
Xem ra tư-tướng quay lui cả,
Mà chốn làng-văn lại ỷ quyền.

Ý quyền thêm ngán nỗi anh gàn,

Chè bạn đầu xanh, dấm cá gan.

Làm phách lo trời nghe ngụi ngẩn,

Mang tời chữa lửa găm cười khan.

Chưa từng già trẻ sơ khôn lú,

Không rõ mường tre có mọc tàn.

Thê-kỹ hai mươi đời tiên-hóa,

Ích chi ngồi nhắc chuyện Hy-hoàng !

Học-Giới

Phòng trông răng

LÂM-QUANG-SĨ

Dentiste

34, Rue Bd. Bonnard, Saigon

gần rạp hát Casino

Sớm mỗi 8h. à 12h - Chiều 3h. à 7h.

ĐÓN XEM :

SÔNG

TUẦN-BÁO, XUẤT-BẢN TẠI SAIGON

Sẽ ra

NGÀY 22 JANVIER 1935

BỘ BIÊN-TẬP SẼ CÓ :

CÓ MỘNG-TUYẾT

và các ông :

THIỆU-SƠN, TRỌNG-TOÀN, TÙNG-HƯƠNG

THIỆN-TRƯỜNG, ĐÔNG-HỒ, TRÚC-PHONG

TRÚC-HÀ

THƠ TỪ, BÀI-VÕ, TIỀN BẠC

để cho .

Ông TRẦN-THIỆM-THỜI

45, Rue Frères Louis - SAIGON

Lời rao rẻ tiền

Ai muốn ở phố và nhà
xe rẻ tiền

Phố tại trung tâm diêm châu
thành Saigon, gần chợ cũ, rue Pel-
lerin. Boulevard de la Somme,
ruelle Bd de la Somme và ruelle
Chaigneau.

Rộng rãi, sạch sẽ, yên tĩnh rẻ
tiền. Có đủ đèn nước giá tiền có
nhiều hạng 35\$, 30\$, 20, 13, 9, 8, 6.
Chữ phố Annam, giao thiệp dễ dàng.

Xin do :

Giệm Thanh-Thanh là tiệm bán
sách vở báo chí và làm đại lý cho
các nhà thuốc Nam có danh tiếng
khắp ba kỳ ở đường Boulevard de
Somme N° 120 Saigon.

Giới thiệu

MAI-LÍNH

60-62 phố lầu đất Haiphong
là hiệu sách đáng tin cậy, làm đại-
lý các báo chí, sách vở Trung Nam
Bắc. Đã có bán báo Tân Văn, cùng
nhiều tờ báo có danh tiếng xuất-
bản tại Saigon.

T. V.

« Adam Mode » CHÍ-TRƯỜNG

TAILLEUR 18 RUE PIQUET Phnôm-Penh

Coupe impeccable - Travail soigné - Prix modéré

LÊ-VĂN-THAO Propriétaire

Doctorat!... Doctorat!...

Là kiểu áo do An-Thành mới chế, toàn
bằng len kieu thanh-nhã, lịch-sự, chắc
ngài chưa từng thấy ở Đông-Dương, mà chỉ
bán có 3p.50 1 cái, thế các ngài mới biết
rằng An-Thành lúc nào cũng lưu tâm về công-
nghệ. Kiểu áo DOCTORAT ở Hanoi năm 1934
mới có là một. Thật là :

Khắp Đông-dương chợ cùng quê,
Là lần thứ nhất trong nghề dệt ta,
An-Thành kiểu mới chế ra...

Áo len của các bà, có tay 4\$50, không tay 3\$50
một cái. Áo cotton từ hạng 0p.30 trở lên. Bán buôn giá đặc biệt.

Lụa trắng khổ đồng rộng 0m90 giá 0p.90 một thước
Lụa trắng khổ nan rộng 0m75 giá 0p.52 »

Ai mua hàng từ 9p.90 trở lên thì không mất tiền cước.

An-Thành 41 phố Hàng-Đào Hanoi

Liếc mắt ngắm Châu

Ai dùng sà bong nhiều ấy là người văn minh

Người Hồng-mao có câu nói này :

— Trình độ văn - minh của một dân-tộc có thể dò biết ở nơi họ dùng sà - bong nhiều hay ít.

Vì đó mà ở Hồng - mao có người đã ngồi tỉ-mỉ làm ra cái hăng thống-kê các xứ trong thế-giới cho biết mỗi người thường dùng sà-bong là bao nhiêu.

Tính ra ở Huê-kỳ mỗi người dùng 11 kilô 500 cò-ram, còn các xứ ở miền núi Balkans thì 2 kilô. Trong cuốn số này người Pháp cũng chiếm một địa-vị khá-quan : 8 kilô. Còn Đức thì chỉ có 6 kilô 300 cò-ram.

Nếu bãng thống - kê vậy là đúng, thì người Huê-kỳ có thể tự-phụ rằng họ là dân văn-minh đệ nhất thiên-hạ chăng?

Song làm sổ thống-kê gì mà rằng, chớ thống-kê về số dùng sà - bong thì chắc không bao giờ đúng được. Phần bởi sà-bong cũng có lắm thứ ; phần bởi ở nhiều xứ, người ta tự chế ra sà-bong mà dùng, vậy thì sổ thống - kê làm sao cho biết hết và đúng hết được chớ.

A. B. C.

VIỆC LÀ NÊN BIẾT

Giấy thép nói (Điện thoại) và sự trường thọ

Báo The morning Post xuất-bản ở nước Anh, mới đây có đăng một cái tin lạ lùng như dưới đây :

Báo ấy nói rằng theo bản thống-kê dân số và số người chết và sanh ra ở nước Anh, trong năm 1933, thì những châu quận nào không có đặt giấy-thép nói (điện-thoại) thì số người chết nhiều hơn các nơi đã có giấy-thép nói.

Như ở quận Machynlleth, không có một giấy - thép nói nào cả, thì số người chết lấy theo bực trung mà tính, thì đến 16 phần trăm, còn các chỗ có giấy-thép nói thì số ấy chỉ có 13 phần trăm mà thôi.

Bởi vậy, dân ở các quận chưa có đặt điện-thoại, lấy làm lo sợ, nên có yêu cầu với chánh-phủ đặt điện-thoại cho mau mau.

Xét ra cho chi lý, thì không phải nhờ điện-thoại có ma-lực gì làm cho người ta sống lâu. Sự thiệt là vì không có điện-thoại cho dân dùng mà kêu lương-y đến điều trị kẻ có bệnh, cho nên số người chết nhiều.

QUAN LỚN CÓ TÍNH KỶ

Cò-duy-Quân wa ăn đồ hôi thúi

Về sự ăn uống, càng những hạng người quyền cao ngôi lớn trên đời càng có mấy cái tánh ưa thích ăn uống quái gở lạ lùng, nếu không nói ra, thật không có ai dám đề tới.

Sách Tàu đời xưa có chép truyện ông tề - tướng nọ ưa uống nước mũi, vị danh nho kia thích ăn ráy tai, ấy là những tánh thị-hiếu có thiệt, chớ không phải đặt bày đầu.

Ngay trong các bực danh-nhơn ở đời văn - minh này, cũng thiếu gì ông có tánh thị-hiếu ăn uống lạ lùng quá.

Công - tước Y-dăng Bác-văn là bực người có công lao to lớn, từng lẫy tiếng tăm ở nước Nhựt ba bốn chục năm trước, có tánh ưa ăn vụng, mà có ăn vụng mới biết ngon.

Nghĩ coi Y-Đặng làm tới bực đại-thần tề-trướng, thì muốn có trân-cam giai-vị gì mà không được, nhưng mà trân-cam giai-vị ăn một cách đường-hoàng thì Y-dăng không thấy ngon lành gì hết.

Bởi vậy có tất mỗi bữa ở trong trào về dinh, sao cũng lên lúc xuống tận dưới bếp, ăn vụng một vài miếng đồ ăn, lấy thể làm khoái, rồi đó lên nhà trên ngồi dùng bữa, mới thấy ngon miệng.

Cò-duy-Quân là một nhà ngoại-giao có đại-danh ở nước Tàu mấy lâu nay, chắc nhiều độc-giã đã biết. Hiện nay Cò

đang làm Trung-quốc đại-sứ (Ambassadeur de la Chine) ở Pháp-quốc.

Họ Cò sanh-bình có tánh ưa ăn những món đồ ăn có mùi hôi thúi, ví dụ như rau dề thúi, dưa dề thúi, đậu-hũ pho-mát dề thúi, ấy là có mấy món hàng có trong mỗi bữa ăn.

Khi ở trong nước làm quan cung chức thì khỏi nói gì, còn khi lãnh mạng chánh-phủ bỏ đi ra ngoại-quốc làm công-sứ ở một nước nào, họ Cò cũng đem theo một tên đầu bếp chuyên nghề nấu các món ăn hôi thúi của mình ăn mỗi bữa mới được.

Nhơn đó mà có câu chuyện tức cười trong hồi Cò làm công-sứ ở Huê-kỳ.

Trông tư-thất của Cò ở kinh-thành Hoa - sanh - tông, Cò để riêng một căn phòng lớn bên cạnh, chứa đầy những lu kia hũ nọ la liệt, đựng toàn đồ có mùi hôi thúi hết thảy.

Một bữa, có mấy vị thân-sĩ tại Hoa-sanh-tông vô tận tư-thất thăm Cò. Trong khi Cò tiếp khách nói chuyện, thì tên đầu bếp chuyên - môn đưng hê hui trong phòng liền bên, chế hoá mấy món đồ ăn hôi thúi để cho quan-lớn sắp ăn. Mùi hôi thúi đó bay ra nực nồng, làm cho mấy vị khách Huê-kỳ không chịu nổi, đến đổi họ phải bưng mũi nhẩn

mặt. Một ông hỏi Cò :

— Trong dinh quan lớn có mùi hôi húi gì xông lên quá vậy ?

Cò biết rồi, tuy trong lòng hổ thẹn muốn chết, nhưng ngoài mặt cứ giữ vẻ tự nhiên, như là vô sự, và kiếm cách nói trở :

— Ấy là cái mùi của một chất hóa - học mà bôn - chức mới phát-minh ra.

Mấy ông khách nghe nói là chất hóa-học mới, càng động lòng háo-kỳ, nên họ càng xoắn lấy và bôn chôn hỏi Cò cho biết là chất hóa-học gì và cách tìm nó chế nó ra thế nào ?

Cò làm bộ đắc-ý lộ ra nét mặt, vừa cười vừa đáp :

— Chất đó là phương tô-truyền của riêng nhà tôi, cách chế phải giữ bí mật không thể nói ra cho ai biết dặng. Ngay đến người nước tôi cũng ít có ai rõ cách màu nhiệm đó. Xin mấy ông lượng thứ cho tôi không thể nói ra.

Mấy ông khách nửa tin nửa ngờ, rồi hỏi há từ biệt ra đi, không dám ngồi lại nữa, vì ngồi lại hửi mùi hôi thúi lạt nữa, chắc phải điếc mũi mất.

Thiệt, Cò duy-Quân có tánh ưa ăn gì kỳ quái, mà có tài ứng biến cũng hay ; miệng lưỡi nhà ngoại giao có khác. A.B.C.

Người nói nhiều thứ tiếng hơn hết trong toàn cầu là ai ?

Đức Cha Cã người nước Ý, tên là Mezzofanti biết nói và hiểu được 114 thứ tiếng, ai cũng khen ngợi ngài và tưởng là ngài vô-dịch về tài nói nhiều thứ tiếng.

Nhưng có ông Đốc-tơ người nước Đức, tên là Tassito Schultheiss biết nói và hiểu được 140 thứ tiếng, hơn đức cha Cã trên kia tới 26 thứ tiếng lận. Trong hoàn cầu có tất cả là 3.424 thứ tiếng !

Hiện thời ông Đốc-tơ Tassito làm thông-ngôn tại bộ ngoại-giao nước Đức. Cái miệng của ông Tassito là cái cơ quan tuyên-tuyên của tay Đốc-tài Hitler, mạnh mẽ là dường nào?

Tại sao mùa hè nóng mùa đông lạnh ?

Thế thường ai cũng nghĩ rằng mùa hè nóng nực nhiều là tại mặt trời ở gần trái đất quá, còn mùa đông lạnh là vì thái-dương gian xa trái đất ra.

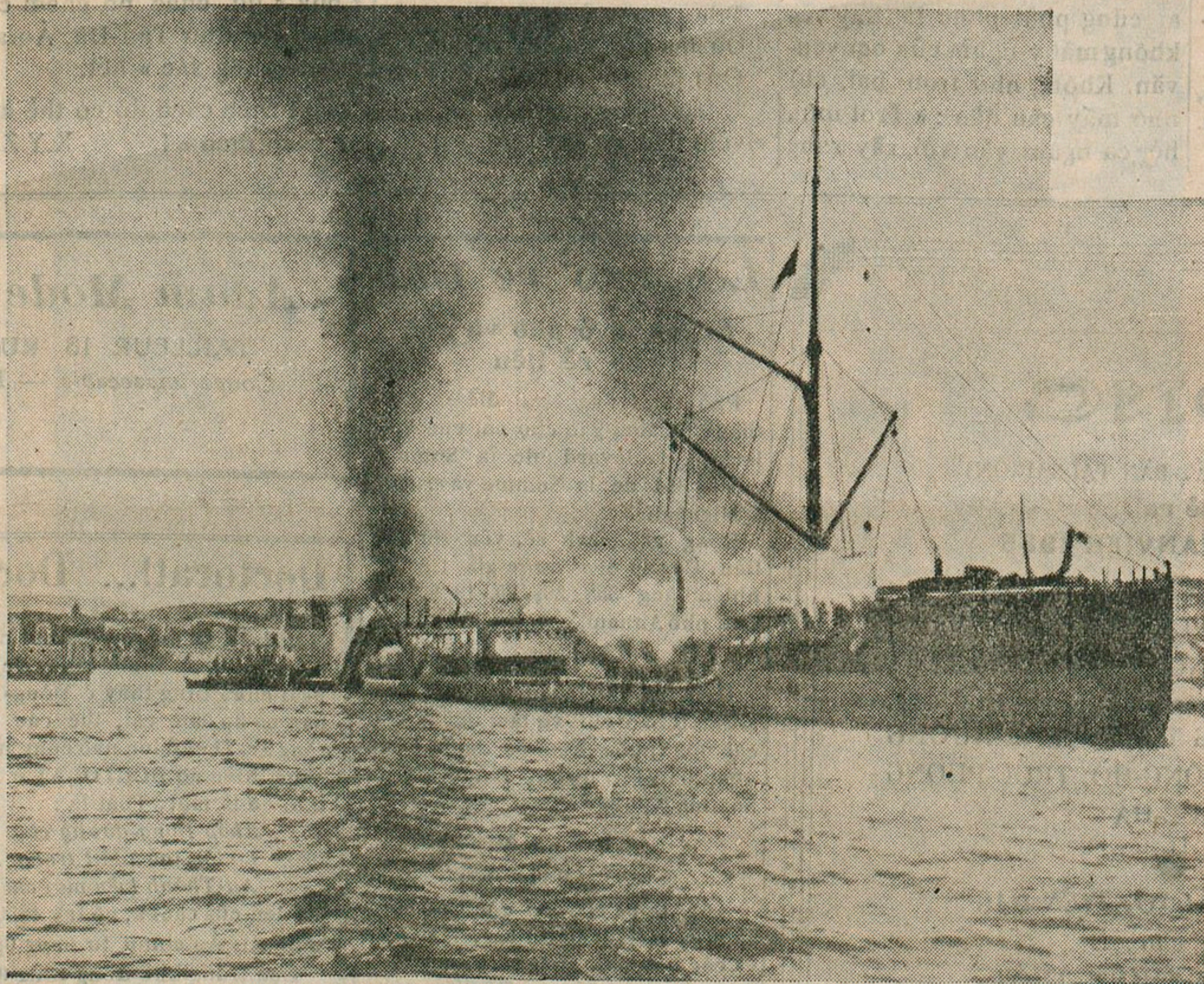
Nhưng nghĩ vậy lầm to. Trái lại sự tin tưởng của thiên-hạ, mặt trời xấp lại gần trái đất trong mùa đông, mà lại gian xa trái đất trong mùa hạ. Có đều qua mùa đông, mặt trời ở gần trái đất nhưng không đứng ngay chính giữa trung-tim trái đất, mà nó lại ở gần « chun trời » (horizon) cho nên những cái tia sáng nóng của nó chiếu xiêng xiêng vào trái đất, chớ không phải chiếu ngay vô như trong mùa hạ. Tia sáng nóng ấy chiếu xiêng xiêng, thì ít nóng trái đất hơn là chiếu ngay thẳng vào.

Không tin, lấy 1 cây đèn cây hoặc một cây đèn gi tủy ý, rồi để ngoài bìa tờ giấy trắng, cho ánh sáng chiếu xiêng xiêng vào mặt giấy, nghĩa là để bìa giấy gần gần ngọn đèn, thì sẽ thấy tờ giấy ít sáng. Trái lại, đem ngọn đèn ra xa xa, mà cho ngọn đèn chiếu ngay (perpendiculaire) vào mặt giấy thì tuy là ngọn đèn xa, nhưng tờ giấy sẽ sáng hơn, vì nó hứng trọn cả các cái tia sáng của ngọn đèn.

NHỚ ĐÓN COI TRONG SỐ TỚI

Tôn-Văn và Lịch-sử Trung-Huê dân-quốc (bài thứ ba).

Một vấn-đề kim-thời rất có quan-hệ cho sự Hòa-bình: Tỉnh Sarre (luận một cách rất châu đáo) vân vân, và Mục lục số báo mùa Xuân

Trong số mùa Xuân sẽ có một bài nói về những mầm rối loạn ở Trung-Âu. Miết ấy có nhiều hội kín, như hội « Đầu người chết » và « Tay đen » dữ tợn lắm. Cuối tuần đưng Guadalquivir của Pháp (hình trên đây) hồi 1903 bị đảng « Tay đen » làm cháy chìm ở gần hải khẩu Salonique (Thổ-Nhĩ-Kỳ). Đảng ấy còn làm nhiều việc gớm ghê nữa, coi bài trong số mùa Xuân thì rõ.

Hình Thời Sự

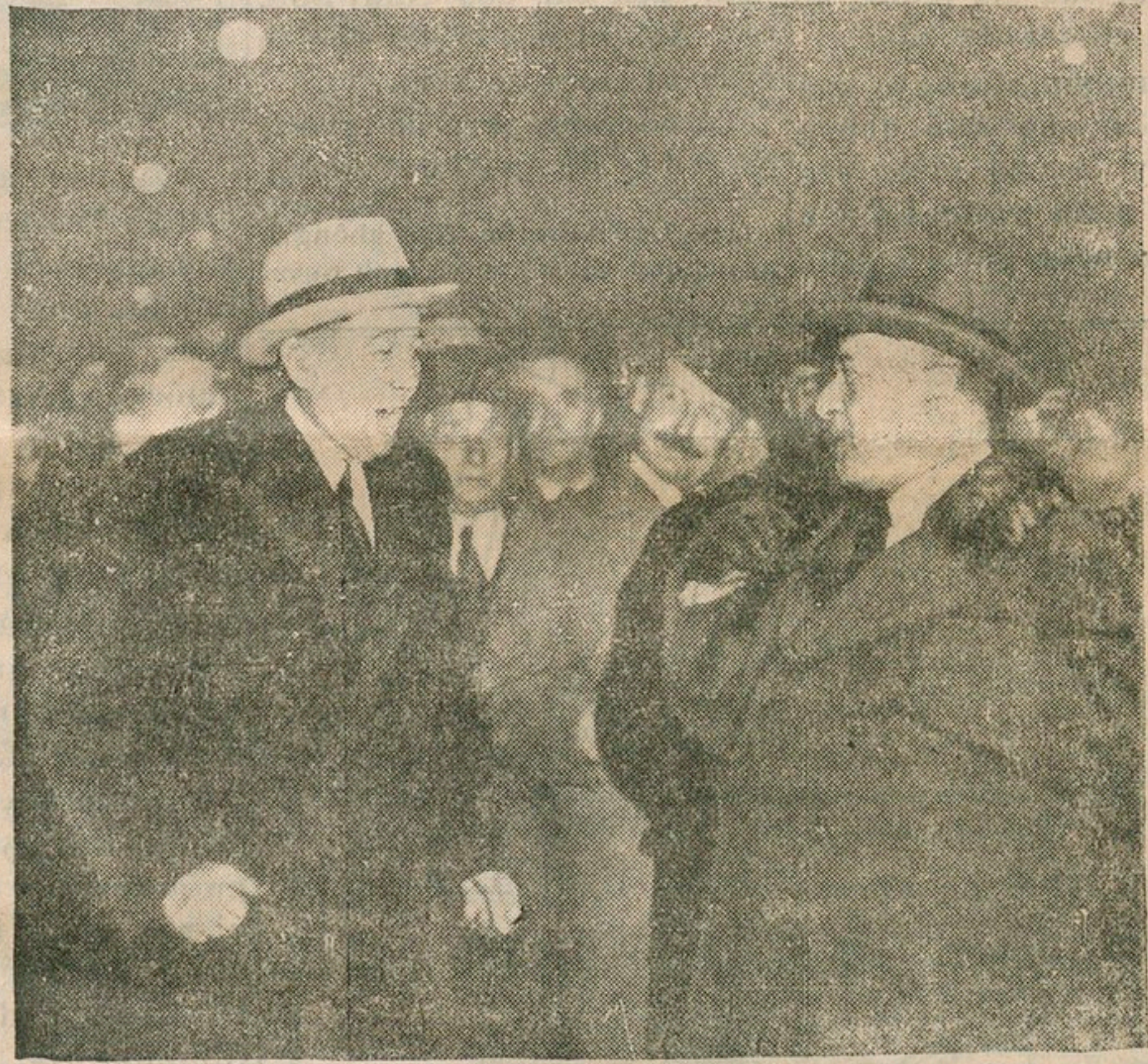
Cuối tháng Novembre ở Paris, cựu chiến-sĩ bị thương có làm một cuộc biểu tình to lớn.

Bên Pháp tòa đại hình đã xử anh cựu trạng-sư Bonnet, ở tù chung thân. Vì anh ta làm khó cho nhà chức trách hết sức. Anh nói rằng có định không đi nghe xử được nên lính phải khiển.

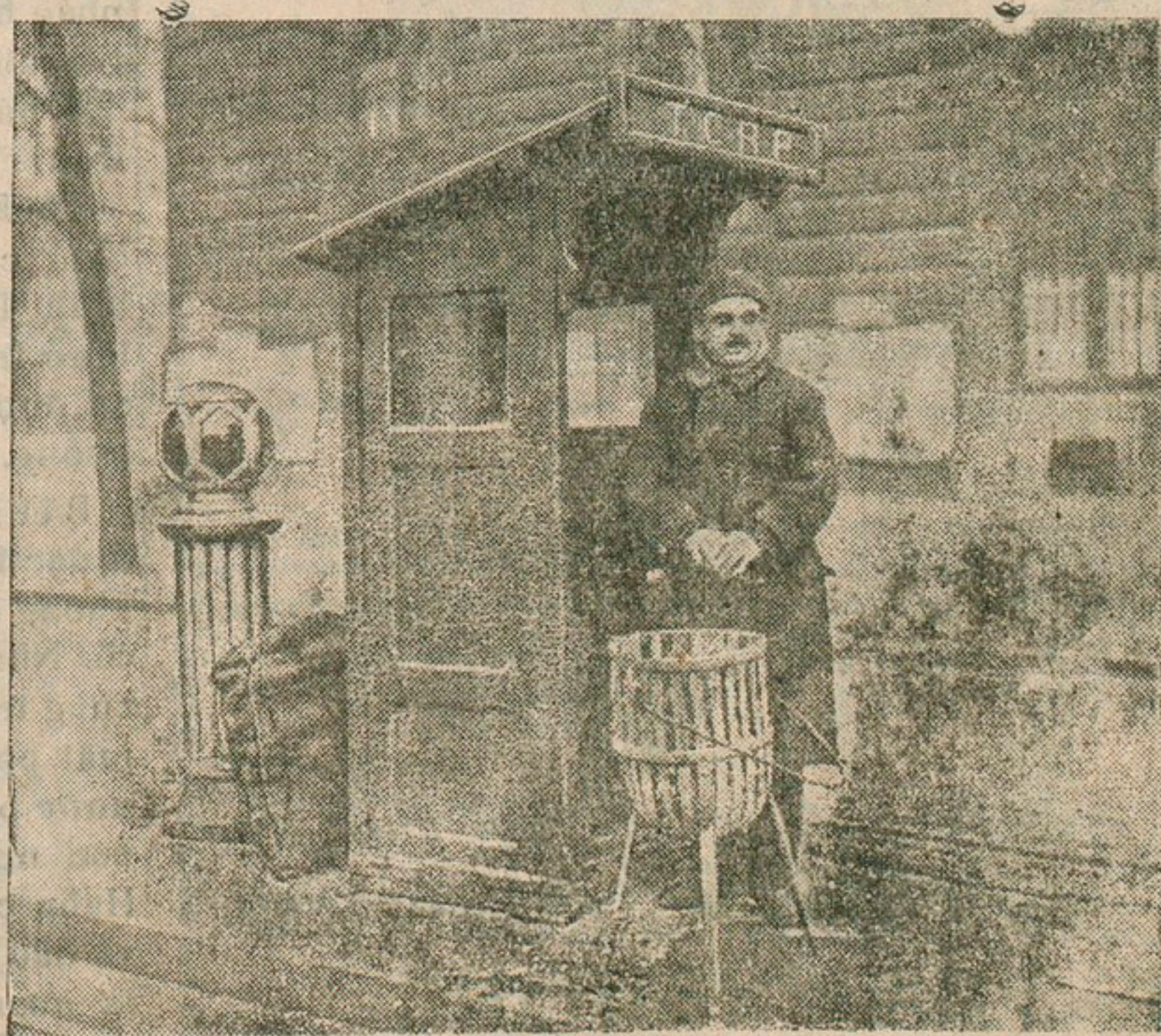
Trước mặt lãnh-binh Denain binh bộ thượng-thor và ông Piétri hải quân thượng-thor viên kỹ-sư de la Cierva thi-nghiệm cái máy bay dùng một chỗ mà bay lên được (autogire) không cần có trớn.

Ở hội Quốc-liên, sau khi dự hội rồi, ông Titulesco (bên trái) ngoại-tướng Lỗ-ma-Ni lên Paris mà hội-đàm với ngoại-tướng Pháp Laval.

Nước Lettonie là nước dân chủ nhỏ ở miền bắc Âu-châu do tờ hòa-xứ Versailles đào tạo. Nhơn ngày kỷ niệm thập lục châu niên. Tổng-thống Kadises cùng với thủ tướng và tổng-trưởng bộ binh dự cuộc diễu-binh tại Kinh-đô Riga.

Tháng này bên Pháp đã lạnh lung. Đây là một tên gát nhíp xe lửa vì ở ngoài trời lạnh quá phải bận áo lông dày và để một cái lò lửa bên nhà dóm cửa va mà hơ.

Hội chữ Cầm Tinh

Người chép : PHÙNG-VĂN-SANH Số 10
 Người dịch : PHẠM-VĂN-ĐIỀU

Choàn cà-sa giả dạng thầy tu, bị dây-giặt té nhảm đường sá.

Nhắc lại, Thiến-Cô đêm ấy thức suốt đêm, sáng vừa đi tìm Quán-Sĩ thì thỉnh linh gặp Pháp-Không. Nàng ngó thấy Pháp-Không đi vào nhà Quán-Sĩ thì thất kinh. Nàng nghĩ thầm. « Rõ ràng đã giết nó chết rồi, sao nay lại còn đi ngợ ngợ đó. Phải chăng hòa-thượng có phép tiên, nên cứu kẻ chết sống lại ? Phải chăng Pháp-Không đã chết thành yêu hiện hình về bắt Quán-Sĩ ? »
 Trờng tới đó, nàng sợ sệt vô cùng, nhưng rồi vì lòng thương Quán-Sĩ thái-quá, nên dẫu Pháp-Không kia là người thiệt hại là hồn ma nàng cũng chẳng kể; nàng lập tức ra khỏi chỗ núp đi theo sau Pháp-Không thẳng vào nhà Quán-Sĩ.
 Vào trong nhà, Thiến-Cô thấy Pháp-Không đi xam xam lên phòng khách, bèn lẹ chon chạy nhón tới sau lưng, thẳng tay đánh vào lưng một thoi, vừa đánh vừa nói lớn :
 — Thằng trọc yêu này sao chưa chết lại còn tới đây làm gì nữa ?
 Pháp-Không vô ý bị đánh

một cái thiếu đều té nhào, giật mình day đầu lại xem, bỗng la lớn :

— Trời ơi, sao em lại đánh anh mạnh quá như vậy ; chết anh còn gì ?

Thiến-Cô nghe giọng nói không phải là Pháp-Không, bèn nhìn mặt kỹ lại thì té ra là Quán-Sĩ giả dạng thầy chùa, mà vì nàng sợ Pháp-Không quá nên trông thấy dáng thầy chùa thì tưởng là Pháp-Không, rồi ý-trông quá mạnh làm cho càng ra sự thật.

Thiến-Cô nhìn ra Quán-Sĩ thì vội vàng niềm nở nhỏ nhẹ miệng cười duyên, thò tay vuốt lưng cho chàng và cất giọng oanh lãnh lót mà rằng :

— Anh ơi ! Em nhìn lầm rồi. Anh đừng giận em nhé ! Em đánh có đau không ? Nhe sườn mà ! À, anh làm gì lại giả dạng thầy sãi như vậy ?

Quán-Sĩ cười không đáp, đưa tay nắm lấy năm ngón trắng như ngọc, tiêm như mũi viết, kéo vào phòng trong cho ra mắt mẹ mình. Sau khi Thiến-Cô chào thưa Thái-phu-nhơn rồi, Quán-Sĩ bèn mời nàng vào thư phòng cùng ngồi nói chuyện.

Thiến-Cô vốn là gái phong lưu tân tiến, không có thói thẹn thùa ngợ ngợ như ai, nên chỉ vừa ngồi yên nơi thì biểu đem chuyện hôm qua đã giết Pháp-Không như thế nào và hôm nay làm tướng Quán-Sĩ là Pháp-Không làm sao, đều thuật lại cặn kẽ. Nàng thuật nghe cũng vui vui lại thỉnh thoảng chêm thêm vài câu pha trò, làm cho Quán-Sĩ nghe tới đâu là cười ngả nghiêng ngả ngửa tới đó. Nàng thuật dứt, hỏi lại một lần thứ nhì nữa :

— Chuyện em đã nói rồi đó ! Còn anh, vì sao anh lại lấy y-phục của thằng trọc Pháp-Không mà mặc đó ?

Quán-Sĩ đáp :
 — Hôm qua, anh đi về, có hẹn với em bữa nay trở vào nhà thương phải không ? Đó, nên sáng sớm hôm nay anh đi vào ấy thiệt sớm. Anh xô cửa phòng em mà vào, chẳng dè thấy giường nệm tro tro mà em thì đi đâu mất. Anh lấy làm lạ, chạy kiếm thầy thuốc mà hỏi, người nói rằng : hỏi khuya cu-li vào quét phòng đã thấy mất em, mà rồi thẳng sải bị thương ở đùi cũng đi đâu mất nữa. Anh nghe vậy, lấy làm lạ lắm, mà cũng e sợ lắm ! Anh nghĩ rằng : ông sãi bị thương ở đùi, nếu không phải Pháp-Không thì là ai. Mà nếu là Pháp-Không thì nguy cho em lắm, vì em mất mà nó vắng mặt, chắc là nó đã bắt em rồi. Vậy anh bèn đề

ý xem xét trong phòng em rất kỹ. Anh xem kiếm rất lâu mới gặp cái nón và cái áo thầy chùa ở gần giường. Anh không hiểu tại sao áo nón của Pháp-Không lại bỏ ở đó. Mà thôi, tại sao thì tại, vẫn có đồ thầy sãi, anh mặc nhào vào, giả dạng nhà sư đi vào chùa để dò tin tức coi có quả em bị chúng nó bắt hay không.

Chuyện anh giả dạng anh cũng có tổ thiệt cho thầy thuốc biết. Anh lại năn nỉ với người mà mua thuốc mê để phòng khi cần dùng được cứu em. Anh được thuốc rồi, muốn đi lén song nhớ lại mẹ già nên phải trở về cho hay trước rồi sẽ đi. Chẳng ngờ mới vào khỏi cửa thành linh bị em đánh một cái đau quá ! !

Thiến-Cô nghe Quán-sĩ nói dứt, cảm kích lắm ; lật đật tỏ lời cảm ơn, rồi nói lời chuyện Lãng-Vân và Châu-Châu. Nàng than thở cho số phận 2 người đó ; kể bị bắt người đi theo, chẳng biết lành dữ thế nào :

Quán-Sĩ hay tin này, cả kinh, nói :
 — Tôi chắc hai người đều bị hòa-thượng bắt về chùa hết rồi, có lẽ tánh mạng cũng nguy hiểm lắm. Vậy, bây giờ tôi phải đi cứu hai người ấy mới được.

Thiến-Cô nói :
 — Nếu anh có đi thì cho em cùng đi với. Em theo để phụ sức với anh.

Quán-Sĩ đáp :
 — Được ! Em ơi, việc ấy anh đã có nghĩ tới rồi. Nếu anh mà dẫu sức với hòa-thượng ắt hẳn có em phụ giúp một tay. Nhưng bây giờ anh phải giả làm nhà sư để trà trộn vào chùa, mới mong dò tin tức và cứu gỡ Lãng-Vân với Châu-Châu được. Mà anh đã giả dạng thầy chùa thì làm sao dẫn em đi theo cho tiện. Vậy bây giờ tốt hơn là em ở lại nhà đợi một là hầu hạ mẹ anh thay cho anh, hay là ở đợi tin tức của anh về việc Lãng-Vân và Châu-Châu.

Thiến-Cô không đáp một lời, mà về mặt bỗng đổi ra thê-thảm, rồi dúi giọt lụy lần lần nhiều dài theo má mà rơi xuống áo. Quán-Sĩ thấy thế biết nàng không nở lia mình ra, song việc công là trọng niềm tay xa gì ; chàng không thể vì tình mà bỏ nghĩa nên vội vàng lấy thanh gươm báu trên vách giắt vào lưng rồi bái tạ mẹ và từ-giã Thiến-Cô :

— Em ơi, hãy ở đây, chẳng lâu chúng ta sẽ gặp nhau !
 Thiến-Cô nghe câu nói ấy, biết Quán-Sĩ đi chuyến này rất là nguy hiểm, nên bắt-giác bụm mắt khóc ròng. Quán-Sĩ vẫn giữ gan anh kiệt mạnh mẽ bước chơn ra đi.

Nhắc lại, khi Châu-Châu trốn ra khỏi nhà bà già nọ tại lần mò hỏi thăm đường lối mà trở về nhà mình. Nàng về (COI TIẾP TRƯƠNG SÁ)

Les Cigarettes ĐAI-NAM

Những tiệm buôn sỉ và buôn lẻ, những người hút thuốc thường mua và dùng thuốc điều của hãng COMPAGNIE COLONIALE DES TABACS vì những nguyên-do sau này :

1. Chúng tôi cam đoan rằng thuốc điều của hãng chúng tôi làm bằng thuốc lá thượng hạng.
2. Những nhà buôn biết rằng mua thuốc của hãng chúng tôi về bán lại, nếu rủi bị hư hao gì thì có thể đem lại hãng đổi lại thuốc mới rất dễ dàng và không tổn hại gì cả.
3. Mỗi bao thuốc điều đều làm rất cẩn thận bằng máy móc tinh xảo như ý. Nhân-công giúp việc toàn là người thiện-nghệ, mà thuốc lá lại lựa chọn rất kỹ cang lắm.
4. Người hút thuốc ĐAI-NAM được yên trí rằng mỗi điều thuốc đều tốt và cân lượng đúng đắn.

Các ngài thử nghiệm và so sánh giá tiền, chất thơm của các thuốc của hãn-hiệu, nhất là thuốc ĐAI-NAM, thì các ngài sẽ thấy chỗ khác xa nhau thế nào.

Kính cáo

Tặng không

1 Bộ toile satin 5\$ cho vị nào may 1 bộ serge 15\$.
 1 Áo mưa giá 11\$ cho vị nào may 1 bộ ni 20\$

Đồng và bán xe-kéo nhà nhẹ nhân và hué mỹ.
 Bán xe-kéo có số rồi vì nhiều coi không xiết.

DONG HOA LỢI
 Le plus grand tailleur
 69 Bd Tong doc Phuong CHOLON.

Chuyên nghề đóng sách đủ kiểu và làm hộp bằng giấy carton
 Giá rẻ -- Làm khéo -- Là tiệm
P. Ng. - văn - Châu
 423, Boulevard Galliéni - SAIGON

Chuyên môn khắc các thứ con dấu đồng và chạm bìa đá, cẩm thạch.
 Giá rẻ theo hồi kinh-tế

Xin viết thư cho
TRẦN-ĐỨC-MINH
 Thợ chạm chữ
 N° 1 bis Rue Hồ-hữu-Vị - Saigon

Sữa «LE GOSSE» thiết tốt

ĐẠI-LÝ ĐÔNG-DƯƠNG
 "FREXOR"
 2 Rue Mao-mahon

Đừng thiết tha nữa !

Một thứ bệnh coi tầm thường mà nhức nhối khó chịu, có khi làm cho mình thiết tha đau đớn vô cùng ấy là bệnh đau răng.
 Khi nào các ngài bị đau răng, sâu răng, ngứa răng, chảy máu răng, xiết ăn vàng răng hoặc mòn răng, răng hay lung lay và hói miệng thì nên lại tiệm Thanh Thanh hỏi mua một bao thuốc « cổ xỉ tán, của Hải ngọc-Đường (0 17) mà dùng sẽ thấy hiệu nghiệm ngay trong một hai tiếng đồng hồ.
 Hải ngọc đường Thanh-Hóa còn có 3 món thuốc nữa đều có giữ bán tại Thanh Thanh ấy là :
 Hải ngọc đường bá ứng hoàn trị, Hải ngọc đường vạn bảo hoàn trị và Hải ngọc đường Hóa phong hoàn trị.

CHIC MODE

Đoàn-Thành-Tạo

TAILLEUR

43 Amiral Courbert - SAIGON

Ecole pratique de Commerce de Saigon

7, Rue René Héraud, Tân Định

Chuyên môn dạy các khoa Thương-mại, Bút-toán, Ngân-hàng...

Nhờ cách dạy rất đặc biệt, mà học sinh có việc làm rất dễ dàng.

Kết-quả trong năm 1934

M.M NGÔ-VĂN-MĂNG Diplôme de Comptabilité pratique de la chambre de commerce de Saigon

NGUYỄN-VĂN-VƯỢNG - Diplôme de Sténographie « Aimé Paris - Neuchâtel »

LÊ-VĂN-TÂN - Diplôme de Sténographie « Aimé Paris - Neuchâtel »

ĐẶNG-VĂN-TY - Diplôme de Sténographie « Aimé Paris - Neuchâtel »

Directeur : LƯƠNG-VĂN-HÀU

lời nhà nghe mẹ nói Lăng-Vân đã vì mình mà một mình mạo hiểm...

Trời ơi, nếu chàng muốn cứu ta mà đi cô-thần tới chùa thì thật là nguy hại quá.

Nàng nói như thế rồi lại định ý:

À, mà chàng đã vì ta mà vào sanh ra tử thì ta lẽ nào lại ngồi yên nơi nhà!

Thiên-Cô định vậy, bèn đem ý ấy mà bày tỏ với mẹ. Mẹ nàng đầu có khứng để cho nàng liều lĩnh vì tình mà đem thân vào nơi chông gai nguy hiểm...

Than ôi: Gan bào ruột thắt, chốn phòng khuê thôn thú

vi ai. Mắt luy, tình sâu, trên gối phụng bần-khoảng nỗi bạn. Cài tinh-cảnh mà Thiên-Cô trong đêm trường thiết là không bút nào tả được.

Mặt trời rặng đông, chim nhành vờ tỏ, nàng đã ngồi nhòm dây, lấy bút vuốt giấy viết bức thư để lại cho mẹ, bỏ ngay trên bàn, rồi thồn chút ít đồ ăn vào túi, lẩn ra khỏi nhà, nhắm theo đường đã đi về hôm qua mà lần đi ngược lại.

Nàng đi đông rào tây cả ngày như thế mà không tìm được tin tức Lăng-Vân ở đâu.

May sao tới chiều tối, nàng gặp một bà già nhà quê mới về chòi tranh cho ngũ đậu một đêm. Sáng ngày thứ hai, lòng nàng cũng chưa nguôi lạnh về nỗi Lăng-Vân, nên lại rào đi khắp vùng ấy mà tìm nữa.

mà đề bước. Ôi, khôn nạn thay cho thân-phận. Châu-Châu, bây giờ nàng chỉ có men lại hòn đá lớn dưới tàng cây nòi mà trông đợi, sợ lo.

Đây lại nói qua Quán-Sĩ; khi chàng từ biệt Thiên-Cô thì cứ một mạch chạy thẳng lên núi, tới ngay cửa chùa, lăm lăm đi vào.

Mi là sãi-mầm giả-mạo ở đâu dám lớn gan vào chùa chúng ta như vậy? Ở đây! hòa-thượng nhà ta không hề cho sãi từ phương nào tới trọ nhờ cả.

Quán-Sĩ nghe mấy lời biết sãi nọ đã biết mình cái-trang rồi nên vội vàng quơ tay một cái. Sãi tuất nhang bị xô té lẳng cù. Quán-Sĩ bèn bước tới đạp chơn trên lưng nó.

Nếu mầy còn la tao sẽ chặt làm hai khúc. Sãi thấp nhang ấy thấy grom thì lạnh mình, không dám nhứt nhích và la nữa, chỉ bỏ nhỏ năn nỉ: Lay ngài, trăm lay ngàn lay, xin ngài tha mạng cho tôi.

Nhan sắc là biểu hiệu của sức khoẻ

Phần việc điểm-trang sắc đẹp là một đơn thuộc về y-khoa bào-chế. Một trang-phẩm nào chẳng gồm có những chất thuốc hay để trị bệnh thì chẳng hề dùng có hiệu quả.

DOCTEUR LÊ-VAN-HUÊ

N° 138, Rue Lagrandière - Saigon

Phòng: Khám bệnh và giảng nghiệm. Thủ máu, thủ đàm v. v. đủ cách chuyên trị bệnh phụ nữ và bệnh huê-liểu.

Giờ khám bệnh: Sớm mai: 8 giờ tới 12 giờ. Chiều: 3 giờ tới 7 giờ.

HÀNG BOY-LANDRY 17, Place du Théâtre - SAIGON. HANOI: 15, Boulevard Rollandes. HAIPHONG: 72, Boulevard Paul-Bert. PHNOMPENH: 13, Quai Lagrandière. DALAT - THAKHET. Bán Đồ Thực - Phẩm Và Các Thứ Rượu Chát. Đồ tốt - Giá rẻ - Gởi đi các nơi. Có mở cửa bán buổi sớm mai ngày Chúa - nhật.

30 năm chuyên nghiệp TRAN-VAN-MACH. N° 43 Boulevard Charner SAIGON. KHÁC con dấu đồng, Băng đồng, Băng đá, Mộ bia, Cliché cây. Nghề khéo - Làm mau, Giá rẻ.

DẦU CÙ-LÀ THIẾT AN-NINH. đúng nhứt trong các thứ dầu cù-là. Thứ nhỏ 1 lố 0.84, Thứ lớn 1 lố 1.60. Thơm dịu, trị bá chứng rất thần hiệu. BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ TẠI 45, Rue Aviateur Garros SAIGON.

DOCTEUR TRAN-VAN-DOC. Chuyên trị bệnh con nít. N° 31 RUE TABERD N° 31. Góc đường Taberd và Aviateur Garros. Tél. 618 Saigon.

Tức thời có một người xách lồng chim lên điện. Vương-gia sai thả chim của ngài ra đá, mới đá có vài mỏ, thì chim của người kia đã thua. Đức vua khoái chí cười vang. Thăm thoát một hồi, mấy người khác kế tiếp xách chim lên điện đấu với chim vua cũng đều bại trận hết thảy.

Bấy giờ người chủ trọ bảo Vương :

— Giờ tới phiên chim ta được rồi.

Hai người cùng lên điện, thả chim ra đấu. Vua xem tướng con chim này rồi phán cùng tả hữu :

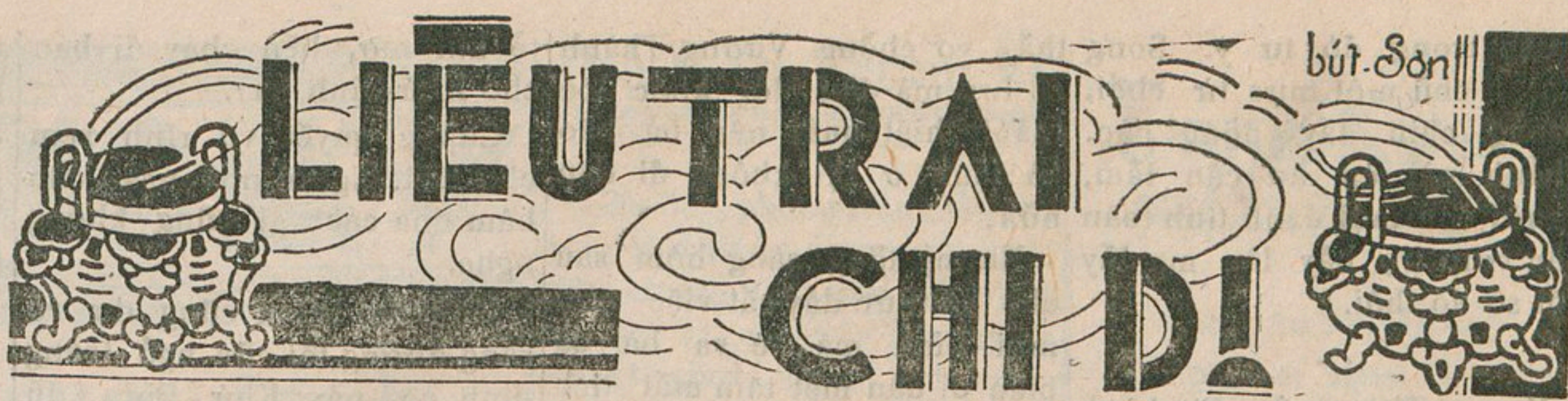
— Con này, con mắt nó nổi tia giận dữ lên, chính là một con chim cứng cựa lắm, ta chớ nên coi thường.

Đoan ngài sai đem con chim mỏ sắt của ngài ra đối địch. Mới có vài mỏ, con chim vua đã sù lông chạy mất. Ngài chớ con khác ra trận cũng thua. Mấy lần thay đổi chim khác cũng đều bại trận cả.

Ngài liền sai lính vô trong nội-cung đem con chim hay nhút ra. Con chim này lông trắng như lông cò, coi vẻ hùng dũng phi-phàm, xáp trận một lát, càng thấy nó mạnh hơn hẳn. Vương-Thành thấy vậy ngã lòng và lo sợ, quý xuống xin vua cho bãi trận :

— Kính tâu đại-vương, chim của đại-vương là chim thần, sợ nó đá chết mất chim tôi thì tiêu hết cơ nghiệp sanh kế của tôi còn gì !

Đại-vương cười nói :

QUÁN-CHI dịch

Số 16

Cứ việc để cho chúng đá nhau, nếu như chim mi bị đá chết, thì ta thưởng tiền lại cho.

Wương - hành yên tâm để cho chim mình đá.

Con Ngọc-thuần (tên con chim cun-cút quý báu của nhà vua) thẳng xông đánh tới ; nhưng Ngọc-thuần gần áp lại thì con chim của Vương cúi mình thủ thế để chờ, ngó bộ tướng như con gà trống đang con giận dữ. Chừng con Ngọc-thuần đưa mỏ ra đánh thì con chim của Vương xè cánh nhảy cao lên như thể chim hạc bay lượn mà đánh trả lại. Nó tấn thối có miếng chiến đấu rất hăng. Hai con chọi nhau cầm đồng một lúc, thì con Ngọc-thuần đã hơi có ý sút, nhưng nó càng giận chừng nào, thì chim Vương lại càng xông vào mà đánh dữ tợn chừng ấy. Một lát sau lông trắng như tuyết của con Ngọc-thuần rụng xuống tứ tung, nó bại trận đập cánh chạy te...

Cả ngàn con người đứng coi không ai không nở nở ngời khen con chim Vương-Thành. Đức vua đòi đưa con chim lại ngài coi ; ngài tự ôm ấp con

chim mà nhắm nhia một lượt từ mỏ tới móng, rất là kỹ lưỡng, rồi hỏi Vương-Thành :

— Con chim này mi có thể bán cho ta được không ?

Wương-Thành thưa :
— Bẩm con không có gia-tài sự sản gì, chỉ tọc trội có một con chim nhờ nó mà sống, nên không muốn bán.

— Ừ ! Mi bán được tiền khá thì cũng có thể trở nên hạng nhà giàu bực giữa chợ, mi chịu không ?

Wương - Thành cúi mặt suy nghĩ giây lâu rồi mới nói :

— Bẩm-tám con không đành bán chút nào. Nhưng vì Đại-dã có bụng ham nuôi con chim này, nếu cho con được no cơm ấm áo, thì con có dám kéo nài mớ ước gì hơn nữa đâu.

Vua hỏi muốn bán bao nhiêu, Vương Thành đáp :

— Một ngàn vàng.

Vua cười :

— Chẳng điên quá ! Bộ con chim quý báu gì mà giá bán tới ngàn vàng lận.

Thành thưa :

— Đại-vương không cho là quý báu, chớ tôi coi nó quý

báu vô ngần, dầu ngọc Liên-thành cũng không hơn được.

— Tại sao vậy ?

— Thưa, tôi đem ra chợ búa đá kiếm tiền, hằng ngày được mấy đồng là thường ; lấy tiền đó mua gạo bắp cá thịt, nuôi được một nhà ngoài 10 miệng ăn ; ngày nào cũng vậy, tự nhiên cả đời nhà tôi không lo đói rét, như vậy thì của quý nào mà quý cho bằng được.

— Thôi, ta không trả nữa đâu. Ta trả cho chú 2 trăm.

Thành lắc đầu không chịu. Vua trả thêm lên 1 trăm nữa.

Thành liếc mắt ngó người chủ nhà trọ. Người ấy đứng trơ.

Thành bèn nói :

— Muốn khỏi rai mạng của đại-vương, tôi xin hạ giá đi 1 trăm được thôi.

Vua nói :

— Ba trăm mà chú không bán thì thôi. Đời kiếp nhà ai lại bỏ ra 900 đồng vàng để đòi lấy một con chim cun cút bao giờ !

Thành không nói gì, sửa soạn lồng chim rồi xách đi.

Vua kêu lại :

— Ê người bán chim ! Ê người bán chim ! Thôi chắc

giá tôi trả cho chú 6 trăm, chú chịu thì bán phút đi, bằng không thì thôi, ta không trả mắc hơn nữa đâu.

Wương - Thành lại đưa mắt ngó người chủ trọ, song người chủ trọ vẫn làm lơ bất-động.

Trong ý Vương-Thành chớ món 600 tiền là món tiền to, mãi nguyện cho chàng lắm rồi, nên chàng chỉ sợ làm cao quá mà mất mối này đi thì tiếc biết mấy. B'ỉ vậy, tuy chưa thấy người chủ trọ ra dấu gì mặc lòng, Vương-Thành ham lợi quá chịu bán quách giá đó :

— Thưa đại-vương, tôi bán con chim với giá này thật trong lòng không vui chút nào, song đại-vương nài mua quá mà tôi nằng nặc cầm giá mãi thì tôi có lỗi với đại-vương, thôi tôi cũng đành bán 6 trăm cho rồi.

Vua mừng lắm. Tức thời sai vô trong kho cân đũ số vàng ra trao cho Vương-Thành.

Wương-Thành đeo gói vàng lên vai, bái tạ đi ra.

Ra ngoài đường, người chủ trọ cần nhắc :

— Lúc ở nhà tôi đã dặn anh những gì, sao anh không nhớ lại đi vội vàng bán đi 6 trăm như vậy. Chớ chỉ anh làm bộ cu-cưa giá cả một chút xíu nữa, thì trong tay anh đã ăm được 8 trăm đồng vàng rồi, chớ phải thêm 6 trăm sao, tiếc quá !

Thành làm tỉnh không biết nói sao. Về tới nhà trọ, chàng đỡ gói vàng ra trên bàn, xin người chủ nhà muốn lấy bao

(COI TIẾP TRƯỞNG SAU)

MỘT THỨ THUỐC MỚI

CỦA Y-SĨ

TRẦN = MẠNH = TRÁT

(là người đã có công tìm được thuốc CỬU-LONG-HOÀN, danh tiếng khắp cõi Viễn-Đông)

TÂN-Y TAM-BỬU HOÀN

Thuốc này, y-sĩ Trần-mạnh-Trát lấy hết tài riêng về y-học và thần-học mà khảo-cứu rồi thí-nghiệm đã bốn năm nay, đến bây giờ mới chế luyện được hoàn toàn, đem cống hiến cho đời.

Công dụng của thuốc riêng đề cho nam nữ thanh niên có đôi bạn muốn giữ gìn sức khỏe, muốn sống lâu, nhiều con, chốn loan phòng quanh năm vui thú.

Tuổi trẻ là tuổi hay làm liều, ít xét suy, hay ý tài, ý sức. Đến những cuộc vui xác thịt, thường thường cũng hay quá thắm, buong lung. Thuốc TÂN-Y TAM-BỬU HOÀN ra đời, là có ý giúp cho các bạn trẻ tuổi ấy, khỏi bị bại-nhược hư thân, khỏi bị mê-muội tinh-thần, trong mấy lúc quá thích tình trăng gió.

Thuốc TÂN-Y TAM-BỬU HOÀN chế toàn bằng những thuốc quý khó kiếm, rồi luyện theo môn học riêng, nên cái sức hay của nó được cấp kỳ, uống chừng một hoàn trong nửa giờ, thấy hoạt động khác thường, uống đủ 1 hộp sức lực được hoàn bị. Dùng được 5 hộp, một đêm có thể đi lại với 5 người phụ nữ, cò kim đồng tây chưa có thuốc nào được vậy.

Thuốc TAM-BỬU không phải là món thuốc chỉ làm cho dục dâm, cường âm hưng dương, như nhiều thứ thuốc của vài người ngoài quốc đem đi bán lên trong valise, thuốc TAM-BỬU là thứ thuốc tự nó sanh ra tinh lực cho người, một cách mau chóng, để mà bồi bổ. Dùng nó thường, người được toại chí luôn luôn, tráng-khện và thọ thới, không hề biết đau lưng.

Những người có chứng liệt dương, liệt âm, hoặc phòng-sự không bền, dùng chừng một hộp thuốc này, thấy liền hiệu nghiệm.

Già cả muốn sanh con muộn, hai đêm nên uống 1 hoàn mà thôi. Từ 20 tuổi đến 45 tuổi dùng mỗi đêm 1 hoàn với nước trà. Đàn ông đàn bà nên dùng 1 lượt. Cứ ăn nhiều tối, ớt.

Giá 1 hộp 5 hoàn..... 1.50

(Nhưng bán 1.00 1 hộpặng làm quảng-cáo, từ đây đến cuối tháng chạp Annam).

ĐỘC-QUYỀN PHÁT HÀNH:
VÔ-ĐÌNH-DẪN DƯỢC PHÒNG
(15 năm sáng lập)

Phân cuộc: } 323, Rue des Marins, Cholon
118, Rue d'Espagne, Saigon
179, Bd Albert 1er Đakao, Saigon
37, Route Coloniale 1, Nhatrang

FOU-KIN-DJI

91 Bd. Bonnard -- Saigon

Bốn hiệu muốn bán cho mau hết mấy ngàn chemises, bước qua năm 1935, đổi kiểu mới, nên giá rẻ đặc biệt, lại có trừ (remise 10%) nội trong một tháng Janvier mà thôi.

Bồ di-tinh

Đức-Trọng Một ve 1\$00

Giúp ăn ngon, ngủ được nhiều và trừ tuyệt chứng bệnh di-tinh, mộng-tinh, huyết-tinh hết đau lưng.

Thuốc đau ruột

Đức-Trọng Một gói 0\$60

Trị đau bao-lữ, ruột, đau bụng lâu năm no hơi ăn không tiêu ợ chua thường chảy nước vãi.

Thuốc ban

và nóng lạnh

Đức-Trọng Một gói 0\$10

Trị các chứng bệnh ban, nóng, rét, rất công hiệu.

Thuốc bỏ con nít

Trị bệnh của trẻ em còn trong tháng cho tới 5-6 tuổi, đêm ngủ giật mình nóng đỏ mặt hôi, ho ợ sữa, ăn không tiêu, đau bụng sên bị cam-tích ỉa tước.

Nhà thuốc ĐỨC-TRỌNG ANNAM, số 35, đường Cây-Mai (gần Đền Cây-Mai) Cholon.

Đề bán Nguyễn-thị-Kính và mấy nhà đại-lý ở Lạc-linh.

TIN VĂN TẮT

Con nít đau

Con nít đau BAN và NỔNG-LẠNH, xin nhớ kiếm mua thuốc CHÍ-LINH là thứ thuốc đã cứu được muôn ngàn trẻ nhỏ rồi (hết sức hay) trị ban và nóng lạnh. Khắp cả Đông-Pháp có bán, các gare xe điện, các nhà buôn Saigon nơi tiệm cô Nguyễn-thị-Kính chợ mới giá 0\$12.

Annam thẳng Sơn đông

Thuốc dán hiệu CON-RẮN hay hơn thuốc dán Sơn-đông thập bộ. Thuốc dán hiệu « con-rắn » trị tức ngực hay lắm. Trị ghê rất tài. Trị nhưt đầu, nhảm mắt, đờn bà đau vú, nước ăn chơn, nhọt sài cang, lát v.v. Khắp cả Đông-Pháp có bán, các gare xe điện, các tiệm buôn có bán. Saigon trừ bán rất nhiều, nơi tiệm cô Nguyễn-thị-Kính chợ mới Saigon. Hộp nhỏ giá 0\$12. Hộp lớn 0\$20.

Ghê ngứa.... Ghê ngứa

Ghê ngứa là bệnh khó trị, và hay lây. Nhớ kiếm mua thuốc ghê ngứa hiệu (Nhành mai) hay lắm. Ghê nhiều thế nào, thoa thuốc này vào thì tuyệt. Chớ nào có thoa thuốc này, thì chớ đợ ghê không còn mọc được, giá mỗi gói 0\$10. Có bán khắp nơi, nơi các chỗ bán thuốc xỏ Nhành-mai đều có bán. Ở xa muốn mua, do nơi Nguyễn-văn-Lượng directeur de la pharmacie Nguyễn-văn-Phổ boite postale N° 63 Saigon.

Dầu cù là TAM-ĐA là dầu thiết, hay lắm, khắp nơi có bán giá 0\$10

Giới thiệu giùm (Thầy thuốc Nam)

Nhà thuốc Nam-Thảo-Đương của y-sĩ Nguyễn-văn-Báu ở đường Amiral Roze số 38 (gần chùa Bà-đen) Saigon có phòng coi mạch cho toa, hoặc cho thuốc trị bệnh như thương-hàn, sốt rét, ban sa, tê bại, phù thũng, phụ-nữ kinh-kỳ biến bệnh, phần nhiều được đáo ất bệnh trừ, nếu thầy chỉ cho thuốc.

PHUOC THINH

N° 49 rue Colonel Grimaud SAIGON

TIỆM BÁN SỈ BÁN LẺ ĐỦ THỨ HÀNG BẮC RẼ NHỨT -- LỘ NHUỘM HÀNG -- NHUỘM QUẦN ÁO ĐỦ MÀU -- THỰC KHÉO --

0\$90
CÔNG MAY CÁI ÁO DÀI
ANNAM TẠI TIỆM
HIEP-TÂN
Số 19 Rue Amiral Roze
3\$25
Một bộ Toile trắng

Nên ngừa bọn gian hùng

Mới đây tin có nhiều kẻ gian bán hột giả khắp nơi mặc là hột « Xoàn mới » hiệu Ba-Quan dạng phình gọt đồng-bào.

Muốn khỏi sự lầm lạt, nên chúng tôi cho đồng-bào hay, hột « Xoàn Mới » Ba-Quan chẳng có cho ai đi bán dạo mà cũng chưa cho ai làm đại lý cả.

Lapldairerie — Joaillerie & Bijouterie
BA-QUAN
58, Rue Vannier, 58
(Ngang hông kho bạc) Saigon

Một lần thứ nhất
ở Nam-vang

TRƯỜNG
Institution Khmère
94, Rue Prince Sothéavong
Thầy hay — Dạy giỏi
Rành nghề
Có lớp 1ère Année

nhiều trong đó tự ý. Song người chủ một mực từ chối, không chịu lấy đồng nào. Thành nài ép án cần lắm, người chủ mới đành tính toán tiền cơm trọ bấy lâu mà lấy nội số đó thôi.

Vương-Thành sắp đặt hành lý, trở về cố-hương.

Về nhà, đem hết đầu đuôi công chuyện mình mua bán trước lỗ vốn sau gặp may ra thế nào, thuật lại cho nội nhà nghe. rồi xỏ túi vàng ra đếm, và làm tiệc vui mừng với nhau.

Bà tổ-mẫu bảo Vương-Thành bỏ tiền ra mua được 300 mẫu ruộng, còn thì cất nhà mới, sắm đồ mới, từ đó ra về một nhà giàu sang bực nhứt trong làng.

Tuy vậy, sáng nào bà già cũng thức dậy thật sớm, bắt buộc Thành phải ra ngoài ruộng trông nom cây cấy, còn vợ thì ở nhà lo lắng công việc nuôi tằm dệt vải. Chồng hay vợ cũng vậy, hơi có vẻ trẻ nãi biếng lười một chút, thì bà liền nghiêm sắc mặt lại rầy mắng bần hời. Song cả vợ chồng đều vui lòng chăm chỉ làm ăn, chớ không dám có ý hờn oán bà già bao giờ.

Trãi 3 năm, nhà càng giàu thêm hoai.

Bà già nói bà giúp đỡ cho vợ chồng làm ăn giàu có rồi, giờ bà tỏ ý từ biệt để đi tu như trước. Hai vợ chồng cùng năn nỉ giữ bà ở lại. Bà già

thấy vợ chồng Vương Thành cố lưu mà đến đối khóc lóc thành thiệt quá, nên bà bảo bà đành ở lại không đi đâu nữa.

Nhưng tăng sáng hôm sau chớ bà thức dậy cất việc như mọi bữa, mà té ra bà đã biến đi đâu mất tăm mất tích từ lúc nào rồi.

XIII — THANH-PHỤNG

HỌ Cảnh ở Thái-nguyên cũng là dòng dõi đại-gia, có dinh cơ rộng lớn lắm. Nhưng sau bị suy sụp, nhà cửa lâu đài liên tiếp nhau mà ở không hết, thành ra bỏ hoang-phế đến một nửa. Nhơn đó trong nhà sanh ra có yêu quái, tòa nhà lớn không ai ở, mà cửa ngõ tự nhiên khi đóng khi mở, như cảnh có người vậy. Đã thế, mà người nhà thường đang ngủ nửa đêm bị ma quỷ chọc ghẹo khuấy phá, vùng dậy la hoảng rùm lên. Cảnh thấy vậy càng sợ, bèn dời ra ở một nhà riêng ở ngoài, còn dinh cơ thì giao cho một ông già ở canh giữ.

Bởi vậy mà dinh cơ này càng bỏ hoang vắng ngắt, người ta nghe có tiếng nói cười đờn hát ở trong, thật là dễ sợ.

Cảnh có người chán tên là Khử-Bịnh.

Khử-Bịnh vẫn dặn ông già ở giữ dinh cơ kia, hề khi nào thấy sự gì quái lạ, thì chạy ra báo tin cho chàng hay.

Đêm bữa nọ, ông già thấy trên lầu có ánh sáng đèn khi

lò khi mờ, liền chạy đi báo cho Khử-Bịnh hay.

Chàng quyết vô rình xem cho biết. Người nhà ngăn cản hăm dọa cách gì cũng không nghe.

Khởi nói thì ai cũng dự rõ rằng đường lối cửa ngõ trong dinh cơ này, Khử-Bịnh dù thuộc nằm lòng rồi. Chàng phải đạp chông gai, rẽ lau cỏ, đi quanh co khuất khúc mà vô trong, bước lên trên lầu, chẳng thấy có sự gì lạ lùng hết, bèn băng ngang lầu mà đi qua, thì nghe có tiếng người nói chuyện râm rì bên trong.

Chàng lên dòm coi, thấy hai cây đèn lớn thấp sáng như ban ngày; một ông lão mặc lối nhà nho, ngồi day mặt ra phía nam, một bà lão ngồi đối diện ngang đó; cả hai người đều cỡ 40 tuổi ngoài. Còn phía đông thì một chàng thiếu-niên chừng 20 tuổi; bên hữu có một cô thiếu-nữ độ tuổi cập-kê lối mười lăm tuổi. Trên bàn bày đầy rượu thịt. Bốn người ngồi vậy đoàn uống rượu và chuyện trò vui cười với nhau.

Rồi thỉnh linh Khử-Bịnh bước vào đại tạn nơi, miệng vừa cười vừa nói lớn:

— Có một ông khách không ai mời mọc mà ông lại đây.

Mấy người kia dật mình sợ hãi, bỏ tiệc chạy trốn hết, chỉ duy có ông lão chạy ra nạt hỏi:

(Còn nữa)

GIÁ RẺ ĐẶC BIỆT

Tại tiệm may danh tiếng.

HIỆU:

Nhà Nam

16, đường Amiral Courbet

— SAIGON —

**Xin mách với
quí bà, quí cô!**

Nhà bảo sanh có Mụ Hai ở đường Colonel Grimaud 29, sau gare Cuniac, nay đã dời về phố lâu số 102, đường Lagrandière sau chợ mới Saigon.

Quý bà! Quý cô! Có lòng mến sự sanh đẻ của cô, xin vui lòng dời gót đến nơi.

Cô Mụ Hai

- Hình vẽ thật giống, khôn^g giống gởi trả lại.
- Hình vẽ buste noir 50x60 giá 2\$70.
- Hình rọi có màu da người 30x40 giá 2\$00.
- Ở xa gởi Contre Rt. do nơi
- NGUYỄN-VĂN-KHƯƠNG
- Artiste portraitiste
- 432, Quai de Choquan
- (En face de la gare Jaccaréo)
- CHOLON

Phòng trồng răng
LÂM-QUANG-SĨ
Dentiste
34, Rue Bd. Bonnard, Saigon
gần rạp hát Casino
Sớm mới 8h. à 12h. — Chiều 3h. à 7h.

Các Bệnh Ho

THUỐC SỐ 1
Long-viên hoàn
Thuốc trừ 36 chứng ho, cứu lao thất thượng, truyền nhiễm ho, té hóc phổi ho, trong mình nóng này khô phổi ho, bị lao sanh ho, bị tổn sanh ho, ho phong, ho gió, ho thai, để lâu phổi có ghê sanh vi-trùng. Các chứng đã nói trên đây nếu dùng được hoàn thuốc Long-Viên này thì mau thấy công hiệu, cách trị hòa hoãn, nếu uống thì hết tuyệt, không có trở đi trở lại, bởi vì nó vừa trị bệnh vừa bổ dưỡng, nên uống nó vào rồi thì ăn ngon ngủ êm, thấy chứng ho bớt nhiều, và lần lần da thịt thanh tươi, phải trị chi mà uống thì được giữ căn, trong hoàn thuốc này có vị thuốc sát trùng về chứng ho, lại có nhiều vị thanh phế hạp với vị Long-viên-hương, hoàn thuốc có sữa dê chưng thật kỹ và mật ong vủ, làm hoàn rất công phu; tánh chất mát, nếu người nào ho nhiệt uống vào là thấy công hiệu ngay.

THUỐC SỐ 2
Tâm-dắc-thần-phương hoàn
Các bệnh ho về hàn chứng thì là phổi đã muốn teo, phải dùng hoàn thuốc Tâm-Đắc-Thần-Phương này mới dặng, bị bệnh ho hàn thì hai chơn lạnh nhiều, ban đêm ho nhiều, ăn đồ mát ho, tuyết trời lạnh ho, không chịu đông người,

muốn nằm nơi thanh tịnh và chỗ tối, thường dùng nước nóng, các chứng như trên đây nếu uống hoàn thuốc này rồi thì thấy mạnh ngay.

Cách dùng hai món thuốc ho đã kể trên
Nhu ho nhiệt thì uống Long-Viên Hoàn, ho hàn thì uống Tâm Đắc Thần Phương Hoàn, song hề uống Trục Tịch rồi nghỉ để uống Đại Bồ Nhứt Điem Chơn Dung Hoàn cứ lần lượt mà uống xen như vậy thì thấy sức lực mạnh mẽ như xưa. Nếu bị ai chứng ho đã nói trên mà còn nhức mỏi thì mỗi bữa sáng lúc 7 giờ ban mai hãy dùng thêm 2 viên Việt Nam Cường Lực Hoàn trong vài ngày thì thấy công hiệu.

Long Viên Hoàn mỗi hộp..... 1\$00
Tâm Đắc Thần Phương Hoàn mỗi hộp..... 1.00
Việt Nam Cường Lực Hoàn mỗi hộp..... 0.50
Trục Tịch Tiêu Đàm Hoàn mỗi hộp..... 0.25

Nhà thuốc hiệu ĐÀU RỒNG
Có trữ bán khắp các hạt và các quận ở Nam Kỳ và Cao Mên
NGUYỄN-THỊ-KINH, Saigon
Tổng Đại-lý nhà thuốc ĐÀU-RỒNG, và các chi-ngành sau đây đều có bán:
BENTRE M. Nhan-văn-Ấp
BATRI M. Trần-văn-Đinh

MOCAI M. Ngô-văn-Thọ
TRAVINH Hiệu Nam - Thanh
M. Phạm-ngọc-Cần
CAUNGAN M. Trịnh - hữu - Duyên
TIEUCAN M. Nguyễn-văn-Lục
MACBAC M. Tô-vinh-Trường
VINHLONG M. Ng-thành-Liêu
TAMBINH M. Trần - q-Minh
TRAON Hiệu Thuận-Quang
M. Lương-văn-Phương
CANTHO Thanh-Phát Bazar
CANTHO Nhà thuốc Annam.
M. Trần-lương-Thiện
OMON M. Trần-Hưng dit Báo
CAIRANGM. Hứa-thành-Giám
PHUNGHIEP M. Lương-v-Huê
SOCTRANG M. Trịnh-kim-Thinh
SOCTRANG Nhà thuốc Trương-Xuân
BACLIEU M. Lê-ngọc-Thành dit Thâu
CAMAU M. Phạm văn-Được
NGANAM M. Lâm-tấn-Hưng
LONGMY M. Từ-bình-Sinh
RACHGIA M. Ng-ngọc-Thái
LONGXUYEN M. Đông-văn-Lân M^o Đông-thị-Dôi
THOTHOT Tiệm Quảng-trương-Thạnh

CHAUDOC Bazar Thành-Phát
TANCHAU Tiệm Phú-Lập
TINHBIEN M. Mã-văn-Lợi
SADEC Co Nguyễn-thị-Linh
CAOLANH M. Ng-thành-Cự
CAITAUTHUONG Co Phạm-thị-Thần
CAIBE M. Lê-văn-Mãng
CAILAY Tiệm Xuân-xương
CAP Saint-JACQUES Co Trần-thị-Huân
LONGDIEN Tiệm Quảng-hung-Long
Baria M. Lưu-xiêu-Linh Coiffeur
LONGTHANH Bà Hh-thị-Đậu
BIENHOA M. Dương-tấn-Thần
THUDAUMOT M. Phạm-v-Sửu
GIADINH Chợ Bà-chiều tiệm Nguyễn-văn-Điền
GIADINH Chợ Bà-chiều tiệm M. Trương-văn-Thái
DAKAO M. Huỳnh-hữu-Cao
PHUNHUAN Nhà thuốc Ông-Tiền
TANAN M. Nguyễn-hữu-Dư
TANAN chợ Kỳ-son nhà Bấy-Cần
MYTHO Nhà thuốc Đầu-Rồng số 6 đường mé sông
GOCONG M. Lê-tấn-Thọ

SAIGON, 45 rue A. Garros
CANGIOU M. Lê-thành-Lợi
CANTHO M. Võ-văn-Nhiều
CHOLON M. Phạm-văn-Thinh chợ Bình-tây
DUCHOA M. Lai-văn-Thường
TAYNINH nhà M. Ngu-v-Phòng
TRANG-BANG tại chợ M. Vương-Trường
LOCNINH Madame Cần tiệm Phụng-hoàng
TRANGBANG Thala M. Lê-vinh-Trào
CHIPOU M. Nguyễn-văn-Đậu
SOIRIENG M. Trần-văn-Siem
PHNOM-PENH Bazar TRUONG-XUAN quai Piquet
TAKEO Tiệm Kiêm-Thành-Phát
KOMPONG - CHHNANG M. Lâm-văn-Cáo
PURSAT Tiệm Nam - hiệp - Thành
SIEMREAP M. Ng-văn-Trọng
KOMPONG-THOM M. Nguyễn-ngọc-Lân
KOMPONG-CHAM Tiệm Nghĩa-Lợi M. Lê-văn-Thông
PHANTHET M. Ta-văn-Tu
NHATRANG M. Nguyễn-hào-Văn Tiệm Phước-Mỹ
FAIFOO M. Hoàng-đắc-Vinh

Ong Thánh Đào Viên mới ra đời — Một thứ thuốc Bỏ Huyết Khu Phong hiệu Đào Viên không những chủ bỏ khí huyết mà lại chữa được bệnh : phong, thấp, tê, thấp, đau xương, đau mình, tê bại rất thần hiệu, bệnh này xứ Nam kỳ rất nhiều người mắc phải chớ tôn nên chú ý. Giá bán mỗi chai lớn 1\$50, chai vừa 0\$80, chai nhỏ 0\$40.

Tổng Đại lý phát hành tại Nam kỳ nhà buôn **Nguyễn thị Kinh, Saigon** số 30 đường Aviateur Garros

TRUNG KỶ

Hai làng xuyết đánh nhau vì một bài thi

Làng Thanh - Mỹ thuộc hạt Tam-kỳ mới đây có làm một cái trường học, làm xong, mấy bác làng sử ra lối kiểm tiền nên vật heo cũng mừng, mục đích là mong người ta tới đi đám dặng có kiểm ít nhiều tiền bù vào số thiếu. Ở gần đó có làng nhóm lại nào thầy Phó ông Hương cậu Trùm bác Xã cả thầy trong bọn 7 người chung nhau được 3 quan (chưa tới 0p.50) tới đi đám dặng mỗi ông một ruột bự. Dân làng Th.-M. thấy thế đành thất vọng lấy làm bất mãn nên ngồi đầu cũng nói xàm-xi với nhau, khi ấy có người thầy thuốc ở làng khác thường tới làm thuốc đó nghe người ta nói chuyện. Vì vui tính mới đặc ra một bài thi nguyên văn như vậy :

- « Bánh dục trả đi lại bánh chỉ !
- « Khen ai khéo tính lại già suy.
- « Thịt dầy 7 bụng bao nhiêu đó,
- « Tiền chẵn 3 quan đủ thiếu gì ?

« Thầy Phó bác Hương tay biết cả, « Ăn trên ngồi trước bạn to hy. « Đem 3 với 7 chia nhau thử, « Gặp mới như vậy lỗ trạc ky. Bài thi này tác-giả có ý để đọc cười chơi. Thế rồi thầy Giáo làng Th.-M. đem ra bảo học trò biên về nhà đọc, mấy người ở bên làng Đ. ph. nghe được tức giận lắm, mới họa lại 7 bài viết đem rải khắp nơi, đại ý nói xấu và nhiệt mắng người làng Th.-M. Vì vậy mà hai bên thành ra xung-đột cãi lầy nhau rất kịch-liệt xuyết chửi nũa thì đập lộn. Hiện nay hai bên vẫn còn ngậm ngậm nói xấu nhau luôn, và nghe nói sắp đám đơn kiện danh giá nữa là khác. Thật là một việc trẻ con mà hai làng này gây ra lắm chuyện rất buồn cười. Ai là người hay « Thiệt - diên thủ tiên » - Như là dân Trung-kỳ - nên xem lấy đó làm gương, và mau dứt bỏ cái tệ tục ấy đi cho rồi. G.

Thê-thảo Trung-kỳ

Gần đây, phong-trào thê-thảo sôi nổi ở Đông-dương rất kịch-liệt, nhưng dôm cho kỹ trong ba kỳ, ta chỉ thấy Nam-kỳ và Bắc-kỳ chơi nhiều môn thê-thảo hơn hết, như là chơi banh tròn. Rồi ngấm lại xứ Trung-kỳ nó vẫn teo làm sao., có chăng thì cũng được vài hội « lặc-xọc » mà thôi.

Hai năm vừa qua, trong lúc Tuần-du Nam-Bắc xứ Trung-kỳ, Đức Bảo-Đại có khuyến khích nhơn dân trong mỗi tỉnh, nên tập chơi các môn thê-thảo của người Âu-châu.

Rồi từ ấy đến nay, trong các tỉnh xứ Trung-kỳ, hội banh tròn mọc lên như nấm.

Muốn cho dân trong xứ ham mê chơi tennis, vừa rồi Đức Bảo - Đại cho một cái coupe rất quý giá. Hoàng-Hậu Nam-Phương cũng đặc một cái coupe Ping-Pong cho học-sanh nam nữ tranh hùng. Cũng một lúc ấy Triều-Đình Huế cho một cái « coupe » rất lớn cho những hội banh tròn Trung-kỳ gọi là coupe « Nam-Triều ».

Hôm 1er Janvier, đầu năm tây, những hội, những chiến trường trong ba cái « coupe » ấy đã bắt đầu tranh phùng.

Faifo. — Về môn đá banh thì đã thấy Faifo cụng đó đầu với Tourane hôm 30-12-34. Faifo thắng Tourane 3 bàn gỡ 2. Tranh « coupe » này thấy Faifo hy-vọng nhiều lắm vì nhờ vài chiến tướng Nam-kỳ ra giúp sức. Rồi ngày chúa-nhật 6 Janvier này, Faifo đấu với hội tuyển nhà binh. Nếu thắng nổi hội này thì sẽ gặp Sport Phan - Thiệt ngày 13 Janvier. Mà hễ gặp Phan-Thiệt thì khó bề trở tay cho Faifo vì có bốn chiến tướng danh tiếng Nam-kỳ (chưa biết là ai) ra giúp cho hàng tiên-đạo Phan-Thiệt. Nhưng cũng chưa chắc là hạ nổi Faifo — m. t đội binh rất hùng hải đã hạ được Tourane — một hội chơi « cựa » có tiếng như xứ Trung-kỳ.

Trong lúc mấy đội banh phía Nam đương tranh tài, thì miền Bắc, cũng thấy động binh giữ lắm như : Huế tranh với Vinh, Đông-Hới với Hà-Tĩnh v. v. ...

Về phía Bắc Trung-kỳ, Vinh có hy-vọng nhiều vì nghe đâu có hội Jeunesse Tonkinoise giúp cho binh hùng tướng dũng. Nếu trong hai hội miền Nam và miền Bắc hội nào dặng đi áp chót thì ngày 27 Janvier (bữa ấy là ngày Foire de Huế) sẽ gặp nhau trong độ chót (finale) tại Huế, dưới quyền chủ tọa Đức Bảo-Đại, quan khám-sứ và các thượng quan Nam-Triều.

Hội nào sẽ đoạt được cái « coupe » quý giá ấy ?

Anh em ham mê thê-thảo thử đoán xem. Kỳ tới, tôi sẽ cho anh em biết kết - quả những cuộc đấu chiến sau này. ANH-KẾ

Trung Kỳ = Vạn Uyển

Thơ văn Trung-kỳ

Bạn tôi, một người ở Nam-kỳ vừa ra chơi đất Huế, nhơn một hôm cùng tôi đi chơi thuyền, có làm quen với một a-ca-nhi rất có nhan sắc trên giòng sông Hương. Chút tình ái, rõ ràng thiên lý hữu duyên, nay bạn tôi đã trở về Nam, a-ca-nhi buồn rầu vô hạn, than vãn nỗi ái ân ngắn ngủi rồi trên sông Hương lại vẫn cứ chiu kiếp hoa trôi, đêm đêm tủi phận má đào, lệ nhỏ đầm đìa vật áo.

Từ hôm bạn tôi về đến nay, giữa sông Hương thường nghe phảng phất, dường theo luồng gió, tiếng đàn ai oán náo nùng hay những lời than trách nhớ nhung toàn một giọng bi ai thăm đăm. Vậy bạn ở đâu, tôi cũng thay thế khách tài hoa gửi cho bạn mấy vần thơ đề tỏ nỗi sầu tình lai láng :

Nhân kẻ phương trời.
Xe điện (1) về Nam kẻ tháng ngày,
Ai ơi, còn nhớ chuyện hôm nay
Sông Hương nước chảy tình khôn

Gạt rửa lòng son chớ lại phai...

Buồm lan một lá giọc giòng Hương
Mấy khúc li-ca lưỡng đoạn trường.
Sóng ai thuyền tình nay gặp mặt,
Cầu ở chưa để cách Sầm thương.

Thẹn bóng gương loan biển về mây
Tơ lòng như kết có ai hay.
Đài chương giấc điệp hơi sương
lạnh,

Tin nhận đưa thu vắng những ngày

Oanh vàng chợt giắc những làm
thinh,
Nhớ kẻ quan sơn mấy dặm tình,
Nợ khúc Nam-xuân ai lỡ nhịp,
Thừa ưa duyên nợ nghĩ bằng tênh

Chốc đã yêu nhau tác chữ đồng.
Nặng tình ly biệt ngộ đống phong.
Dây đàn dưng dưng tri âm đó.
Non nước đâu xa chỉ phụ lòng.

Cung đàn chén ngọc giải sầu chưa ?
Một khúc « Hoài-Lang » lưỡng ngữ
ngơ.

Dài vắng dưới đèn rơi biệt lệ,
Phiếm loan còn gặng chữ tương tư.

Quặng quẻ song the ủ phần son,
Trong trăng rày khuyết lại mai
tròn.

Oanh huê cười cợt nên si tương,
Đoài đoạ tơ tằm đã héo đon

Có lẽ ôm cầm lưỡng đợi ai,
Khởi mây chưa tỏa điện Dương
Đài.

Trí tình còn tỏ trăng già đó,
Đã dưới vương thu bóng trúc mai.

Mấy dặng quan hà liễu thước thơ,
Trông người còn vội bóng mây xa.
Sông Tầm chiết bá sâu như gợn,
Khúc củ thương thân tiếng Tỳ-bà.

Liều bỏ thương kẻ nợ hồng quần,
Chán nỗi phiến ba muốn hóa thân,
Sông Ngự đẹp duyên đề lá thắm,
Yêu đào khi thẹn gái hoài xuân.

THIỆT-MAI

Tôn-thất-Cánh

(1) Xe điện : xe ôtô.

“ CIGARETTES COFAT ”

Quý vị nào hút thuốc « COFAT » chẳng nên quên rằng hãng BOY-LANDRY đời mười bao không thuốc « COFAT » một gói nguyên hai chục điếu « COFAT »

20 điếu thuốc

Hãy là đem đến những chỗ kể sau đây :

- CHOLON TIỆM TRINH-LÊ-SANH — 350 rue des Marins
- SAIGON TIỆM TRIỆU-THANH — 6 Amiral Courbet
- THUỐC NÀY ĐƯỢC HỘI CHỢ PHIÊN HANOI NĂM 1934 TRỌNG THƯ NG; HUY CHƯƠNG VÀNG

Bình té bại ! Bình xuội !

Là bình rất cần yếu cho thân thể con người

Ai bị chứng té, bại, ai bị bệnh phong thấp là tay chơn hay té mỗi, hoặc nhưe nhối khó chịu nên phòng ngừa bệnh xuội trước đi, mau dùng :

PHONG THẤP CỐT THỐNG THỦY

hiệu « Ông Già » thì trừ được bệnh xuội ngay.

Là một thứ thuốc dùng nhiều chất thuốc thật hay làm cho huyết mạch điều hòa, thân người tráng kiện. Cả trăm người dùng rồi đều thấy hiệu quả chẳng sai.

PHONG THẤP CỐT THỐNG THỦY

có trữ bán khắp nơi

Giá mỗi chai có... 0\$50

VIÊN-ĐÔNG ĐẠI DƯỢC-PHÒNG
115, Rue de Paris — CHOLON

Chuyên dạy con nít tây, tây lai, dân tây, Nhật, Tàu và Annam về vô các trường tiểu học, cao-dẳng tiểu học và trung học Pháp. Trường lãnh cả học trò nam nữ. Giáo-sư bôn trường toàn là những vị thiện nghệ, có bằng cấp và nhiều kinh nghiệm như bà Allegrini, ông và bà

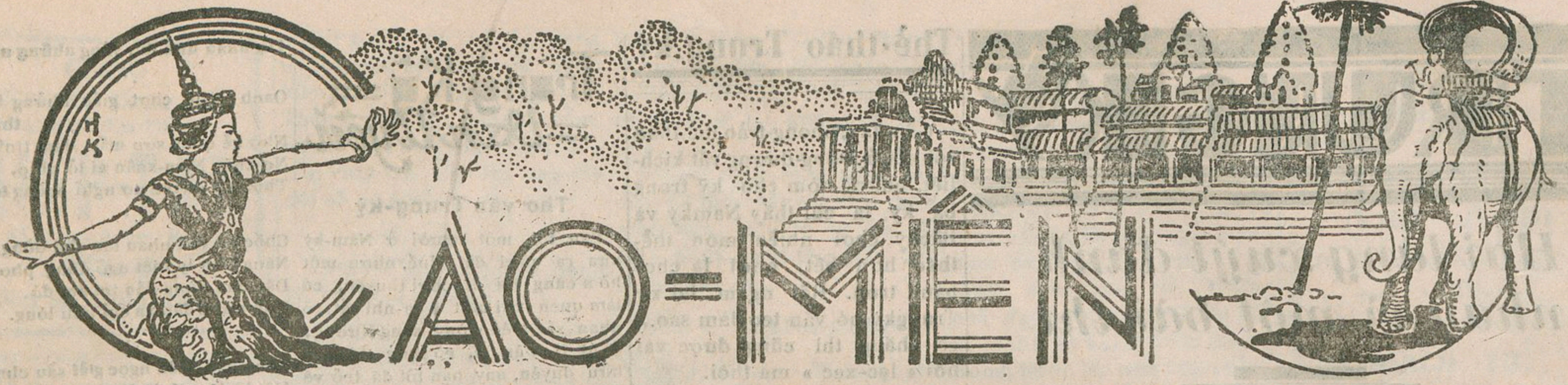
École GUILLERAULT

Antoine Lê-cang-Đăm. Giá riêng đặc biệt cho học trò Annam. Muốn cho học trò mau biết tiếng Pháp cho nên trong giờ học, bôn trường cấm không cho nói thứ tiếng gì khác. Chủ nhơn : Mme et M. A. LÊ - CANG - ĐĂM, 35, Rue Frères Guillaerault - SAIGON

PHÒNG

Thuốc trừ răng đau và trồng răng

Mới nghe tin chắc rằng Phòng Trồng Răng của ông Pierre MАНH cũng vui lòng làm nghĩa cho qui khách cùng là người trong họ đạo dặng biết tài nghệ. Vậy ai có đau răng xin đừng nhẽ sẽ đến đó trị giùm không tính tiền là vì muốn làm quảng cáo cùng học-sanh các trường Ngày giờ : Sớm mới chủa nhựt 8h à 11h ; thứ năm 8h à 9h. 286 Rue Paul Blanchy trước nhà thờ Tân-Định.

Trình-độ của văn-sĩ Việtkiều ở Kiêm-biên

CÓ PHẢI LÀ MỘT VẤN-ĐỀ QUAN-HỆ CHUNG CHĂNG?

Phàm hệ là nhà học-giã thì phải yêu chơn-lý. Mà muốn tâm chơn-lý thì phải bàn-luận, thương-xác với nhau, ý-kiến chọi nhau mới có nảy ra chơn-lý.

Ấy vậy, nếu hã mình là nhà học-giã, người ta công-kích mình mà hợp với chơn-lý thì mình phải vì chơn-lý mà viết bài phục-tùng, nhận lỗi của mình. Còn như người ta có kích bát mình sai thì mình cũng phải vì chơn-lý mà chỉ chỗ sai của người, như thế mới không hổ tiếng người học-giã, mới đáng mặt người quân tử chớ. Cái này lại không. Ông Hồng-Son viết lờ bài «Trình-độ văn-sĩ Việt-Kiều ở Kiêm-Biên», làm cho làng báo Kiêm-Biên lộn xộn, rồi kể họ người kia kiếm chuyện phỉ-báng ông mà tuyệt nhiên ông yêm lặng. (1) Sự lạnh nhạt của ông đối với dư-luận khấp ông vào hai tội: một là ông khinh người, hai là ông bí lối. Nay ông Hồng-Son! Nếu ông bí lối sao ông không viết bài nhận sự lầm lạc của ông được tỏ ra ông là người có óc phục thiện; còn như ông khinh

người thì sự ấy lại càng vô-lý hơn nữa vì ông khinh người, mà khinh như thế ấy thì người cũng có thể dùng phương pháp làm thình ấy mà khinh ông. Vậy nguyên-do sự làm thình của ông làm sao, nhờ ông giùm giải rõ.

Vì ông phải bết, tuy ông bị người ta kích bát chớ nó cũng có quan-hệ đến tôi vì có kẻ tưởng lầm ông với tôi là một nên chỉ họ như chuyện phỉ-báng ông mà chế diễu tôi. Vậy tôi viết bài này trước là mong ông giải rõ vì sao người ta công kích ông mà ông không trả lời, sau là cảnh cáo bọn người hay nghi ngờ viết bừa.

Mấy ông phải hiểu rằng: ông Hồng-Son hay là tôi, hay là ai ai đi nữa, nếu có nói sai thì mấy ông cứ việc đem ra làm ám. Vì đường văn-ngệ mà ta phải bàn bạc với nhau thì dầu cho tên gì cũng mặc, ta cần biết rõ tông tích làm gì? Hay là mấy ông muốn biết rõ tông tích của người được chớ khi bí lối rồi đem chuyện cá-nhân ra nói, như thế tôi tưởng lại tốt hơn là ta đừng dùng đến ngòi viết, ta nên gặp nhau trực-tiếp đó các ông a!

Ấy vậy, mấy ông nếu cho sự biết được trình-độ văn-sĩ Việt-

Kiều ở Kiêm-Biên là sự có quan-hệ chung cho tất cả anh em Việt-Kiều mà nhưt là cho những người làm báo như mấy ông thì mấy ông cũng nên viết một hai bài đại luận chỉ chỗ quan-sát sai lầm của ông Hồng-Son được bảo-tồn cái giá-trị (!) của Văn-sĩ Việt-Kiều (!) ở Kiêm-Biên vì theo ý tôi thì trong bài xã-luận ấy, ông Hồng-Son ngụ ý khuyên những hạng văn-sĩ lóp-lép nhiều lắm vậy...

Sự tôi lấy làm lạ hơn nữa là mấy ông đứng trước một vấn-đề quan-hệ như thế mà không dám đường đột ra viết một bài cho chánh-dáng thương-xác với ông Hồng-Son chỉ để cho những kẻ đi nhặc tin chớ chết cùng mấy anh «hề» đúng hơn nữa là «ám binh tôm tướng cá» của mấy ông mùa viết nghinh ngang như ông Hồng-Son đã nói, thế thì trách sao ông Hồng-Son không trả lời lại với mấy ông.

Đó là cảm tưởng của tôi, đứng trước vấn-đề trình-độ văn-sĩ Việt-Kiều ở Kim-Biên, đối với những người làm báo ở đây là thế. Còn đối với ông Hồng-Son thì tôi cho cuộc quan-sát của ông chưa được mấy tinh tường. Theo bài luận của ông, ông chỉ dựa vào những hình-thức bên ngoài để xét xem trình-độ của văn-sĩ Việt-Kiều ở Kiêm-Biên, chớ ông không thấy rõ được cái tâm-lý (!) của họ. Ông chỉ biết được chuyện họ muốn độc-quyền dư-luận và cái tánh bảnh-diện của họ mà thôi chớ ông chưa thấy được cái tánh ganh ghét, cái vẻ nghi ngờ và cái thói nghe cần viết bừa của họ.

Đối với bài của ông đây mà họ viết nên câu «thằng không ghét thằng có» thì cũng đủ chỉ cho ông ngó thấy cái tánh ganh-ghét nó đã triêm nhiễm vào óc của họ rồi. Đã vậy mà họ còn hay nghi ngờ, hay viết bừa lảm. Họ nghi cho kể ký tên dưới đây với ông là một người. Tôi cũng muốn cho họ biết tôi là ai chừng ấy họ mới ngã ngựa ra, nhưng không lẽ tôi ra đường vỗ ngực xưng tên rằng mình là một cô gái. Còn chuyện nghe cần viết bừa là chuyện những người viết mục thể-tháo, phầu đông ít khi tới sân đấu cầu cùng sân

đánh to-nit. Họ chỉ chờ người ta đi xem về thuật lại rồi họ bịa đặt ra khen chiến tướng đá bóng này, chê chiếc vợt kia tùy theo sở thích của họ. Ông nghĩ coi họ làm vậy có tròn phận sự của người viết báo chăng? Họ gọi chữ báo mà ăn tiền sự đã đành. Họ còn gạt luôn độc-giã nữa. Tuy vậy chớ cũng chưa mấy hại bằng sự họ phê bình bậy bạ. Rồi có chiến-tướng nghe lời phê bình của họ, phỏng có hại cho tương-lai thể thao nhà ta chăng? Ấy vậy, đối với tôi, vấn-đề trình-độ văn-sĩ Việt-Kiều ở Kiêm-Biên mà nhưt là trình-độ của những người làm báo ở đây là một vấn-đề rất quan-hệ cho tất cả độc-giã ở đây, cho những ông chủ báo ở Saigon và cho làng thể-tháo...

Nếu nó đã là một vấn-đề có quan-hệ chung cho xã-hội mà ông đã đề khởi ra thì hẳn phải ông phải giải quyết làm sao cho tinh-tường đó ông Hồng-Son a!

Mlle MAI-LOAN-ANH

Nghe.....Chầy.

Nghe rằng hôm Tết tây ở xóm Cầu Lầu có mấy sông đê bắc bị bắt. Lúc kinh-tế mà còn sanh sửa cờ bạc làm chi cho khổ vậy cả.

Thấy một rap hát bóng kia đã cũ quá mà không chịu sửa. Giấy đèn lâu lâu cháy một lần, người coi sợ bị thiêu cháy trời chết. Kết quả vài đũa nhỏ bị té u đầu.

Nghe hiệu buồn của V.N.C. bị trộm. Tài gia nghe động hỏi ai đó? Anh bợm vừa chạy vừa trả lời: «Mỏ» chớ ai, gan chưa.

Thấy cờ xi dầy đàng. Hỏi ra thì quan toản-quyền lên Nam-vang. Lên chuyến này đi kinh lịch, mà nhưt là xem xét các công cuộc của sở trường tiền nước.

Nghe rằng hiệu H.L. nào đó ở Cầu Lầu cầm đồ cũ đã ăn lời nhiều mà hay tráo đồ cầm của người ta. Nếu quả như vậy thì e có ngày cờ bót sẽ nói tới.

Thấy mùa màng có mời phát đạt vì lúc sau này nhờ có mấy đám mưa. Mong sao mùa trúng giá lúa cao, cho dân chúng đỡ nghèo. THUẬN-PHONG

HỌC CẦM BÁNH XE HƠI

Mau giỏi :- Thi mau
Giá rẽ hơn các nơi

TRƯỜNG XE HƠI

95 bis, Đường LAGRANDE - SAIGON

TRINH-HUNG-NGÀU

Chủ trường lãnh dạy

«TRƯỜNG CỦA TRINH-HUNG-NGÀU TỐT VÀ DẠY GIỎI HƠN HẾT» LỜI KHAI CỦA ÔNG CHÁNH

:: :: SỞ XÉT XE NƠI TOÀ :: ::

Học trò Lạc-tĩnh có nơi ăn ở tại trường

DẦU THIÊN HÒA

ngừa và trị bệnh

HAY

LẮM

NHÀ THUỐC

THIÊN-HÒA-DUÔNG
CHOLON

Phòng trông rắng

D' NGUYỄN-VĂN-KIỆU

119, Boulevard Bonnard
(gần nhà thương thì)

SAIGON
Giấy thép nói: 8.98

TAN-THỜI

TUẦN BÁO
37- Rue Colonel Grimaud - 37
SAIGON

Báo ra 24 trương; Nhiều bài hay; Nhiều hình vẽ;
Nhiều tài kiện tương trong làng văn giúp
vào bộ biên tập

Ngày xuất bản: 17 Janvier 1935

GIÁ BÁO: }
Một năm..... 4 \$ 00
Sáu tháng..... 2 20
Ba tháng..... 1 20
Mỗi số..... 0 10

PHỤ NỮ

Lịch-sử, bản-tánh và công-dụng CỦA

ÁI - TÌNH

Kính tặng ông Thanh-Châu (Hanoi)

LỊCH-SỬ

Trước bàn đến hai chữ ái-tình tưởng nên kể sơ lịch-sử của nó :

Ái-tình phối-thai từ lúc nào? Hỏi như vậy chắc độc-giả cho là trái, và sẽ trả lời rằng : Ái-tình là vật thiêng-liêng trong cõi lòng người lúc nào cũng có, thì làm thế nào biết được thời kỳ phối-thai. Câu trả lời ấy mới nghe qua thì chỉ lý lẽ, dường như một câu tuyệt đối. Nhưng căn cứ vào duy-vật-sĩ-quan thì thấy rõ thời kỳ phối-thai của tình-ái.

Lúc mới khai-tịch vũ-tru, nghĩa là thời-kỳ thái-cổ, chưa có loài người chẵn chẵn. Trên mặt đất còn những rừng rậm thẳm u, ánh mặt trời chiếu xuống còn vẽ trù mật, thời lúc ấy trong khoảng không gian chưa có ái-tình phẳng phát. Trải qua mấy trăm vạn năm diễn-tiến mới có loài người chẵn chẵn; mà lúc ấy mới có loài người ăn lông ở lỗ, chưa có ngôn ngữ gì cả, chỉ biết : đói ăn, khát uống, đau khóc, vui cười như con trẻ thơ ngây; còn sống dưới chế-độ tập-hôn, chỉ biết có nhục-dục; thành thử ái-tình cũng chưa dựa vào lòng người mà phối-thai được. Cuối thời-kỳ thái-cổ, bước qua trung-cổ, loài người bắt đầu nuôi súc vật, khởi sự trồng tía và lập gia-đình. Lúc ấy ái-tình mới dựa vào gia-đình mà phối-thai nhưng hãy còn đơn-giản lắm; còn bị nhục-tình chiếm phần trong yếu trong cõi lòng người. Từ đó ái-tình dần dần theo sự diễn-tiến của loài mà sanh-sôi nảy nở; nhưng trải qua mấy thời-đại mà danh từ tình ái còn chìm sâu trong đáy lòng tâm-tối; cho đến lúc văn-hóa sung-thịnh thì mới đương nổi với thế-lực nhục-tình mà phát-hiện ngoài xã-hội; rồi cứ theo bóng văn-minh mà chiếm thêm thế-lực. Nhân-loại càng văn-minh, thì thế-lực ái-tình càng bành-trướng.

BẢN TÁNH

Bản-tánh ái-tình thế nào? Nó hùng dũng, tàn-ác như một vị hung-thần; hay dịu-dàng, êm-ái như bà tiên-nữ? Không phải vị hung-thần sao từ xưa đến nay làm cho nghiêng đổ biết bao nhiêu giang-san, sự-nghiệp, làm cho những bực giai-nhân, tài-tử phải uỷ mình

tự-ái, phải ưu-tư phiến-muộn. Thời những cái thi-hài bạc mạng ở cầu Bình-Lợi, hay ở hồ Hoàng-Kiểm là cái kết-quả của ái-tình. Mà nếu nó không phải là bà tiên-nữ, thì sao khiến được những bực văn-nhơn, thi-sĩ phải âm-thầm mòm-mộng, phải trông đợi ước ao. Thời những áng văn-chương kiệt-tác, vừa réo-rắc, êm đềm như : « Thúy-Kiều », « Tần-cung-oán », hay là « chinh-phụ-ngâm » đều nhờ tinh-thần tình-ái. Ừ ! sao nó lại là bà tiên-nữ.

Trong bài thơ « ái-tình » (L'Amour) của nhà thi-sĩ Victor-Hugo lại hình-dung rằng :

Ái-tình sương móc khác đâu,
Chói lóa lấp-lánh muôn màu
long-lanh.
Cảnh bình minh trời xanh cao
ngất,
Dưới trời cao đẹp nhất giọt
sương.
Đề gần đôi mắt xem tương
đục trong
Thấy long lanh dừng mong
coi tỏ
Vị tới nơi đâu có giọt sương !?
Nhìn ra là hạt kim-cương
Lại gần là giọt lệ vương của
đời (1)
LÊ-HƯƠNG.

Sao nó là vị hung-thần cướp mắt bao nhiêu đời thanh-xuân của giai nhân, tài tử; mà nó cũng là bà tiên-nữ an ủi lòng người rất nên êm đềm, khoái lạc? Sao nó đẹp như hạt kim-cương; mà cũng là giọt lệ vương của đời? Đó là dựa vào những cái cảnh trạng của ái-tình khi phát-biểu ngoài xã-hội mà hình dung; chứ kỳ thật bản-tánh ái-tình là nguồn hạnh phúc của gia-đình, là tiếng dờn ly-tao của xã-hội; nhưng bị hoàn cảnh và chế-độ phong-tục, nên nguồn hạnh-phúc nhiều khi lại đổi ra nguồn ăn hận, giọng ly-tao lại đổi nên ai oán.

Ái-tình cũng như mặt bể yên

(1) L'Amour est comme la rosée.
Qui luit de mille feux et de mille
couleurs
Dans l'ombre où l'aube l'a posée
Rien n'est plus radieux sous le
haut firmament
De cette goutte d'eau qui rayonne
un moment
N'approchez pas vos yeux que
tant de spendeur charme
De loin, c'était un diamant
De près, ce n'est plus qu'une larme
Victor Hugo

Những đào và kép hát ở Pháp đi qua Hollywood kiếm chỗ làm. Từ trái qua mặt : Sim Vive, Lily Damita và kép André Berley.

lãng, bao la man mác rất thú vị cho đoàn thuyền du ngoạn, rất êm ái cho đôi nhạn thân thơ; nhưng tại sóng gió bất kỳ khiến thuyền xiêu đầu ganh cuối bãi mịt mờ, nhận bạt lưng trời kêu sương ân hận. Thời chẳng khác nào đời tình của Kim-Trọng và Thúy-Kiều đương hưởng nồng nàn cái lạc-thú ái-tình, mà bị hoàn cảnh phân chia kẻ nam người bắc khiến phải đau lòng ôm mối tương tư mà ngâm câu ly bi t. Trong đời, nhớ nhung, cuộc trùng phùng càng xa vui khiến Thúy-Kiều phải đắm vào cõi chết. Lúc nhẩy xuống sông Tuyên-Đường.

Ái-tình như trời rộng thênh-thang, như non xanh nước biếc rất tự-do khoái lạc cho con chim rừng; nhưng bị tánh háo-kỳ của con người bắt nhốt vào lồng hẹp, đã mất tự-do hay lượng trong khoan thênh-thang trời rộng, mà lại mất cái thú nước biếc non xanh, thì bảo sao con chim rừng khỏi chết. Thời chẳng khác nào mối tình duyên của cô Hồng-tuyết-Mai (2) cùng người yêu chung - đúc một khối ái-tình hoạc-hoại, chừachan hy-vọng sẽ cùng nhau trăm năm kết tóc; nhưng bị chế-độ gia-đình và ranh-giới phong-tục ngăn đón, buộc Tuyết-Mai phải chết như con chim rừng.

Đời biết bao nhiêu tấn thảm-kịch như Tuyết-Mai và Thúy-Kiều đã gây nên cái không-khí đau thương ăn-hận cho bao nhiêu đời sắp tới. Bởi vậy, chơn-tánh ái-tình từ lúc còn trong lòng người và khi phát-biểu ngoài xã-hội thật là sai-điệt; chẳng khác nào khối vàng y rất quý giá, mà sau khi tay thợ nhồi nắn cho trở nên một món nữ-trang, thì nó không còn giữ được nguyên giá nữa.

CÔNG DỤNG

Ái-tình với nhơn-sanh quan-hệ thế nào? Ái-tình đối với

nhơn-sanh là một thứ công-dụng mặt-thiết, không có, quyết không thể được. Chẳng khác nào nước đối với cây. Có cây tất phải có nước. Không nước thì cây tất phải chết. Vẫn không chết cũng khô-khhan, còi-cọc. Người cũng vậy, phải có ái-tình thì mới có lạc-thú sanh-tồn; nếu không có ái-tình đầu giàu sang muôn họ, sự nghiệp kinh-vinh cũng buồn tẻ vô-vị, khác nào kẻ sống bơ-vơ trong khoảng vắng buồn. Thời đây là một cái triệu-chứng rõ ràng : Ai còn không biết hoạc-đế Napoléon là bực anh-hùng bao phen chọc trời khuấy nước, găm thét vang động cả châu Âu. Một tay toan gồm thâu thiên-hạ. Mà lúc ông đóng binh tại Tortona được thơ của Joséphine - người yêu độc-nhứt trọng bịnh. Ông tỏ ý đau đớn và thất-vọng, lập tức viết thơ về, có đoạn như vậy :

Đời tôi quả thật là giấc mộng triền miên ! Điều bất tường đã báo đến cho tôi, khiến tôi muốn tắt nghỉ. Tôi không còn sống trên cõi đời này nữa ! Bao nhiêu sự hạnh phúc, sự nhàn hạ trong cõi đời tôi đều tiêu ma mất cả đi rồi ! Người của tôi không còn hy vọng gì nữa (3).

L. Ch. Đà.

Ta xem đoạn thơ này thì đủ biết biết ái-tình có quan-hệ với nhơn-sanh là thế nào, quyết không có không được !

(2) Cô Hồng-tuyết-Mai là nữ học-sanh Tàu, 18 tuổi, con nuôi của một người đại phú khách ở Hải-phong. Cô cũng trẻ sông hèn biển với một vị thanh-niên người Nam. Đồi bên quyết trăm năm gây dựng ái-tình, nhưng cha mẹ đôi bên vì phân chủng-tộc, nên đôi lứa sắt cầm lỡ nghiệp. Cô Mai thất-vọng gì tình nên mới tự-tử trong tuần tháng Novembre vừa qua (1934).

Lời Bàn Gái

Lường gạt phụ-nữ

Bài nhan đề như trên đây vừa ra ở số báo 22 thời rất nhiều chị em lấy làm thương hai cho cô V.t.C. mà viết thơ thăm hỏi ân cần. Có người, như cô N.H. ở Cap, lại còn gởi tiền đến giúp nữa. « Lời rằng bạc mạng cũng là lời chung ! » Chị em bạn gái biết thương nhau như thế đáng khen lắm.

Nhưng thương nhau như thế chưa đủ. Gần đây vì cuộc giao thông mở mang, những chị em mắc một cảnh ngộ như cô V.t.C. không phải ít. Đã bị chúng lường gạt rồi, một mình bơ vơ ở xứ lạ, biết làm sao mà bảo bọc lấy thân? Con thì đem cho đem bán đã đành, thân mình cũng không thể để tự do được, cũng phải đem cầm bán nó luôn mới có thể sống. Cũng vì lẽ ấy mà những người học thức nghiên cứu vấn đề mãi dăm đều cho rằng đại đa số những chị em mãi dâm là vì hoàn cảnh mà ra !

Đó là một cái nạn rất đáng thương tâm cho giống yếu chúng ta, nay phải làm sao? Xin những chị em nào có lòng hào nghĩa hãy xướng lên lập một cái nhà Phụ-nữ Hội-quán giống như kiểu Foyer de la Jeune fille của người tây, mục đích để tiếp rước những đàn bà sai đường lạc ngõ mà khuyên lơn yên ủi và chỉ bảo phương thế cho họ tạo lập một cái nhà gia đình khác ! Được như vậy, tôi chắc chúng ta sẽ tránh được những cảnh ngộ đau đớn làm cho con người buồn rầu sanh chán đời và có khi tự vẫn là khác.

TIÊU-NGUYỆT

KẾT LUẬN

Ái-tình đối với nhơn-sanh rất quan-hệ mặt-thiết; nếu để cho hoàn-cảnh và chế-độ phong-tục phá hoại chừng nào thì sự đau thương ăn-hận của loài người càng bùng-bột chừng nấy. Mà muốn cho chơn-tánh ái-tình được phát-biểu ngoài xã-hội, hầu cho loài người được hưởng cái lạc thú êm đềm, thì phải làm thế nào? Đành rằng loài người là ký-sanh-trùng của hoàn cảnh, thì không thể thoát nổi bị thương ai oán của ái-tình trong cảnh từ biệt sanh ly; nhưng có thể đánh đổ những cái chế-độ không hợp thích với trào lưu xã-hội. Mà muốn đánh đổ những cái chế-độ không hợp thích và phá hoại chơn-tánh ái-tình, thì phải có cuộc cách mạng phong tục hằng ngày.

THU-CỨC.

(3) Bức thơ này tác-giả không thấy nguyên văn chữ Pháp.

Món quà năm mới

Gần Tết thêu một mặt gối chỉ nhưng để cho chị em, là món quà vừa đẹp, vừa hay, vừa có ích.

Mme TRUONG-VĂN-HUÂN
200 Rue d'Espagne - Saigon

NGUYÊN-NHON CỦA BỆNH
MỘNG-TINH DI-TINH và HUỘT-TINH

Muốn sửa cái đồng hồ hư, anh thợ cần phải biết trước, tại làm sao hư, và hư chỗ nào, mới có thể sửa mau chóng đặng và không cạy phá tan tành cái đồng hồ.

Muốn chữa bệnh gì, ông lương-y cần phải biết trước, bệnh tại nơi đâu, nghĩa là phải biết rõ nguyên-nhon của bệnh, thì cho thuốc mới nhảm, và không làm cho bệnh ít hóa ra nhiều, phải hao tiền tốn của vô ích.

A.— Bởi bầm tiên-thiên bất túc, hậu-thiên thất nghi, tuổi còn nhỏ mà quá ư sắc dục, quân hỏa động, nhi tướng hỏa tùy mà thành ra.

B.— Bởi lúc tuổi còn nhỏ, sức lực mạnh mẽ tham dục sắc dục, tâm trí còn non không tự chủ dặng mình, chơi « cách thủ-dâm » làm cho ngọc-quan lớn mà thành ra.

C.— Bởi người bị lậu độc uống thuốc công kích sát phạt và thông lợi tiêu tiện nhiều làm cho thận thủy suy ngọc quan lớn mà thành ra.

Bởi ba nguyên-nhon kể trên mà sanh ra ba chứng bệnh : «Mộng-Tinh», «Di-Tinh» và «Huột-Tinh».

1. Nằm chiêm bao thấy giao cấu cùng đàn bà, tinh khí xuất ra là Mộng-tinh, tỷ như bình chứa đầy mà tràn, bệnh không nặng.

2. Lúc ngủ không nằm chiêm bao mà tinh khí xuất ra khi thức dậy mới hay, trong mình bần thần, tay chơn như mồi là Di-tinh, tỷ như bình chứa nước nghiêng mà tràn ra, bệnh đã nặng.

3. Bất luận ngày đêm tinh khí cứ chảy ra hoài, hoặc thấy sắc hay là mơ tưởng việc tình dục cũng chảy ra, hoặc đi tiểu, tiểu rặng mạnh cũng chảy ra là Huột-tinh, tỷ như bình chứa nước lũng đầy mà nước chảy ra, bệnh rất nặng và rất khó trị.

Người mắc phải ba chứng kể trên thường hay đau thắt ngang lưng, nước tiểu vàng, tay chơn nhứt mồi, trong mình mệt nhọc, ăn ngủ chảng đặng, hình vóc tiêu tụy, gương mặt xanh xao càng ngày càng ốm. Nếu không điều trị để lâu ngày thủy suy hỏa vượng, hư hỏa lừng lên đốt tim phổi, làm cho tim nóng phổi yếu, rang tức nơi ngực thành ra bệnh hó.

Người mắc phải 3 chứng kể trên hãy uống «Tam-tinh Hải-cầu Bồ-thận hoàn» (số 2) của nhà thuốc VỎ-VĂN-VÂN Thudaumot thì bệnh hết dứt mà lại đặng bổ thận tráng dương cố tinh, ích chỉ, bồi bổ sức lực trong mình, 10 người uống không sai một, đã đặng chẳng biết bao nhiêu bức thư khen tặng.

XIN LƯU Ý : Người thận suy, tinh hàn, tinh khí loãng, ngọc-quan yếu, sự tình dục không đặng bền bỉ, có vợ lâu mà không con, uống thuốc này bổ thận, bồi tinh, tráng ngọc-quan, cứu chiển bất quyện, tiền tinh trực xạ tử-cung mới có thể sanh con nối hậu.

Người tửu sắc quá độ hao tổn tinh thần, thận suy tinh kiệt, dương hoải, kiến sắc diệp hoa, uống thuốc này bổ thận tráng dương, điều tinh ích chỉ.

Giá mỗi hộp { **VỎ-VĂN-VÂN** } Có bán :
1 \$ 00 { ĐƯỢC PHÒNG } Mme TRẦN - THỊ - Ý
uống 5 ngày { Chủ-nhon: Y học sĩ VỎ-VĂN-VÂN bào chế } và Mme NG.-THỊ-KÍNH
THUDAUMOT } Saigon và các nhà bán
thuốc Annam khắp nơi

SỰ QUẢ QUYẾT và LÒNG THÀNH THẬT
CỦA NHÀ THUỐC

HỒNG-KHÊ
— HANOI —
THUỐC LẬU H. KHÊ

Lậu mới mắc, ra mủ, ra máu, đái rắt, đái đau bức khó chịu, hoặc bệnh lâu năm độc nhập vào cốt uống thuốc nhiều nơi không hết xin giới thiệu chỉ uống 1 ve thuốc lậu Hồng-khê số 30 linh-ughiệm trong 4 giờ đồng hồ, không kỳ thai.

THUỐC TIÊM LA H. KHÊ

Bệnh tiêm la sang độc rất hiểm nghèo, ai đã mắc bệnh ấy, xin mau mau mua thuốc Hồng-Khê số 14, uống công hiệu trong 24 giờ, không phải cử nước, không hại sanh dục.

THUỐC BỎ Á-PHIỆN H. KHÊ

Bệnh ghien á-phiện muốn bỏ thì uống thuốc Hồng-khê số 20 đầu nặng cách mấy, dùng đến là bỏ được ngay, thuốc ôn hòa không làm nhọc mệt, không ngáp ghien.

Tổng đại-lý phát hành tại Nam-kỳ là :
Maison ĐỨC - THẮNG
N. 149-150, Rue Bd. Albert 1er - DAKAO

và Đức-Thắng có trữ bán đủ thư thuốc cao, đơn, hoàn, tán, của mấy nhà thuốc : VỎ-văn-Vân, Tham-thiên Đường, Nam-Hưng, Đức-Trọng Ông-Tiên và Đôn-huân-Đường.

Protégez bébé

Contre les périls du sevrage

OVOMALTINE
ALIMENT NATUREL TONIQUE

aide à la croissance

L'Ovomaltine n'est pas un simple cacao composé. Elle concentre sous forme de paillettes homogènes solubles tous les éléments pour la formation des os, des muscles et du sang : hydrates de carbone, phosphates, sels minéraux, graisse etc, extraits scientifiques du malt (orge germée), du lait, du jaune d'œuf, traités à l'état frais et aromatisés de cacao.

CÓ BÁN TRONG CÁC TIỆM THUỐC BẮC

THÔI NHIỆT - ĐƠN

THIÊN-HÒA ĐƯỜNG

là thuốc giải nhiệt, rất linh-nghiệm

Hơn-Dược-Đường

Gia truyền thần hiệu linh dược của ông thầy HƠN

Gốc ở Chợ-quán để lại chữa bệnh con nít và người lớn.

Sơ phát hành tại số nhà 74 (bis) ruelle Colonel Grimaud và tại Madame Tran-thị-Ý N. 45 Rue Aviateur Garros Saigon. MARQUE DÉPOSÉE

PHAN BA ! PHAN BA !!

Une visite s'impose

phan ba

171 - Rue d'Espagne - 171
-:- Saigon -:-

Travail soigné - coupe impeccable. Prix modéré.

Propriétaire : **Phan-ba-Lương**

Ai chi dùm sẽ được thưởng 200\$

Xin xem hết bài này sẽ rõ

Kháp cả Namkỳ, Caomên và Lèo Tôi tưởng chắc rằng không còn ai không công nhận thuốc xỏ hiệu Nhành-Mai là thần dược. Thuốc có tài rửa ruột, quết sạch cả còi trùng, lãi kiem, đàm độc, ẩn trong châu thân đều bị thuốc tống lòi ra cả. Muốn rõ lời nói của tôi là thành thật, lúc xỏ rấn làm sao xem cho được phần, thì qui ngài sẽ khen tặng vô cùng. Thuốc dễ uống và ít đau bụng, uống cách một giờ ăn món chi cũng đặng. Sự hay của thuốc nói không cùng. Dùng thuốc này trừ được các bệnh hậu ; mỗi tháng sẽ được một lần, thì tôi chắc không hề đau bậy, vì thuốc này trừ được các bệnh sanh ra bởi phong, kiết, ho, thũng lớn bụng, bón và các bệnh hậu.

Thuốc này uống ít nó làm cho mau tiêu hóa vật-thực, mỗi ngày uống vài viên, thì thuốc làm cho mau tiêu cơm, ăn uống biết ngon. Dùng thường như vậy, thì chắc không đau ốm chi cả, và có thể mập được. Hiện thuốc này có đem cầu chứng tại tòa Saigon. Vậy chư tôn thấy ai làm giả mạo xin chỉ dùm, tôi sẽ đền ơn 200\$. Do Nguyễn-v-Lương, boite postale N. 63 Saigon. Thuốc sẽ này có bán khắp cả Đông-Pháp, các ga xe điện, các nhà buôn có bán. Tiệm Nguyễn-thị-Kính có bán giá 0p.15.

Bệnh-ho... bệnh-ho...

Ai có bệnh ho mà chưa gặp thuốc hay, xin hãy rấn kiểm mua cho được thuốc hó (Bác-Bữ) hiệu Nhành-Mai hay làm, giá mỗi gói 0.10, khắp nơi có bán. Ở xa do nơi Nguyễn-văn-Lương boite postale N. 63 Saigon.

LA PHARMACIE CENTRALE

J. MUS

Đường Catinat—số 195-197-199-201—Saigon

Lấy làm hân hạnh cho qui khách hay rằng : Kể từ ngày này đã dọn dẹp hân hoi do nơi quyền của ông

R. BONNIOT

Ex-Interne des Hôpitaux de Paris
Pharmacien de la Faculté de Paris

« Thương-cuộc Đại-dược-phòng » kêu là Pharmacie MUS, sẽ hết lòng tiếp rước mỗi hàng người Nam.

Quý-khách sẽ được toại lòng vì thuốc của bồn-hiệu là tốt nhưt hạng.

Nhờ kho trữ thuốc của bồn-hiệu sắp đặt theo kiểu kim-thời, nên mấy món hàng của bồn-hiệu đều được toàn hảo.

Nhờ cách buôn bán nhậm lẹ, nên mỗi kỳ tàu đều có thuốc lại, và toàn là thuốc mới cả.

Bồn-hiệu sẽ hết sức làm cho qui khách vừa ý vì đó là **cách rao hàng của bồn-hiệu.**

Bồn-hiệu kính mời.

R. Bonniot
Nhứt hạng bào-chế y-sanh

PHÚC-LOẠI

29, Rue Sabourain đời vè
104 - RUE Bd. BONNARD
-:- SAIGON -:-

Bán tạp hóa Bắc kỳ

The, Lương, Lành, Lụa Hà-dồng, Xuyên chơn, Xuyên bông, Vải màu. Đồ thù đủ kiểu.

Pháo Binh-Dã là hứ pháo có tiếng thừ nhưt ngoài Bắc.

Sơn tây hiệu « Becko » để sơn nhà cửa, sơn xe. Sơn ta để sơn gốc.

Làm đồ nữ-trang bằng vàng và bằng bạc.

Bán giá rất rẻ để chiêu khách.

nhị đồng

Chuyện vui

Anh bán voi

Anh X. tánh thiệt thà, không biết một chuyện gì làm ăn cho có tiền. Người vợ mới đi mua voi về, biểu anh ta gánh đi bán, được có té lời mà ăn. Ngày kia X. gánh voi đi bán, vừa tới cái giếng, bên đàng, để gánh voi ngồi nghỉ. Xảy nghe dưới giếng có tiếng kêu quệt...quệt, X. dòm xuống thấy bóng, tưởng có người hỏi mua voi. Liên hỏi: Anh mua voi phải không? Quệt...quệt X. liền quệt voi bỏ xuống, bỏ chừng nào cũng còn nghe quệt hoài; quệt voi bỏ hết gánh, mà vẫn còn nghe kêu. Chắc ý người dưới giếng còn muốn mua nữa nên quảy gánh không hăm hở về nhà, được có lấy voi thêm ra bán. Tới nhà vợ anh ta, thấy chồng về mà voi trong gánh thì hết, mừng trúng mới mới hỏi: anh bán đâu mau vậy?

— Ta bán đàng giếng kia.
 — Được bao nhiêu tiền?
 — Tao bán chịu.
 — Bán chịu cho ai ở đâu? Chừng nào người ta trả?

— Họ còn đòi mua nữa, nên về gánh thêm.
 Vợ nghe hỏi chồng đi, và người vợ cũng gánh theo một gánh. Chồng đi trước, vợ theo sau. Tới chỗ để gánh xuống. Người vợ hỏi: Ai mua đâu?

Quệt...Quệt...Đó! người mua kêu đó, X vừa chỉ cái bóng vừa nói: Người vợ biết là chồng khờ, nghe ếch kêu dưới giếng, và thấy bóng mà làm. Nổi hành hung mới đánh cho anh ta một đập, té xuống giếng một cái dưng, và nói: đồ ngu!

THƯỢNG-NGUYÊN

CUỘC CHƠI GIẢI TRÍ

Công cuộc chăm chỉ gần xong, trong số tôi chúng tôi sẽ đăng tất cả tên các bạn đã đáp trúng các cuộc giải trí và Cờ-lương luôn.

Bạch-Điện

Lời Bàn Trẻ

Lễ chọi-diều

Bên Nhứt-bồn có một cái lễ của con nít kêu lễ Koussekhou hay là lễ Thả-Điêu. Lễ ấy nhằm cuối tháng năm hay đầu tháng sáu dương lịch. Tới ngày ấy, người lớn và con nít tụ nhau ngoài đồng trống thả diều, chơi dờn, coi về nào nbiệt lắm. Cha mẹ thì người uống rượu kẻ hút thuốc dờn chừng trẻ con.

Nhưng cái sự « cụp » nhưt của cuộc lễ ấy là đến chiều mặt trời vừa xế bóng thì những người thả diều xúm nhau mà cho diều chọi nhau, con nào bị đánh rớt xuống thì thua. Sự chọi ấy có mảnh lời dữ lắm vì phải khéo biết cách thế mới làm cho diều bên nghịch đứt dây mà rớt xuống được. Cuộc chọi ấy có cái luật ngộ là con diều nào bị đánh rớt không còn là của chủ nó nữa, ai chụp được nấy lấy. Bởi vậy trong mấy cuộc chọi diều đều có một bọn người cầm tầm vòng chực sẵn, hễ con diều nào rớt xuống thì là lấy cây vít liền. Những con ấy đáng giá lắm vì làm nên một con diều đẹp mắt công-phu và vật-liệu mắc tiền bọn bàng.

Đến trời tối, mặt trăng nổi lên thì những kẻ thắng trận lúc ban ngày cặp tay nhau cầm diều mình đi thả lều ngoài phố, la ó vui về lắm.

Coi đó, chúng ta thấy một cuộc chơi nhỏ mọn như thế không phải không có ý nghĩa hay. Phần đầu! Phần đầu cho đến khi đặc thắng mới nghe, đó là mục đích cuối cùng của các cuộc chơi cho nhị-đồng ở Nhứt-bồn.

Ngao có câu lộn, ông câu đặng lợi. Trước khi thừa kiện, xin xô chuyện gì, kêu nại việc gì, làm đơn từ chi chi, nên đến hay viết thư cho ông Phan-v-Thiết cũ - nhơn luật 45 Rue Aviateur Garros mà hỏi nên phải làm thế nào cho đúng với quyền lợi của mình. Bất cứ về việc gì: tương phân, điền thổ, gia tài, chúc ngôn, hôn-nhơn, gia-quyển, thương mại, v. v. ông Phan-v-Thiết sẽ chỉ về cho trường tất. Mỗi lần hỏi luật 10\$. Những độc-giá mua năm T.V.T.B. mà đã trả tiền thì được trả giá đặc biệt 5\$. Chỗ đứng đản, nhiều kinh nghiệm, kín cần, rất đáng tin cậy.

Muốn học thiếu máy khởi tốn tiền thì đi ngay lại trường « Toanh-Tâm » mua máy hiệu Singer thì trường cho người tới nhà dạy giùm.

Thanh Tâm nữ công học đường
 N° 227 à 231 Bd Gallieni Saigon

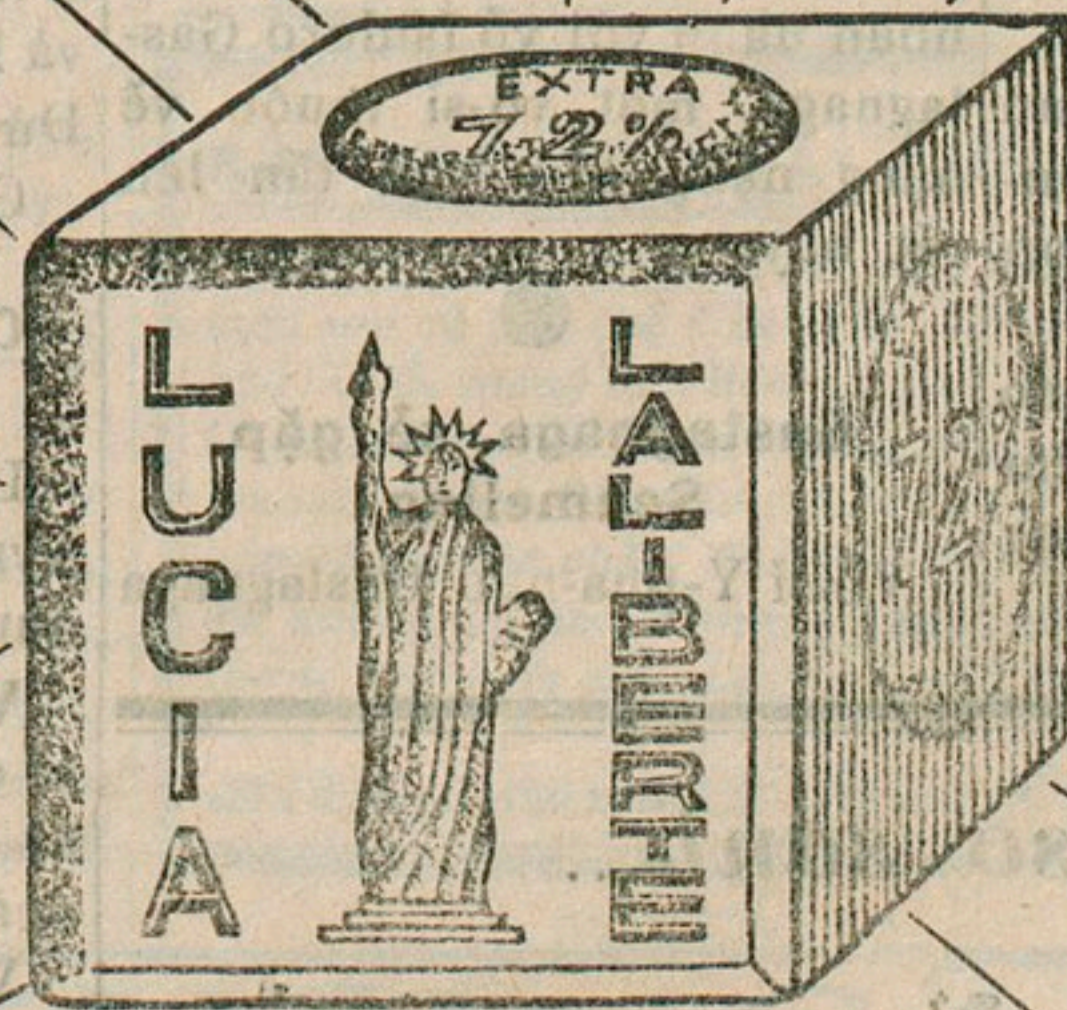

Đây là lớp học thêu máy của trường Thanh-Tâm dạy giá 1\$ 5\$ một tháng.

VỚI
Savon « X »
 quần áo tôi giặt không
 dặng sạch mà lại mau rách

Từ ngày tôi dùng savon hiệu
« La Liberté »
 quần áo tôi giặt đã sạch lại
 trắng mà không hại quần áo

CÓ TRỞ BÁN KHẮP MỌI NƠI

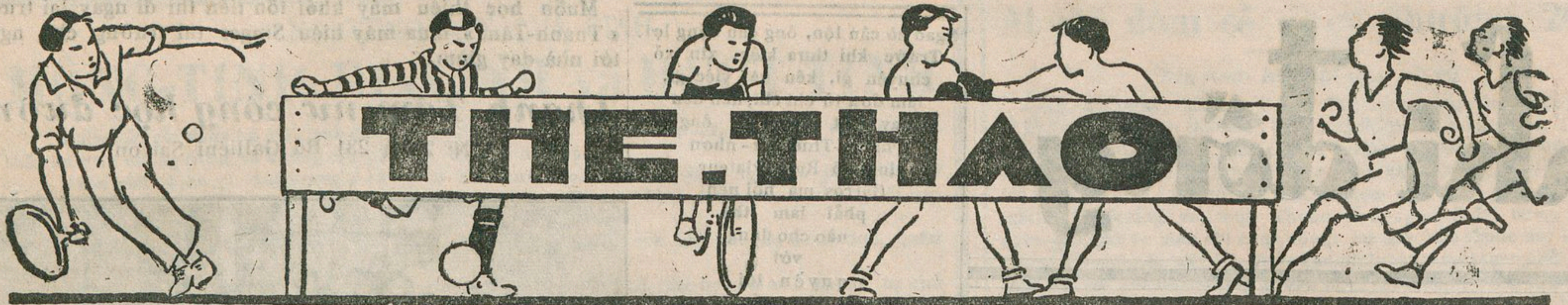
THANH - THANH

Trong dịp Tết Annam

Ngoài những sách vở báo-chi và cao đơn hoàn tán vốn đã có bán sẵn xưa nay thì trong dịp Tết này, tại tiệm Thanh-Thanh có bán quần áo trẻ em may theo mode trong catalogue ở Pháp gửi qua. Quần áo con trai con gái đều có đủ mà bán giá rất hạ.

Nay mai sẽ có các thứ rượu mùi của người mình chế tạo, như rượu dân Quảng-bình, rượu lê rượu đào của công-ty văn Điện. Pháo, trà, tranh, bông đều là hàng nội-hóa hết thảy.

38 Rue Pellerin et 118-120 Bd de la Somme -:- Saigon

Nên lo cho Xả, Yên

Đoàn đại-biểu xe đạp ra Bắc tranh-phong vừa rồi, trong đó có Xả, Yên bị té nặng, làm cho chúng tôi phải lo ngại cho bước tương lai của hai tay cu-ro rất tài tình này.

Vốn biết vết thương của hai đại-biểu ta không đến nỗi thiệt hại gì; song chúng tôi lo là lo phía khác kia. Biết rằng chơi thể-thảo - nhất là nghề đua xe máy - thì không sao tránh khỏi sự trầy da tróc thịt, nhưng chớ chỉ nhằm người tầm thường mà ở vào địa-vị của Xả, Yên hôm nay, chúng tôi có lấy gì làm lo đầu.

Xả, Yên sẽ còn có cái tài như hôm nay chăng? Đó là điều hệ trọng trong bài này.

Cứ như sự chúng tôi biết thì những ai đua xe máy mà té đau một vài lần thì sau này không còn giữ được cái kỷ-lục đã chiếm trước khi té.

Coi như Còn là tay đua xe máy có tiếng mà từ khi bị té đến sau, người có dự nhiều cuộc đua nữa, nhưng lần nào cũng về hạng dưới luôn.

Không phải họ mất sức hay là vết thương cũ ngăn cản không cho họ đạp thắng chun, nhưng hình như họ nhớ đến cái té trước của họ mà họ dùng-dạng không dám hi-sanh như khi còn lành tron đó vậy.

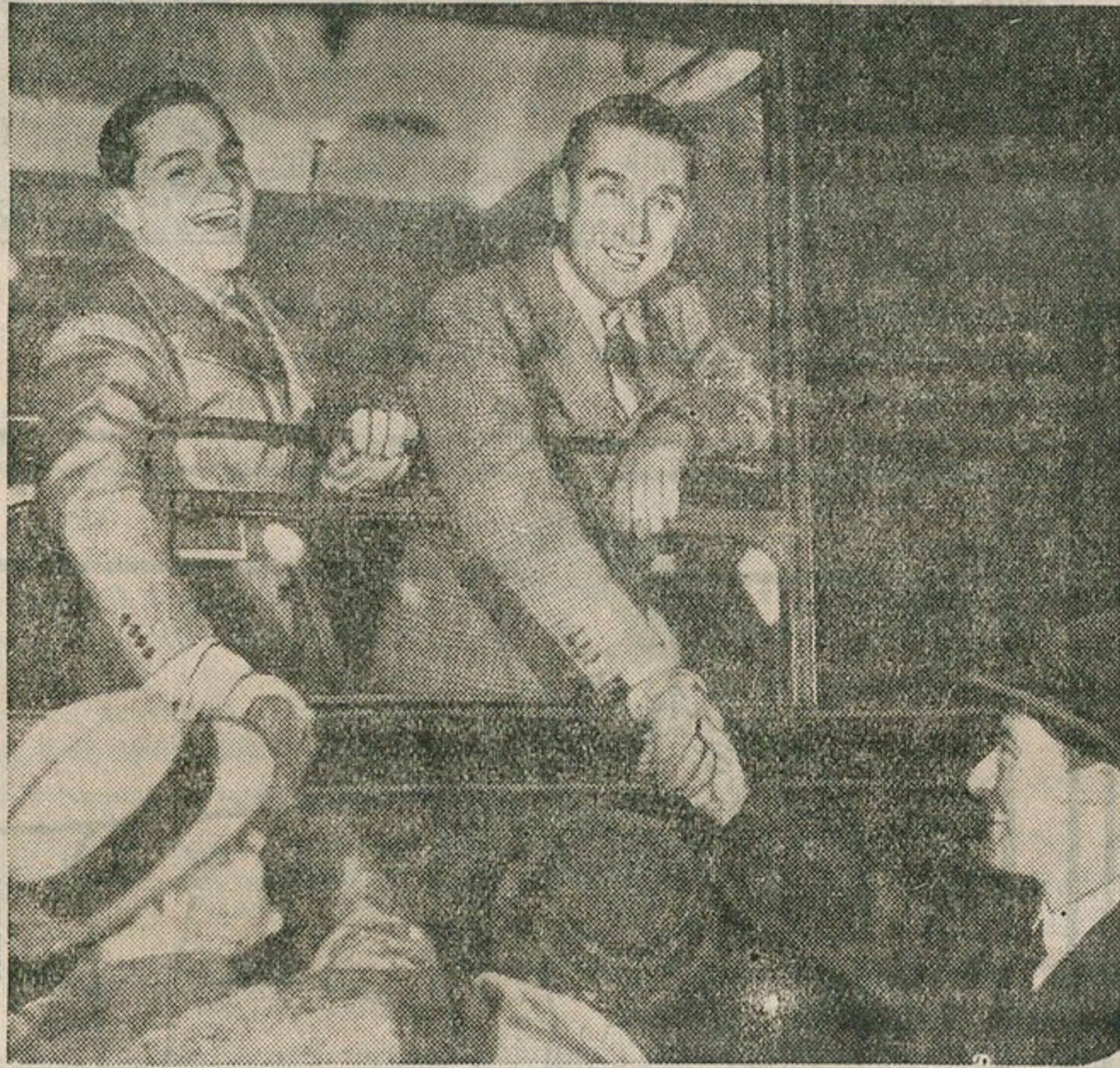
Che nên Xả - Yên ra Bắc bị té đau, tuy vết thương không làm hại, song sợ e Xả Yên có cái cảm-trởng như trên kia trong các cuộc đua khác, thì là một sự không hay cho làng đua xe máy Nam-kỳ mà ai ai cũng để hết hi-vọng vào Xả, Yên.

Có lẽ cũng nghĩ như thế mà Maurice Thiên đã rút tên khỏi sổ cu-ro Nam-kỳ đó chớ gì?
= YM =

Đoàn đại biểu Nam kỳ ra Bắc đã về rồi

Sáng thứ bảy tuần rồi đoàn đá banh và đua xe máy Nam-kỳ ra Bắc đã về tới Saigon bằng xe lửa.

Vì không ai hay nên ít có người tới đón rước. Anh em có vẻ mệt nhọc vì đi đường xa.

Nhà vô-địch toàn cầu về môn lội người Pháp tên Jean Taris bên hữu lên xe từ Paris sang Úc-đại-lợi. Bên tả là Ponsard, vô-địch về môn lội, cùng đi.

Suộm Sạo

Một cô lội giỏi nhất hoàn-cầu

Người đàn bà lội giỏi nhất hoàn-cầu 100 thước hiện giờ là cô Willy Den Ouden người nước Hòa-lan.

Cô lội chừng ấy thước mà chỉ dụng công có 1 phút 4 ly 8/10 thời.

Cô đã sang Paris cùng với vài cô bạn để tranh nhiều cuộc đua lội với phụ-nữ Pháp.

Paulino mất chức vô-địch tại xứ

Paulino một võ-sĩ nặng cân dân nước Y-pha-nho bị tổng-cuộc đánh võ ở bên ấy cất chức vô-địch tại xứ của anh ta.

Không phải anh Paulino thua ai mà chỉ tại anh ta không chịu trả lời cho tổng-cuộc coi có nhận hay là không nhận đánh với võ Isidoro Gastagnaga, một võ-sĩ thuộc về hạng nặng cân vừa tấn lên rất hay.

Gastagnaga sẽ gặp Schmeling
Võ-sĩ Y-pha-nho Gastagnaga

vừa rồi đã thắng võ-sĩ Schœurath một cách rất vẻ-vang đến nỗi giám-cuộc phải ngưng độ lại trong h ạp thứ năm, sợ e Schœurath chịu đòn không nổi mà phải bỏ thây trên Võ-đài.

Thấy võ-sĩ Gastagnaga đắc thắng một cách dễ dàng như vậy nên có người định tổ chức một trận đấu võ giữa Gastagnaga và võ-sĩ Đức Schmeling.

Trận này có lẽ sẽ đấu tại Hambourg (Đức) trong tháng Mars tới đây.

Một đứa nhỏ 15 tuổi ăn đứt hết vô-địch Âu-châu về nghề lội

Vừa rồi nhơn trong một cuộc biểu diễn vận-dộng-hội tại Francfort-sur-Mein, có một đứa nhỏ mới 15 tuổi đầu, sanh ở tại chỗ đó nó lội trong 200 thước chỉ có 2 phút 49 ly 5/10 thời.

Cái kỷ-lục này nó ăn đứt những nhà vô-địch về môn lội ở Âu-châu như vô-địch Siestas và Paul Schwartz người nước Đức.

Giá trị không cần số tuổi.

Carnera sắp lãnh 600 ngàn quan

Lúc này Carnera ở Buenos Ayres lo luyện tập rất gặt để dụng nhiều độ kịch liệt.

Va tập duyệt gặt cũng phải vì cứ mỗi độ va chịu đánh với ai thì cũng « ằm » được 300 ngàn quan.

Va sắp lãnh 600 ngàn quan trong 2 trận va đánh với Campolo và Paulino.

Nhứt nghệ tinh nhưt thân vinh là vậy.

Một cái dư-luận bất-chánh trong làng thể thao

Vì cái dư-luận này mà về sau ta không còn thấy người lo lẫn cho nền thể-thảo nước nhà chăng?

Bất cứ nước nào cũng vậy, thể-thảo mà bành trướng một cách mau lẹ-như cái trường h ạp của nước ta đây-có nhiên phải do tấm lòng người hâm mộ thể-thảo tán trợ hoặc chán chính mới được.

Mấy năm gần đây nước ta có người cầm vợt sang Pháp hay ôm banh sang Tịnh-châu để dự Vận-dộng-hội, rước nhiều hội banh cừ và những chiếc vợt hay ở nước ngoài vào xứ đặng thử sức, dầu cái thành tích ra sao đi nữa, nó cũng làm về vang cho nòi giống Việt-Nam biết là ngân nào.

Ta được thấy sự-thể như vậy có phải là tự nhiên mà có được đâu, cố nhiên là có nhiều hoặc ít người sốt-sản với nền thể-thảo nước nhà ra gánh vác vậy.

Vừa rồi nhơn đoàn xe máy và đá banh ra tranh phong ngoài Bắc mà gây ra một cái dư luận bất chánh do một vài tờ báo ngoài ấy gây nên.

Chuyện đoàn xe máy trong Nam ra ngoài ấy bị phá-phách làm sao tưởng bạn đọc đã nghe chúng tôi thuật lại rồi vậy.

Ông Triệu-văn-Yên cầm đầu đoàn đại-biểu của ta sau khi thấy cách hành động không thể-thảo của cu-ro ngoài ấy thì có đứng lên công-kích trong một phiêu nhóm rất kịch liệt.

Anh em cu-ro ngoài Bắc và có một vài nhà viết báo không được công bằng chẳng biết sao gỡ, mới đem chuyện tiền bạc này kia trong lúc Chim Giao sang Pháp, ra Bắc nhưt là việc Chim bị sa thải khỏi Tổng-cuộc ten-nit mà va tiếng oán cho Ông Triệu-văn-Yên là người cầm đầu đoàn xe máy và đá banh Nam-Kỳ.

Số tiền bạc thù xuất làm sao ông Triệu-văn-Yên đã có đăng minh bạch trong các báo ở đây. Riêng về việc Chim bị sa thải vì sao, chúng tôi được biết lắm nên bày tỏ ra đây cho độc-giả rõ biết.

Chim trước năm 1928 thì là một người thợ sơn nhà và cầm lái ô-tô, sau nhờ ông Yên đem về C.S.A. cho ăn lương tháng để tập anh em hội-viên hội ấy. Ông Yên thấy tài Chim như vậy nên hề có dịp cho gặp những chiếc vợt cừ như Khẩu-phi-Hải, Gordon - Lum, Aragon thì ông Yên vẫn sốt sắn lo lẫn luôn. Nhờ những

trận như vậy mà Chim được giỏi hơn và tiếng tăm có từ đó. Chim được qua Pháp cũng nhờ ông Yên chớ ai.

Chim bị sa thải khỏi tổng-cuộc là khi tính phải Chim đi dự vận-dộng-hội ở Mã lai mà Chim đòi ăn tiền riêng tới mấy trăm bạc. Theo luật thể-thảo thì hạng tài-tử bấy giờ như Chim không thể đòi tiền được, Nhơn đó ông Striedter hội-trưởng tổng-cuộc Nam-kỳ môn ten-nit mới mời hội-viên tất cả 8 ông đến nhóm. Trong số này có 4 người Nam và 4 người Pháp.

Đến khi nhóm thì thiếu hết 2 người hội-viên Annam thành thử bốn người Pháp bỏ thăm sa thải Chim mà chỉ có hai lá thăm nghịch lại là lá thăm của ông Yên với ông Đông.

Ông Yên có đứng lên bào chữa cho Chim những lời bào chữa ấy còn nằm trong biên-bản tổng-cuộc, biên-bản này có đăng trong báo Tân-Á là cơ-quan của tổng-cuộc trong tháng Mars 1934.

Thế thì mấy bạn đồng-nghiệp ấy đổ lỗi tại ông Yên mà Chim bị sa thải là làm, Chim bị sa thải là tại Chim lúc đó ở vào hạng tài-tử mà đòi tiền tổng-cuộc, không nghĩ tới cái lẽ làm rõ ràng cho nước nhà gì hết.

Gặp những cái dư-luận bất chánh như vậy nếu ai non gan thì không sao mà không ngã lòng thối chí cho được.

Bởi thế nên chi đối với những cái dư luận như vậy chúng tôi lo phần đối cho ra cái lẽ phải; để sau này ai thiệt tình lo lẫn cho nền thể-thảo nước nhà cứ con đường đã vạch sẵn ngay mà đi tới.

T.

Vô địch banh tròn

Ngày chúa-nhựt 13 Janv.
Tại sân Renault
Trận đầu
15h15 — Shell Club với
C. A. Cholon B.
Trận sau
16h30 — Victoria với
E. du Sud

Phòng trống răng
LÂM QUANG-SÍ
Dentiste

34, Rue Bd. Bonnard, Saigon
gần rạp hát Casino
Sớm mới 8h. à 12h. — Chiều 3h. à 7h.

Thử so sánh...

Hai cái xe-hơi trước hết và bây giờ.

Tin vật

Trăm Hâu

Thợ thất-nghiệp xưởng Citroen sắp kéo đi ngoài đường

Xưởng xe Citroen bên Pháp bị phá sản làm cho 15 ngàn thợ thất nghiệp.

Vừa rồi họ nhất định hiệp nhau và sẽ kéo đi yêu cầu bộ lao-động giúp đỡ cho họ trong lúc không có việc làm.

Uông - tinh - Vệ hiệu triệu quốc dân

Thấy Nhứt - bổn muốn tăng thêm binh khí về thủy-quân cho mạnh hơn Mỹ và Anh ở Cực-đông, nên Uông-tinh - Vệ có gởi cho quốc-dân Tru-gi-huê một tờ hiệu triệu xin quốc-dân hãy hệp lại để mưu cuộc sống còn cho nước nhà.

Lời Uông có hiệu lực chăng hay là chỉ bay theo gió.

Lúa gạo Đông-dương bị hạn chế chăng?

Có tin ở Pháp đưa lại cho hay rằng ông Cassez, tổng trưởng bộ Canh-nông ở Pháp có thông cáo cùng nhữg ông Giám-đốc các sở Canh-nông nên cố-động người Pháp đừng dùng lúa gạo ngoại-quốc nữa.

Đừng dùng lúa gạo ngoại-quốc để giải cứu tình hình lúa mì ở thị-trường. Ông Cassez lại bảo quan lại nên khuyến nông dân dùng lúa mì, dầu xấu hay tốt để nuôi súc vật.

Còn để câu chuyện 60 triệu quan của lãn-đoàn nhà trồng lúa mì hứa giúp cho nông dân ta đó là một cái mưu xảo.

Nghe nói ở Hạ-nghệ-viện còn có một bản dự luật xin hạn chế lúa gạo Đông-dương bán qua Pháp chỉ được 300 ngàn tấn thôi.

Nếu hẳn vậy thì nhà nông ta đến lúc nguy cùng rồi.

Hội nghị thuộc địa đối với những chuyện trên đây ra sao?

Âu-châu lúc này lạnh gắt

Tại kinh-thành Đức là Berlin giờ hàn-thử biểu xuống dưới số 0 10 độ. Còn ở Silésie và Koenigsberg nhiệt độ xuống dưới 0 tới 14 và 21.

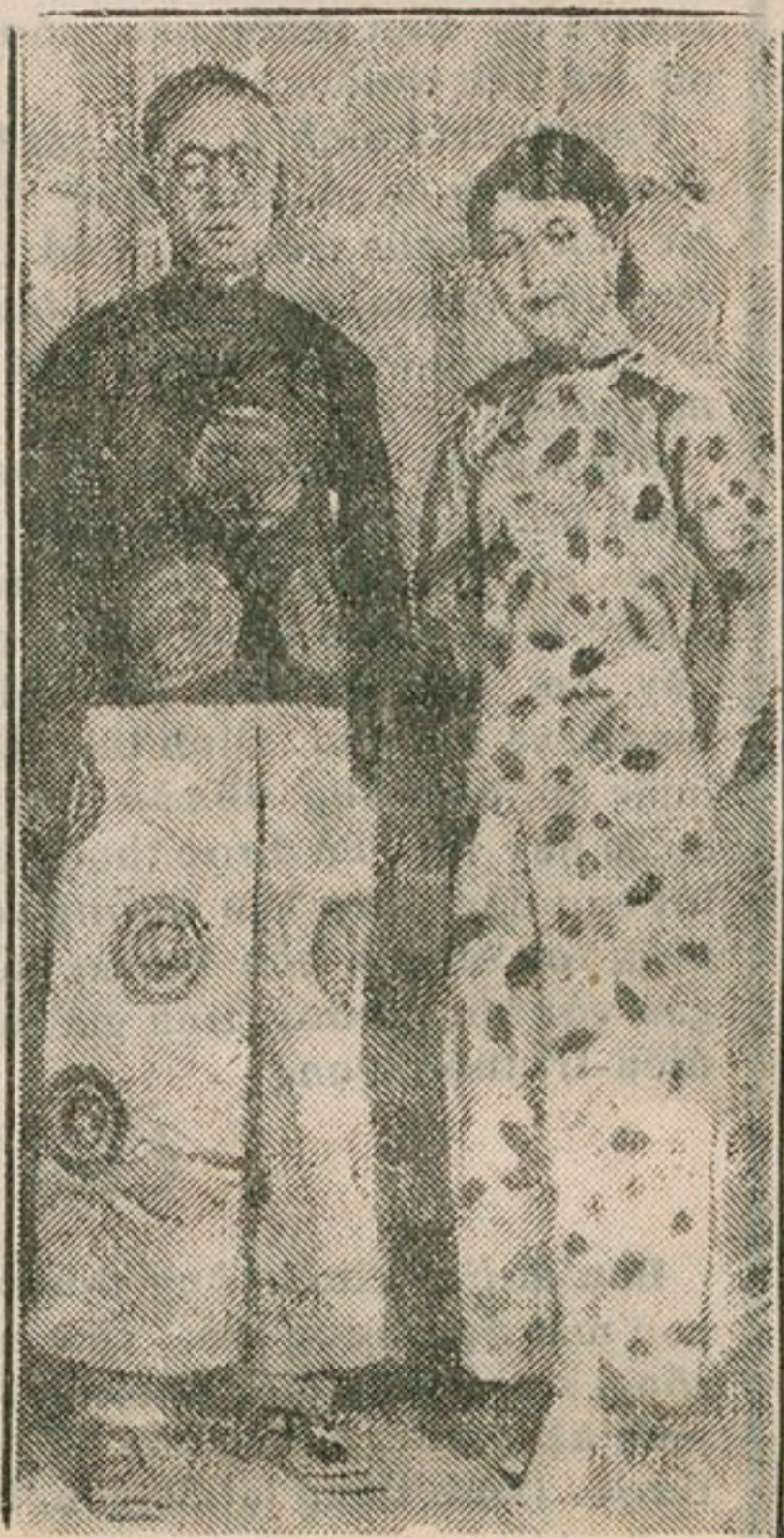
Ở Roumanie còn lạnh hơn, tại Dobroudja hàn thử biểu xuống dưới số 0 tới 30 độ. Sông Danube mặt nước đều đặc hết. Chó sói thừa dịp ra bắt nhiều súc vật ăn.

Ở Pologne hàn - thử biểu xuống 33 độ dưới 0. Có 250 người chết lạnh. Chó sói trong rừng xông ra bắt người ăn nữa.

Ở mấy xứ đó chưa có lần nào lạnh như vậy.

Vua Phổ-Nghĩ sang Nhứt

Mấy tháng về trước ông hoàng Chichibu có qua Mãn-châu thăm vua Phổ-Nghĩ. Nay Phổ-Nghĩ muốn đáp thanh tình lại nên chi ngài nhứt định đến tháng tư tây này, ngài sẽ sang Đông-kinh mà thăm lại vua Nhứt.

Phổ-Nghĩ và Mãn-châu hoàng-hậu

Violette Nozières được khỏi xử tử

Con Violette Nozières bị lên tội tử hình vì nó giết cha và thuốc mẹ nó, nay đã được quan Tổng-Thống ân giảm khỏi bị xử tử.

Nó được cái ân huệ này là nhờ mẹ nó gởi bức thư thống thiết yêu cầu lượng khoan hồng của đức Tổng-thống. Mẹ thương con vô ngần!

Đông-pháp

Nhà thương ho lao có kẻ trộm

Độ rày bình nhơn tới nhà thương ho lao ở đường Chasseloup - Laubat bay mất áo khăn hoặc nón lằm.

Như thử bà rồi có nhiều người đàn-bà khi vào phòng cho rọi phải cởi áo mấn ở ngoài, đến chừng ra thì áo khăn nó bay đâu mất. Hỏi mấy người cu-li ở đó họ nói không biết chi hết.

Tội nghiệp bình nhơn kẻ thì về nhà để đầu trần, không thì phải mặt áo túi.

Nhà chuyên trách nên đề ý đến.

Cuộc xổ số của Đoàn-hướng-đạo

Chiều chúa nhứt rồi tại sân C.I.A. có cuộc xổ số của Hướng đạo đoàn.

Kết quả:

- Số 9316 trúng xe hơi
- 13810 — xe máy dầu
- 23538 — máy may
- 5940 — xe máy
- 24783 — xe máy
- 7984 — xe máy

Còn 40 số sau này trúng đồ vật vạnh như đồng hồ, khăn bàn, áo thun, đèn pile, đồ hèn v.v.

16.897	1.532	8.834	2.446
9.934	26.330	14.753	8.252
13.225	4.771	13.859	21.370
7.328	13.196	12.433	22.848
24.547	24.872	19.877	8.962
20.464	24.248	9.237	2.810
4.302	14.045	2.849	23.694
7.952	14.823	23.718	7.909
23.091	26.435	16.562	10.798
10.024	13.479	17.118	1.570

M. Cao-hữu-Tạo làm tổn bọn giấy mực

M. Cao-hữu-Tạo nhà chánh-tri-phạm bị đày đi Côn-nôn một lượt với ông Nam-Kiều nhờ quan toàn-quyền ân-xá nên đã trở về nước lúc trước. Về được ít lâu thì ông ta vào giúp việc trong bộ biên tập báo D.N.N. sau khi tòa soạn cũ từ chức.

Giúp việc đâu có hai tháng thì bỗng-dưng xin nghỉ. Người thì cho ông ta có bệnh kín, người thì nói ông có tâm sự riêng v.v. Cách đây mấy ngày có tin nói ông biệt tích, số cảnh sát lại tìm được một cái tử thi ở dưới sông Saigon, ai ai cũng nghi cho là xác Tạo.

Rồi nhơn đó mới có vài tờ báo nổi lên vén màn bí mật (!) cho Tạo vì không ám sát quan toàn-quyền trong phiên nhóm đầu tiên Đại-hội-đồng, nên đáng cộng-sản mới lên án Tạo chết đó.

Có phải xác Tạo vớt được đó chăng?

— Chưa hẳn phải, việc này vẫn còn ở trong vòng bí-mật.

Tạo hiện giờ ở đâu?

— Cũng không ai biết.

Nghe chừng như Tạo đã về Hanoi.

Nếu vậy thì cái tin ghê-gớm kia nó là tin con vịt?

Trong khám có hội kín

Nhà chức trách ngoài Bắc mới khám phá trong nhà pha Hanoi nơi nhốt tù chánh-trị, một hội kín gọi là Lao-tử hội. Hội này có hai hạng hội viên. Hạng có học thức cầm đầu hạng không học để cho phải

trên sai khiến và lo đóng tiền.

Hội này còn tính xuất bản một tạp chí viết bằng tay để cho độc-giả từ xem.

Nghe không khác nào là ở bên Mỹ!

được, vì có vốn tin là đồ của Phật Thích-Ca. Cậu bèn xuất tên ra mua kinh để đem cho cô X. mượn. Mỗi lần cho mượn là có kẹp thêm một bức thơ, ban đầu còn nói dong dầy thét rồi cậu thấy chẳng trả lời cậu viết thơ chọc đại.

Lời lẽ nghe qua hết sức thô bỉ, lại còn có hơi ý trách người sao có làm ngơ không có tởm hời ám cho cậu! Thôi dẹp cái tánh đó đi cậu N. ơi! Đề cho người la yên trí tu tâm dưỡng tánh mà.

Bọn làm bạc cất giả bị bắt

Cách đây mấy ngày nhà chuyên-trách có bắt được một ổ làm bạc cất giả ở Thị-Nghè gồm có năm người: 3 người đàn ông và 2 người đàn bà.

Tên chánh phạm là Nghĩa chạy vượt xuống Mytho cũng đã bị tóm cổ rồi.

Ba căn lầu Chợ-củ cháy

Ba giờ chiều chúa-nhứt rồi lửa phát cháy nơi ba căn lầu của khách sạn dầu sơn khuôn hình, tranh vẽ ở đường Kinh-lấp Chợ-củ.

Sở vòi rồng tới nơi tận lực chữa cho tới quá 5 giờ chiều ngọn lửa mới chịu tắt thiệt.

Có 2 người chữa - lửa bị bệnh, một tên từng bị chết thiêu, một chú khách phồng mình vô nhà thương chết.

Cám ơn chư vị độc giả

Ở Trávinh do M. Nguyễn-văn-Sanh cố động đã trả tiền như sau này:

- MM. Khru-ng-Khanh 2\$65,
- Diep-Chanh 1\$, Truong Uoi 3\$,
- Lâm-q-Thoi 5\$20, Dưong-Huu 3\$, Ly-v-Sanh 1\$40, Phan-văn - Xương 3\$, Ban - bien Hoi 2\$65, Nguyễn-p-Canh 2\$65,
- Cao-Lê 2\$, Ng-văn-Giêng 5\$20,
- Võ-văn-thế 1\$.

Mạch-kế-Xương 3\$60 do ông Đ.m.Đạo giới thiệu.

400 ngàn để chống nạn buôn lậu

Nhơn cuộc kinh-lịch của quan Toàn-quyền ở vịnh Xiêm-la để biết sự buôn bán đồ lậu ở đó, ngài định xây công-nhà 400 ngàn đồng để sắm thêm tàu cho sở đoan, ruộng bắt bọn buôn đồ lậu ở đây.

Cô Madeleine Bùi sắp về nước

Cô Madeleine Bùi em của cô Henriette Bùi đầu bác-sĩ Y-khoa, một vị nữ lưu thứ nhứt ở Đông-dương đậu được cấp bằng ấy, sắp về tới nước nhà. Cô đã đáp tàu Cap Tourane tại Marseille ngày 21 Decembre vừa rồi.

Ít lâu nữa cô sẽ về tới đây.

Một việc không ngờ

Tôi mắc bệnh ho đã hơn một năm trời, ngày thì ho ít, đêm thì ho nhiều, rất là khổ sở, sanh ra kém ăn kém ngủ, thân thể ốm còm, tôi đã dùng rất nhiều thuốc tây, đến thuốc tàu và thuốc nam, ai mách thuốc chi là đi kiếm cho bằng được, mà chẳng thấy có hiệu gì cả. May gặp người họ mách nên mua thử thuốc «THANH PHÉ CHỈ KHÁI số 88» mỗi ve giá 0.30 của nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯƠNG Hanoi chẻ ra có trữ bán tại tiệm THANH-THANH số 120 đường Bd de la Somme Saigon, tôi thử thuốc hay có tiếng, tôi liền mua một ve về uống thử, thấy dễ chịu, tôi lại mua thêm 2 ve nữa. Uống thấy bệnh chuyển nhiều, tôi mừng quá, lại mua thêm 2 ve nữa, uống thì bệnh khỏi hẳn, tôi không ngờ cái bệnh đã hơn năm trời, xài tốn bạc trăm mà vô ích, nay chỉ hết có hơn một đồng bạc mà khỏi, thực là thuốc rất thần kỳ. Vậy có mấy lời dâng lên báo chương trước là cám ơn nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯƠNG đã cố công nghiên cứu chế được thuốc hay, sau xin mách chị em ai có bệnh ho thì nên mua thuốc ấy mà dùng. Madame TAUBILOTT, Saigon.

(Thuốc này có bán tại tiệm Ng-bá-Năng ở Ba-liêu, Lê-nam-Huân Phan-thiết, Mộng-Lương Nha-trang, Hoàng-Tạ Qui-nhơn, và tại các nhà Đại-lý Nam-thiên-Đương khắp các tỉnh trong xứ Đông-dương.

Nên thử một lần

Nếu quý ông quý bà muốn món đồ của quý ông quý bà thiệt khéo, đẹp mà rẻ, thì lại hiệu **Le REMPART** nhà chuyên làm đủ các thứ hộp. Như hộp đựng đồ nữ-trang, đồ theo hộp đựng các thứ thuốc Cáo-đơn huân-lân, và đóng đủ kiểu sách.

LE REMPART PIERRE THƯƠNG

129 Avenue Maréchal Joffre - Choquien

RẤT ĐẸP MÀ NHẪ Là quốc Phù Lưu

Bồn tắm có trên 30 người thợ bậc thiện nghệ chuyên môn để phủ màu sơn và sửa chữa kiểu quốc rất hợp thời, Kiểu mới thiết khéo và nhả. Quốc mang vừa lịch-sự, tinh theo khoa học không hại vệ-sinh. Chơn đi được tự nhiên không phải chui vào siêu lịch, được nở nang theo sức khỏe. Bồn tắm lại có bán đủ cả các thứ giầy dép lười lười vừa nhẹ nhàng bền chắc. Trừ bán tại chợ Bến-Thành (Saigon) môn bài số 90, xưởng chế-tạo ở đường Lagrandière số nhà 111. Thợ từ-thuony lượng việc mua bán xin đề cho chủ nhận:

PHẠM-VĂN-VIÊN

Chủ chế-tạo quốc Phù-Lưu

Cần dùng nhiều nhà Đại-lý ở Lục-tỉnh. 111 Lagrandière Saigon

LANH - NHUNG

Tốt hơn hết

'AU TISSEUR'

TÌNH GIÔNG ĐỤC

CHUYỆN NGẮN CỦA TRẦN-HẰNG-NGÓN

Chăm bắt mồi.—Tôi còn nhớ năm ấy, nghĩ hè vào, tôi học năm thứ tư trường bèn-quốc. Sáng thứ tư, tôi lên Thư-viện xin lãnh sách. Vừa bước lên thêm, tôi gặp một cậu trẻ độ 15 tuổi, nhỏ thó, đang đứng dựa cột, mặt buồn sầu sầu. Trông ấy chắc « linh mới đi » vì tôi chưa từng thấy gương mặt đó ở trong trường lần nào, gương mặt vừa trắng, vừa xinh. Tóc trẻ tuy không « gôm », không gổ, song dờn-dợn như mây, còn nói chỉ đến cái cầm tròn, đôi môi son ai thấy mà chẳng mến?

« Người đầu gặp gỡ », không lẽ bỏ qua. Tôi lãnh sách ở ra hàng-ba để xuống, làm bộ đếm lại và cẩn thận để cuốn Table de Logarithmes trên hết, trông mọi người em qui hóa kia biết mình sức học đã vào lớp đại-anh. Tôi lần nấn giây phút, đoạn đem hết đức hiền-từ, hạnh khoan-dung mà bày vẽ trên mặt, nói với cậu bé rằng: « Anh lãnh sách thì vào liền đi, kéo trẻ giờ... » Người bạn mà tôi muốn « cầu thân » trả lời nhỏ-nhẹ: « Thưa anh, tôi học trường Lê-Bá mới xin vở 2e Année, hình như lớp tôi mai mới lãnh sách ». Tôi bỏ đi, lầm bầm trong trí: « Thông minh như thế, thảo nào mới bao lớn mà đã học năm thứ hai. « Thưa anh », con ai khéo dạy vừa nhũn - nhặn vừa lễ phép, đáng làm một người bạn tri-âm ».

Chiều bữa đó, tôi đem cầu lông vịt ra đá, chiếc cầu do tay tôi chế tạo ra lúc bãi trường. Từ cái lông dài chọn trong bầy vịt của má tôi nuôi, đến miếng cao-su tròn vình dẫn-do theo mũi kéo, vật vật đều có công phu. Tôi rất qui trọng cầu ấy, thế mà ngày đó đem ra chơi, cố ý mời anh bạn mới gọi là chúc lễ sơ giao. Vình diện cho anh biết bao nhiêu, thế thể mà anh lại nở lòng từ hân, cam chịu cảnh vắng vẻ một mình dưới gốc me, không hiểu vì anh lạ lên sứt sẽ hay bị đá dờ nên e-lẹ, song tôi cứ cho là anh hân hủi tôi, cái lắc đầu của anh, anh tưởng có lẽ nhẹ nhàng lắm, song đối với tôi hết sức nặng-nề, cả buổi tôi chưa quên được!

Làm sao quên cho được? Trọn một giờ rờn rã, ông thầy Vật-lý-học của tôi là giáo sư Freud rán hết gân cổ để cắt nghĩa lẽ huyền diệu của âm - dương, nhưng trên tấm bảng đen tôi không thấy hình chỉ chỉ của thầy vẽ, chỉ thấy bóng anh Trần thấp thoáng. Lúc thầy tôi nói cho anh em biết rằng điện-cực cùng một giống với nhau không thể dung nạp nhau được, là chính lúc tôi đang tính kế để sớm dặng

gần-gũi người trẻ dề mến kia. Ai từng học Chasseloup-Laubat chắc còn nhớ mấy vôi nước dựa thêm, chỗ chúng ta thường giải khát. Sáng thứ năm, anh trẻ kia cũng bắt chước chúng bạn, lại vịn vôi nước và đưa hai tay ra hứng uống, hai bàn tay trắng trẻo như ngà. Thời may tôi đang tò-về gần đó, buơn - bả chạy đến, dạy cậu bé rằng: « Anh hãy kê miệng vào mà uống; nếu để nước rớt vào tay đã thành dơ bẩn, uống có tốt gì? » Đối với một người nghĩa-hiệp, biết lo lắng qui-trọng cho sức khỏe mình, đáng lẽ mình phải miễn-phục và cảm ơn người ta, thế mà anh trẻ kia chỉ nhìn tôi bằng cặp mắt ngây-ngớ rồi bỏ đi, không một nụ cười, không một lời nói!

Hai ba bữa rồi, tôi có ý tò mò tìm tôi, thấy anh nhỏ ấy hay nói chuyện với trò Bản học 3e A. Bấy giờ nên làm quen bằng cách gián - tiếp, nghĩa là trước hết nên câu thân với Bản, cái tên mà tôi ghét ba năm nay vì hay tởm rầy-rà. Nói chuyện với Bản là dễ, song anh ta chỉ cho tôi biết tên và chỗ ở của trò nhỏ chứ không thêm dặng điều kiện nào cho cuộc thân thiện của hai đứa tôi. Cậu trai kia ở một tỉnh với Bản, tỉnh Vinh-Long, con trai út một vị hương-cã, xuân thu vừa đúng trăng tròn, họ Hồ tên Trần. Phải rồi, « Kỳ-Trần dị hữu » là của quý, thảo nào con người tên ấy lại cứ ằng dề thương.

Nhờ mấy lần thất bại mà tôi hiểu rằng chính sách « nhiều lời » không có hiệu quả. Bấy giờ tôi cần phải « lảng-mạn », vì có lảng-mạn người ta mới phục. Giờ chơi nào tôi cũng tìm đứng gần bạn Trần, cũng nhìn trời nhìn mây ra dặng nghĩ ngợi xa xôi, để giải quyết một bài toán rồi-rit

như rưng hay lập. ý viết một bài luận kiệt tác. Có lúc trầm tư mặc tưởng mắt dăm dăm nhìn đất, lui tới khoan thai, người tôi đã vượt khỏi cái thế-giới trẻ con chỉ biết đùa giỡn ngoài sân. Quả thật lòng thành tôi không phụ, cậu bé bình như cầm lòng chung thủy của tôi; đến bữa thứ bảy chàng bèn lên lại gần cung kính hỏi tôi chưa nhứt là ngày sau, mấy giờ dặng ra chơi ngoài chợ. Tôi mừng thái quá, quên hết nỗi hờn tủi vì bị mấy lần phụ rầy, nhanh nhẹn trả lời: « Tâm giờ ra dặng; anh có ngại sẽ ra một lượt với tôi cho vui... » Tôi biết tôi học 4e A thì rất mến phục và ưng thuận bữa sau ra chơi chung.

Tối bữa đó, tôi hồi hộp mãi ngủ không yên. Ngày thường học trong lớp, ai cũng mặc đồ vải; mai này bạn tôi sẽ biết rằng tôi có bộ đồ « croisé » sáu nút, cái cravate và cái khăn túi cùng một màu đỏ đỏ xanh xanh sự bạn mến phục tôi sẽ tăng thêm, nghĩa « keo sơn » giữa hai tôi càng gắn bó.

(Còn tiếp)

Thơ Tin

Cùng bạn Chánh-Thiện.— Vì đau, bạn phải gát bút, Lỗn báo lấy làm tiếc lắm. Mong sao khi lành bệnh bạn trở lại giúp chúng tôi.

Cùng ông DBL Hải-ên.— Xin ông làm relevé mau mau gửi về gấp đừng trễ nải.

Cùng ông chỉ chỉ ở Táy-ninh.— Có được mandat 1\$00 mua T.V.N.B. nhưng không có địa-chỉ.

Cùng ông C. V. K. Tân-an.— Bồn-báo cho ông hay rằng đã vô đơn nơi phòng Biện-ly Mytho mà thưa ông về tội sang đoạt và làm giấy giả. Cái tờ có của ông sẽ đưa qua phòng giao nghiệm cho biết ngay gian.

Cùng chú vị mua báo còn thiếu tiền.— Xin mau mau gửi tiền trả dùm để nhà báo gửi tiếp cho coi.

CÙNG CÁC VỊ "CỔ ĐỘNG"

Nhà báo mới hay tin trong số các vị cổ-dộng có một vị người thâu tiền của độc-giả rồi để đó không giao lại cho nhà báo hoặc chỉ giao lại một phần mà thôi, vì dụ thâu một năm thời nói ba hoặc sáu tháng.

Vậy bồn-báo có lời cho chú vị « cổ-dộng » hay rằng vì Bồn-báo chịu trách-nhệm đối với độc-giả nên nếu vị nào làm lời thối trong sự tiền bạc thời bồn-báo sẽ đưa ngay đến tòa án một cách hân hoi không hề thương tiếc, có sự hại gì thời chừng đó chờ than van — Với những vị mua báo rạo do các vị cổ-dộng đem tên cho thời nhà báo liền viết thư riêng cho mỗi người mà cho họ coi có đóng tiền hay chưa, nếu có sự gì không thực thì xin độc-giả cho hay liền — Những vị cổ-dộng đều có carte của nhà báo và biên lai của nhà báo mà ở dưới có đóng tên người cổ-dộng, vậy mới đủ phép.

Xin độc-giả lưu ý

T.V.T.B.

SÁNG LẬP
NĂM 1930

LÀM THUỐC
- BA ĐỜI -

Nhà thuốc
Hiệu «CONCOP»

“NAM-PHƯƠNG”

Một hiệu thuốc bắc, bào-chế, bán đủ thứ Cao đơn huân tán kinh nghiệm của người Annam chủ trương Trước ở chợ Ba-chiều (Giadinh) nay đã dời ra SAIGON 166, Rue Colonel Boudonnet

(ngan gare xe lửa Saigon-Mytho)

Lương-y Annam có cấp bằng Trung-Việt làm thuốc kinh nghiệm, coi mạch hết thuốc, trị bệnh tại nhà, không tính tiền công. Sớm mai từ 7 giờ tới chiều tối 9-10 giờ của coi mạch, hết thuốc, trừ ra buổi trưa từ 12 tới 1 giờ nghỉ không coi mạch. Trị các chứng bệnh nam phụ lão ấu. Chuyên-nghiệp vương-đạo, danh tiếng chơn thiết, trước sự mắt thấy tai nghe, giữa Saigon thị tứ. Tông chỉ và mục đích của nền đường: Làm ích cho đồng loại, sẵn lòng cứu bệnh giúp đời, sẵn lòng cứu bệnh nhà nghèo. Nghĩa là: Người có tiền, xin trả đủ tiền thuốc tiền công, người nghèo ít tiền, tùy theo sức mà trả tiền thuốc.

Chuyên trị: bệnh ho, thổ huyết, phụ-nữ-khoo, điều kinh, bạch đới, đau tức ngực và số trường về tiểu nhi khoa, chuyên trị bệnh con nít, trẻ con đau ban trắng, ban đỏ. Bệnh tê bại, xuội, bệnh tức, đau ruột, bệnh lỵ, tim la, mòi hay đã lâu, nậ, g lung cũng trị được. Ở gần mau tới lại nền đường, ở xa thì viết thư kể thiệt rõ chứng bệnh cầu thầy mua thuốc.

Xin lưu ý: người ở xa có hai cách uống thuốc với nền đường. Cách thứ nhứt và phương tiện là người bệnh ở tại nhà, viết thư kể thiệt rõ chứng bệnh từ khi mới phát, đàn-ông hay đàn-bà, bao nhiêu tuổi, đã có uống thuốc chi, bệnh tình biến thời, người mập hay ốm, đầu đã bao lâu rồi. Cách ăn uống của người bệnh khi mạnh, và khi đau. Đính theo thư một cái mandat-poste hoặc 3p. hoặc 5p. hoặc 10p. để cầu thầy mua thuốc. Bệnh thổ-huyết phải gửi 5p.50 hay 10p. sẽ được thuốc gửi tới hoặc một hoặc nhiều thứ, có lời can dặn phép bảo dưỡng vệ-sanh thiết kỹ. Cách thứ hai, người bệnh tới Saigon, nền đường sẽ giới thiệu đến khách-sạn quen ở gần với nền đường, tính giá thiệt nhẹ, để ông lương-y mỗi ngày điều-trị thận trọng.

Cho không

Bồn đường cho không thuốc nước nhỏ mắt, trị con mắt nhặm, con mắt đau, sưng đỏ, xốn nhứt, mờ, đỏ ghèn, chảy nước mắt sống, sợ sáng sợ gió, con mắt kéo mây v.v. bất luận đau nhặm lâu mau nặng nhẹ, miếng còn biết đau biết xốn thì còn hy-vọng trị được. Danh tiếng tại Saigon. Đã cứu được mấy ngàn người rồi.

Ở gần thì đem ve sạch tới dặng thuốc cho không và mua thuốc uống.

Ở xa thì gửi mandat-poste hoặc 3p. hoặc 5p. để nền đường gửi cho thuốc nhỏ và bán thuốc uống trong một tuần lễ hoặc nửa tháng. Xin chú ý rằng đây là một phương thuốc chuyên môn kinh nghiệm để cứu bệnh giúp đời, đã cứu được số nhiều người rồi. Trong thư mua thuốc nên kể thiệt rõ chứng bệnh từ khi mới phát.

Món quà ngày Tết

Khong thư nao qui bằng món Rượu thuốc Nam-Phương Rượu thuốc Nam-Phương hiệu Con Cop

Danh tiếng tại Saigon:

« Rượu thiết lộ—Thuốc thiết hay—Có tài trị bệnh—Uống bổ ích »

Bổ-huyết Trừ-phong Tửu-dược

Thuốc rượu trị phong thấp

Trị phong, nhức mỏi, đau mình, tức, đau lưng, tê thấp, tê bại xuội, trúng thực. Trong mình phong nhiều, hay ngứa, nổi về đỏ, bệnh bại xuội, bán thân bất toại, uống trường phục, trong uống ngoài thoa trị được thần hiệu. Đàn-bà để uống rất hay. Mỗi ngày uống một ly nhỏ trước 2 bữa ăn, bỏ huyết, tiêu thực, trị bá chứng.

Kỳ thai.— Ve cognac 1p.00, ve nhỏ 0p.40, ve litre 1p.40

Bá-bổ Vệ-sanh Tửu-dược

Thuốc rượu bổ

Bổ lao, bổ huyết, bổ thận, bá bổ, hư huyết, mất máu, yếu đuối bạc nhược. Uống trường phục trị bá bệnh hư tổn. Tiêu thực, ăn thiệt ngon, ngủ được nhiều. Đàn-ông đàn-bà cùng uống. Đàn-bà có thai, đàn-bà sanh đẻ uống rất tốt. Ve cognac 1p.20, ve nhỏ 0p.50, ve litre 1p.60.

Nam-phương Bổ-cốt Tửu-dược

Rượu bổ xương cốt

Bổ gân, bổ tủy, bổ thận, bổ khí huyết, bổ tỳ vị, trị tê thấp, đau xương, đau gân, tức, tiêu thực. Kỳ thai. Ve cognac 1\$00, ve nhỏ 0.40, ve litre 1.40.

Tại nhà thuốc có bán rượu lẻ. Có thuốc rượu ngọt

theo mỗi thứ bán một giá

Ai muốn làm Đại-lý

Trên 40 thứ thuốc kinh nghiệm và mấy thứ rượu thuốc thần hiệu được có lời nhiều thì viết thư về hỏi thể lệ. Ai muốn lấy thuốc kiện thì gửi tới nhà thuốc một cái mandat poste 5\$ sẽ được một thùng thuốc kiểu đủ thứ đáng giá 12\$. Ở xa mua rượu dùng Tết từ 5p. khởi tiền cước phí, phải gửi mandat trước, nhứt định không gửi contre remb. Mua rượu trong mùa Tết và trong tuần tháng giêng năm mới; bồn đường có món quà tặng thân khách bằng các món thuốc tốt để trong thùng rượu.

Thư và mandat đề cho M. Nguyễn Văn Hộ, Pharmacie Nam Phương, 166 Rue colonel Boudonnet Saigon.

BÉPÔT LÉRAL
Lisago 4800.24
Saigon le 11/11/1935

Phung